

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1

(2001-2002)

FOR BUDSJETTERMINEN 2002

Utgiftskapitler: 20-51 og 1600-1670

Inntektskapitler: 3024-3051, 4602-4634, 5341, 5351, 5605 og 5691-5692

Innhold

Del I

Innledning.....	7
1 Oversikt over budsjettforslaget for Finansdepartementet	9
1.1 Virkeområde	9
1.2 Hovedoppgaver og organisering....	9
1.3 Hovedlinjene i budsjettpolitikken .	10
1.4 Hovedtrekk i budsjettforslaget	10
1.4.1 Samlede utgifter.....	10
1.4.2 Samlede inntekter	12
2 Prioriterte oppgaver i 2002	13
3 Garanti- og tilsagnsordninger under Finansdepartementet.....	14
3.1 Garantiordninger – oversikt	14
3.2 Nærmere om garantiordningene...	14
3.3 Tilsagnsordninger	16
4 Andre fullmakter	16
4.1 Uoppklarte differanser og feilføringer hos regnskapsførere og/eller i statsregnskapet.....	16
4.2 Merinntekts-/merutgiftsfullmakt...	17
4.2.1 Statistisk sentralbyrå.....	17
4.2.2 Statens innkrevingssentral	17
4.3 Fullmakt til å iverksette sikkerhetstiltak.....	17
5 Forskning og utredning (FoU) ..	17
6 Miljø- og ressurspørsmål	18
7 Fornyelse av offentlig sektor	19
7.1 Forenkling og videreutvikling av Økonomiregelverket	19
7.2 Øvrig regelforenklingsarbeid.....	19
7.3 IT-utviklingsprosjekter.....	20
7.4 Døgnåpen forvaltning.....	20
7.5 Ny organisering av likningsforvaltningen	20

8 Overføring av skatteoppkreverfunksjonen for krav fastsatt ved Sentralskattekontoret for utenlandssaker (fra skatteoppkreveren i Stavanger til Rogaland skattefutkontor)	21
9 Evaluering av omorganisering av etatsledelsen for skattefogdkontorene	21
10 Oversiktstabeller for budsjettet.	23
10.1 Utgifter fordelt på kapitler.....	23
10.2 Inntekter fordelt på kapitler	25
10.3 Bruk av stikkordet «kan overføres»	27
10.4 Årsverksanslag pr. 1. mars 2001 på Finansdepartementets område ..	27

Del II

Budsjettforslaget for 2002.....	29
Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner	31
<i>Programkategori 00.10 Det kongelige hus.....</i>	<i>31</i>
Kap. 0001 Det kongelige hus.....	31
<i>Programkategori 00.30 Regjering</i>	<i>32</i>
Kap. 0020 Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)	32
Kap. 3020 Statsministerens kontor (jf. kap. 20)	33
Kap. 0021 Statsrådet (jf. kap. 3021)	33
Kap. 3021 Statsrådet (jf. kap. 21)	33
Kap. 0024 Regjeringsadvokaten (jf. kap. 3024)	34
Kap. 3024 Regjeringsadvokaten (jf. kap. 24) ..	34
<i>Programkategori 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner</i>	<i>35</i>
Kap. 0041 Stortinget (jf. kap. 3041)	35
Kap. 3041 Stortinget (jf. kap. 41)	38
Kap. 0042 Forsvarets ombudsmannsnemnd .	38
Kap. 0043 Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043)	39
Kap. 3043 Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 43)	40

Kap. 0044 Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	40	Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.....	87
Kap. 0051 Riksrevisjonen (jf. kap. 3051)	41	<i>Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv.</i>	<i>87</i>
Kap. 3051 Riksrevisjonen (jf. kap. 51)	42	Kap. 1650 Statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606)	88
Programområde 23 Finansadministrasjon	43	Kap. 1651 Statsgjeld, avdrag og innløsning ..	90
<i>Programkategori 23.10 Finansadministrasjon</i>	<i>43</i>	<i>Programkategori 24.20 Statlige fordringer, avsetninger mv.</i>	<i>91</i>
Kap. 1600 Finansdepartementet (jf. kap. 4600)	43	Kap. 1670 Avsetninger til Den nordiske investeringsbank	91
Kap. 4600 Finansdepartementet (jf. kap. 1600)	48	Kap. 5341 Avdrag på utestående fordringer ..	92
Kap. 1602 Kredittilsynet (jf. kap. 4602)	48	Kap. 5345 Tilbakeføring til statskassen	92
Kap. 4602 Kredittilsynet (jf. kap. 1602)	53	Kap. 5350 Tilbakeføring av midler fra Statens Banksikringsfond	93
<i>Programkategori 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon</i>	<i>54</i>	Kap. 5351 Overføring fra Norges Bank	93
Kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)	57	Kap. 5352 Tilbakeføring av midler fra Statens Bankinvesteringsfond	93
Kap. 4610 Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610)	62	Kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	94
Kap. 1618 Skatteetaten (jf. kap. 4618)	63	Kap. 5691 Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond	95
Kap. 4618 Skatteetaten (jf. kap. 1618)	72	Kap. 5692 Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	95
<i>Programkategori 23.30 Offisiell statistikk</i>	<i>74</i>	Forslag til vedtak om bevilgning for budsjetterminen 2002, kapitlene 20-51 og 1600-1670, 3024-3051, 4602-4634, 5341, 5351, 5605 og 5691-5692.....	97
Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)	74	Vedlegg 1	
Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620)	80	Ledernes ansettelsesvilkår i heleide statlige foretak	104
<i>Programkategori 23.40 Andre formål</i>	<i>81</i>		
Kap. 1630 Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning	81		
Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner	82		
Kap. 1634 Statens innkrevingssentral (jf. kap. 4634)	82		
Kap. 4634 Statens innkrevingssentral (jf. kap. 1634)	84		
Kap. 1635 Oppgjør av skattefordelingstvist mv.	85		
Kap. 1637 EU-opplysning	86		

Figuroversikt

Figur 1.1 Institusjoner på Finansdepartementets område i 2002..	9	Figur 11.2 Etatens ressurser fordelt på funksjonsområder	57
Figur 11.1 Verdikjede for skatte- og avgiftsadministrasjonens arbeid	54	Figur 11.3 Fordeling av inntekter i 2000	58
		Figur 11.4 Etatens budsjett fordelt på budsjettområder	64

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1

(2001-2002)

FOR BUDSJETTERMINEN 2002

Utgiftskapitler: 20-51 og 1600-1670

Inntektskapitler: 3024-3051, 4602-4634, 5341, 5351, 5605 og 5691-5692

*Tilråding fra Finansdepartementet av 28. september 2001,
godkjent i statsråd samme dag.*

Del I
Innledning

1 Oversikt over budsjettforslaget for Finansdepartementet

1.1 Virkeområde

I denne proposisjonen fremmes forslag om utgifter og inntekter under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner, programområde 23 Finansadministrasjon, herunder Skatte- og avgiftsadministrasjonen, og programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv. Ansvaret for bevilgningene, herunder regnskapsavleggelse, under programkategori 00.30 Regjering og 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner tilligger henholdsvis Statsministerens kontor og Stortingets egne institusjoner. Av praktiske hensyn føres disse programkategoriene opp i Finansdepartementets proposisjon, og beløpene tas med i oversikter over bevilgninger på Finansdepartementets område. Forslag under programkategori 00.40 er i samsvar med forslag oversendt fra Stortingets administrasjon.

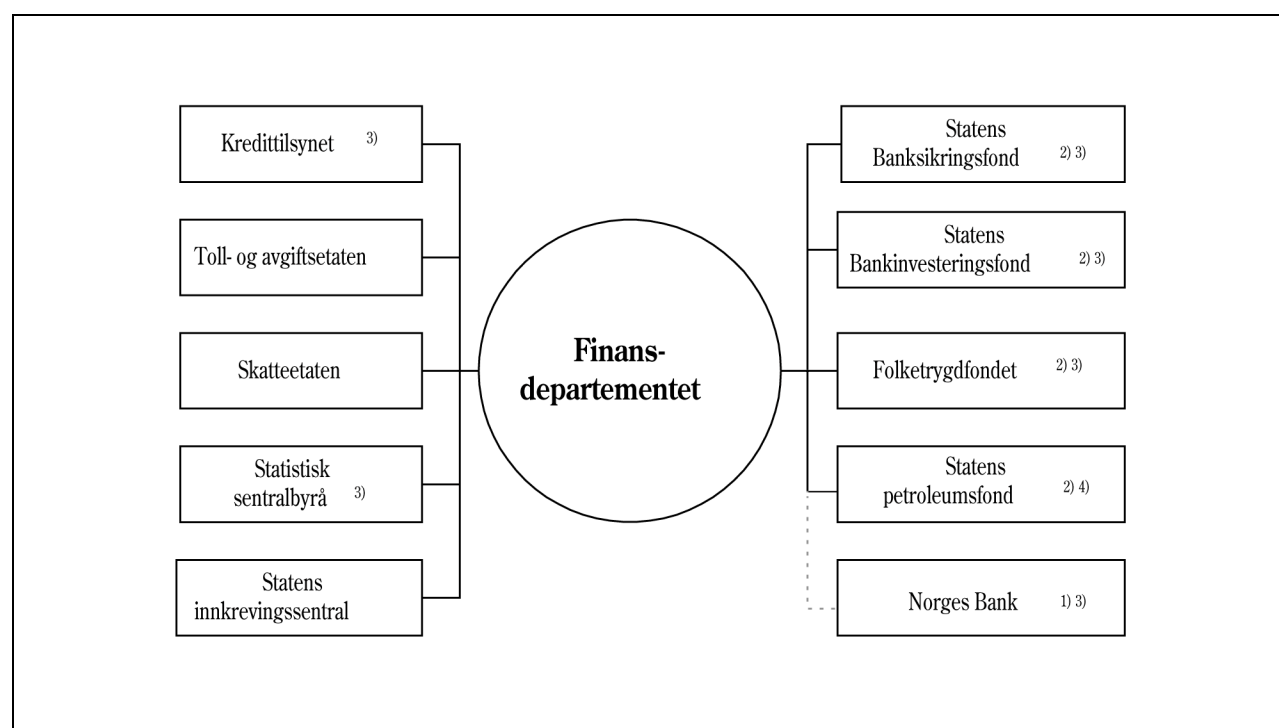
1.2 Hovedoppgaver og organisering

Finansdepartementet med underliggende etater har blant annet et ansvar for å:

- sikre finansieringen av offentlig virksomhet gjennom skatter og avgifter
- koordinere arbeidet med statsbudsjettet
- bidra til et egnet beslutningsgrunnlag for den økonomiske politikken og budsjettarbeidet, og til et offisielt statistikk- og datagrunnlag til bruk i offentlig planlegging og privat virksomhet
- bidra til et velfungerende finansmarked

Politikken på disse områdene er omtalt i blant annet St.meld. nr. 1 (2001-2002) Nasjonalbudsjettet 2002, St.prp. nr. 1 (2001-2002) Statsbudsjettet medregnet folketrygden for budsjettterminen 2002 og St.prp. nr. 1 (2001-2002) Skatte-, avgifts- og tollvedtak for budsjettterminen 2002.

Denne proposisjonen gjelder i første rekke forvaltningen/administrasjonen på områdene ovenfor.

Figur 1.1 Institusjoner på Finansdepartementets område i 2002

¹⁾ Ansvarsforholdet mellom Norges Bank og statsmyndighetene i blant annet budsjettsaker og administrative saker er regulert ved lov av 24. mai 1985 om Norges Bank og pengevesenet.

²⁾ De administrative utgiftene dekkes av fondets inntekter.

³⁾ Virksomhet med eget styre.

⁴⁾ Statens petroleumsfond administreres av Norges Bank etter nærmere retningslinjer fra Finansdepartementet.

1.3 Hovedlinjene i budsjettpolitikken

Regjeringens hovedmål for den økonomiske politikken er arbeid for alle, en rettferdig fordeling, å videreutvikle det norske velferdssamfunnet og å bidra til en bærekraftig utvikling.

For å nå disse målene legger Regjeringen vekt på å videreføre den økonomiske politikken basert på Solidaritetsalternativet, som sprang ut av arbeidet til Sysselsettingsutvalget. Gjennomføringen av Solidaritetsalternativet har gitt gode resultater, med økt sysselsetting og redusert arbeidsledighet.

I St.meld. nr. 29 (2000-2001) ble det fastlagt nye retningslinjer for den økonomiske politikken. Regjeringen så et behov for en robust handlingsregel for bruken av oljeinntektene. Som retnings-

linje for budsjettpolitikken legges følgende til grunn:

- Petroleumsinntektene fases gradvis inn i økonomien. Det legges til grunn en innfasing om lag i takt med forventet realavkastning av Petroleumsfondet.
- Det må legges stor vekt på å jevne ut svingninger i økonomien for å sikre god kapasitetsutnyttelse og lav arbeidsledighet.

Det ble samtidig sterkt understreket at det er av vesentlig betydning for den langsiktige vekstevnen til norsk økonomi hvordan oljeinntektene brukes. I budsjettopplegget for 2002 legger Regjeringen opp til en moderat økt bruk av oljeinntekter, dels i form av reduksjon i skatte- og avgiftsnivået og dels utbygging av statlig finansierte velferdsgoder.

1.4 Hovedtrekk i budsjettforslaget

1.4.1 Samlede utgifter

(i 1 000 kr)

Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner	928 519	1 001 900	1 069 870	6,8
Programområde 23 Finansadministrasjon	6 012 307	6 231 900	6 818 850	9,4
Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag, mv.	19 204 295	61 618 200	64 688 250	5,0
Sum Utgifter	26 145 121	68 852 000	72 576 970	5,4

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner omfatter Regjeringen og Stortinget med underliggende institusjoner. Forslag til bevilgninger for 2002 under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner utgjør 1 069,9 mill. kroner. Økningen på 68 mill. kroner fra saldert budsjett 2001 skyldes blant annet en økning i antall politiske rådgivere i Stortinget, økte utgifter som følge av at 2002 er første året i en ny stortingsperiode, samt nye anskaffelser. Forslaget under programkategori 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner er i samsvar med forslag oversendt fra Stortingets administrasjon.

Programområde 23 Finansadministrasjon

Programområde 23 Finansadministrasjon omfatter skatte- og avgiftsadministrasjon, økonomisk statistikk og finansadministrasjon. Samlet forslag til bevilgninger for 2002 under programområde 23 Finansadministrasjon utgjør 6 818,9 mill. kroner. Dette er en økning på 587 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2001. En del av økningen skyldes opprettelsen av et nytt finansmarkedsfond som etableres i lys av Stortingets vedtak i anledning salg av Oslo Børs, jf. omtale under kap. 1600 Finansdepartementet. Videre er det blant annet en økning i bevilgningene til videreføring av store IT-prosjekter i skatteetaten, omorganisering av likningsforvaltningen og økte utgifter i skatte- og

avgiftsadministrasjonen ved innføring av merverdiavgift på tjenester.

Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.

Programområdet omfatter utgifter til renter og avdrag på den innenlandske og utenlandske statsgjelden, renter og avdrag på statskassens fordringer og avsetning til Den nordiske investeringsbank. Departementets renter og avdrag på stats-

gjeld er budsjettet til 64 688,3 mill. kroner. Dette er en økning på 3 070,1 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2001. Økningen kan i hovedsak knyttes til statsgjelden. Avdrag på innenlandsk statsgjeld i 2002 anslått til 47 418 mill. kroner i 2002 mot 44 415 mill. kroner i 2001. Finansdepartementets fullmakt til å ta opp innenlandske og utenlandske statslån fastsettes av Stortinget på grunnlag av den årlige stortingsproposisjonen om lånefullmakter.

Nærmere om programområde 23

Utgifter fordelt på programkategorier:

(i 1 000 kr)

Kat.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Budsjettets stilling pr 1. halvår	Forslag 2002
23.10	Finansadministrasjon	309 610	318 700	322 575	433 050
23.20	Skatte- og avgiftsadministrasjon	4 094 539	4 163 100	4 187 850	4 529 600
23.30	Offisiell statistikk	433 503	459 500	477 900	458 600
23.40	Andre formål	1 174 655	1 290 600	1 621 500	1 397 600
	Sum programområde 23	6 012 307	6 231 900	6 609 825	6 818 850

Programkategori 23.10 Finansadministrasjon

Programkategori 23.10 omfatter budsjettene for Finansdepartementet og Kredittilsynet. For 2002 foreslås bevilget til sammen 433 mill. kroner. Dette er en økning på 114,4 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2001. Hoveddelen av økningen (90 mill. kroner) skyldes opprettelsen av et nytt finansmarkedsfond som etableres i lys av Stortingets vedtak i anledning salg av Oslo Børs. Fondet vil ha som formål å bidra til økt kunnskap om og forståelse for finansielle markeders virkemåte, og fremme innsikt og øke bevisstheten med hensyn til næringslivsetikk. Videre skyldes økningen blant annet en styrking av Kredittilsynets virksomhet, økt bevilgning til oppfølging av Statens petroleumsfond, prisjusteringer og virkninger av lønnsoppgjøret i 2001.

Programkategori 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon

Programkategori 23.20 omfatter drifts- og investeringsutgifter til skatteetaten og toll- og avgiftseta-

ten. For 2002 foreslås det bevilget 4 529,6 mill. kroner. Dette er en økning på 366,5 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2001. Økningen skyldes i hovedsak prisjusteringer, virkninger av lønnsoppgjøret i 2001, økte tidsavgrensede aktiviteter ved enkelte store IT-prosjekter, omorganisering av likningsforvaltningen og arbeid i forbindelse med regelverksendringer. Forslaget innebærer for øvrig i hovedtrekk en videreføring av ordinære driftsaktiviteter.

Programkategori 23.30 Offisiell statistikk

For 2002 foreslås bevilget 458,6 mill. kroner under kap. 1620 Statistisk sentralbyrå. Dette er en reduksjon på 0,9 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2001. Reduksjonen skyldes at arbeidet med folke- og boligtellingsen trappes ned fra 2001 til 2002. Forslaget innebærer for øvrig i hovedtrekk en videreføring av det løpende statistikkarbeidet i forhold til 2001.

Programkategori 23.40 Andre formål

Programkategori 23.40 omfatter i 2002 tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltningen, kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner for kjøp av visse tjenester fra regis-

terte næringsdrivende, bevilgning til Statens innkrevingsentral og tilskudd til EU-opplysning.

For 2002 foreslås bevilget 1 397,6 mill. kroner. Dette er en økning på 107 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2001. Økningen skyldes i hovedsak økt kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner.

Samlede utgifter fordelt på postgrupper:

(i 1 000 kr)					
Post-gr.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
01-23	Driftsutgifter	5 501 133	5 874 200	6 283 820	7,0
30-49	Nybygg, anlegg mv.	247 707	225 300	241 250	7,1
50-59	Overføringer til andre statsregnskap	7 000	2 000	10 000	400,0
60-69	Overføringer til kommuner	989 266	1 117 200	1 217 000	8,9
70-89	Overføringer til private	15 614 651	17 194 100	17 316 900	0,7
90-99	Utlån, avdrag mv.	3 785 364	44 439 200	47 508 000	6,9
	Sum under departementet	26 145 121	68 852 000	72 576 970	5,4

Utgiftene under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner og programområde 23 Finansadministrasjon er i hovedsak administrasjonsutgifter, hvorav driftsutgiftene utgjør ca. 88

pst. under programområde 00 og ca. 70 pst. under programområde 23. Renteutgiftene føres over postgruppe 70-89, mens avdragene føres over postgruppe 90-99.

1.4.2 Samlede inntekter

(i 1 000 kr)				
Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner	15 867	9 210	9 420	2,3
Programområde 23 Finansadministrasjon	524 027	1 141 700	1 202 730	5,3
Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag, mv.	17 517 668	21 425 024	14 783 918	-31,0
Sum Inntekter	18 057 562	22 575 934	15 996 068	-29,1

Samlede inntekter, eksklusive skatter og avgifter, utgjør 15 996 mill. kroner, hvorav 5 020,5 mill. kroner er renteinntekter. For omtale av statens renteinntekter av statskassens foliokonto og

andre fordringer i 2002, vises det til omtalen under kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer. Skatter og avgifter omtales i en egen proposisjon.

2 Prioriterte oppgaver i 2002

Statens petroleumsfond

I henhold til lov om Statens petroleumsfond har Finansdepartementet ansvar for forvaltningen av fondet. Den operative forvaltningen av fondets midler er lagt til Norges Bank. Forholdet mellom Finansdepartementet og Norges Bank i arbeidet med Statens petroleumsfond er regulert gjennom forskrift om forvaltning av fondet, som er fastsatt med hjemmel i lov om Statens petroleumsfond, og gjennom andre retningslinjer og bestemmelser som er meddelt Norges Bank i brev fra Finansdepartementet.

Statens petroleumsfond var pr. 30. juni 2001 på 522,8 mrd. kroner, og det anslås at fondet vil øke betydelig i årene framover. Det ble i Revidert nasjonalbudsjett 2001 skissert flere problemstillinger knyttet til investeringsstrategien som det vil være behov for å vurdere framover. Det vises for øvrig til omtale i Nasjonalbudsjettet 2002.

Økonomistyringen i staten

Under pkt. 7 i Gul bok 2002 er det gitt en orientering om de tiltak som gjennomføres i regi av Finansdepartementet for å styrke økonomistyringen i staten. Det vises for øvrig til omtale under kap. 1630 Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltningen.

Pensjonskommisjonen

Regjeringen nedsatte 30. mars 2001 et utvalg for å avklare hovedmål og prinsipper for et samlet pensjonssystem. Kommisjonen ledes av fylkesmann Sigbjørn Johnsen, og består for øvrig av representanter for de politiske partiene på Stortinget og uavhengige eksperter. I tillegg er det etablert et råd bestående av de største interesseorganisasjonene. Representanter for Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Finansdepartementet og Sosial- og helsedepartementet utgjør sekretariatet for kommisjonen, som skal legge fram sin utredning for Finansdepartementet og Sosial- og helsedepartementet innen 1. oktober 2003.

Revisjon av tollregelverket

Det ble i 1999 gjennomført en forundersøkelse av tollregelverket. Med bakgrunn i dette arbeidet vil Finansdepartementet igangsette et arbeid med å vurdere viktige sider ved regelstrukturen på tollområdet. Arbeidet vil bli organisert som en pro-

sjektgruppe, og det arbeides med sikte på oppstart i desember 2001. Prosjektet skal etter forutsetningene videreføres til 2003. Arbeidet vil blant annet bestå i å finne en hensiktsmessig fordeling mellom plenarvedtak, lov og forskrift. Siktemålet med prosjektet er å få utarbeidet et begrunnet forslag til en ny tollgrunnlagslov som kan sendes på høring. Prosjektet har fått støtte fra forskriftsprosjektet ved Justisdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet som en del av Regjeringens program for fornyelse av offentlig sektor.

Utvalg til vurdering av budsjetteringsprinsipper

Internasjonalt har det i noen år pågått en diskusjon og vurdering av prinsipper for budsjettering og regnskap i offentlig forvaltning. Diskusjonen har særlig dreid seg om problemstillinger knyttet til overgang fra kontantprinsipper til bedriftsøkonomiske prinsipper. Et motiv for det internasjonale arbeidet rundt budsjettreformer er å innføre et system som sikrer bedre ressursutnyttelse i forvaltningen enn dagens kontantprinsipp.

Spørsmålet om langsiktig budsjettering er behandlet av utvalget som evaluerte Stortingets budsjettreform av 1997 (Innst.S. nr. 174 (2000-2001)). Utvalget anbefaler at spørsmålet om mer langsiktighet i budsjettbehandlingen utredes nærmere, og foreslår at Regjeringen tar initiativ til at en slik utredning gjennomføres.

Regjeringen har på denne bakgrunn oppnevnt et utvalg som skal vurdere budsjetteringsprinsipper for statsbudsjettet, herunder prinsipper for flerårig budsjettering. Utvalget skal gi sin innstilling innen 1. desember 2002. Det vises for øvrig til omtale i Gul bok 2002, pkt. 7.

Evaluerings av regnskapsloven

Departementet viser til Innst.O. nr. 61 (1997-1998) Innstilling fra finanskomiteen om lov om årsregnskap mv. (regnskapsloven), hvor det heter:

«Komiteen foreslår en evaluering av regnskapsloven etter tre regnskapsår. Dette for å ha muligheten til å følge opp de endringer som er blitt foreslått og eventuelt rette opp eventuelle utilsiktede effekter. Det overordnede for komiteen er at regnskapsloven blir mest mulig anvendelig og god for hele bedrifts-Norge og at den i størst mulig grad er tilpasset internasjonale regnskapsstandarter og direktiver.»

Regnskapsloven trådte i kraft 1. januar 1999, og evalueringen av regnskapsloven vil dermed

måtte skje etter regnskapsåret 2001. Evalueringen vil kreve ekstern ekspertise.

I tillegg til de formål Stortingets finanskomité angir i Innst.O. nr. 61 (1997-1998), vil departementet legge vekt på forholdet til det arbeid som pågår internasjonalt. Departementet viser i denne sammenheng blant annet til at det foregår en modernisering av regnskapsdirektivene (fjerde og syvende selskapsdirektiv) i EU. Videre presenterte EU-kommisjonen 13. februar 2001 et forslag

som krever at alle EU-selskaper som er notert på et regulert marked (børs), inkludert banker og forsikringsselskaper, avlegger konsernregnskap i overensstemmelse med International Accounting Standards (IAS). Dette kravet vil etter forslaget tre i kraft senest i 2005. Dersom forslagene blir vedtatt, vil reglene trolig anses å være EØS-relevante. Tilsvarende regler vil derfor være aktuelle å innføre i Norge.

3 Garanti- og tilsagnsordninger under Finansdepartementet

3.1 Garantiordninger – oversikt

(i 1000 kroner)				
	Utbetalt pga. tap i 2000	Samlet garanti- ansvar 31.12.2000 ¹⁾	Samlet full- makt i 2001 for nye og gamle garantier ²⁾	Samlet full- makt i 2002 for nye og gamle garantier ²⁾
1. Grunnkapital fratrukket innbetalt kapital fra Den nordiske investeringsbank	-	5 894 854	5 701 187	5 701 187
2. Prosjektinvesteringsslån gjennom Den nordiske investeringsbank	-	2 807 549	2 715 311	2 715 311
3. Miljølån til Nordens nærområder gjennom Den nordiske investeringsbank	-	160 553	155 279	505 651
Sum garantier under Finansdepartementet	-	8 862 956	8 571 797	8 922 169

1) Omregnet fra euro 29. desember 2000 (kurs 8,2335)

2) Omregnet fra euro 4. september 2001 (kurs 7,9630)

3.2 Nærmere om garantiordningene

Den nordiske investeringsbanks grunnkapital

Den nordiske investeringsbank (NIB) har som oppgave å yte lån og stille garantier til bankmessige villkår til finansiering av prosjekter i og utenfor Norden. Hovedtyngden av bankens virksomhet skjer i form av ordinære utlån og garantier. Disse omfatter investeringslån til samarbeidsprosjekter mellom to eller flere nordiske land, finansiering av miljø- og infrastrukturinvesteringer i Norden, samt utenlandske investeringer i Norden.

Styret har for øvrig vedtatt at banken i visse tilfelle kan yte ordinære lån til prosjekter i Baltikum. Foruten ordinære utlån og garantier yter banken lån til prosjektinvesteringer utenfor Norden (PIL) og miljølån til Nordens nærområder (MIL), jf. omtale nedenfor.

Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier i 2002 for Norges andel av NIBs grunnkapital fratrukket innbetalt kapital innen en samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 715 959 651 euro, jf. forslag til romertallsvedtak IV, pkt. 1.

Det vises for øvrig til omtale av kap. 1670, post 70 og i St.prp. nr. 1 (1998-99).

Den nordiske investeringsbank er et fellesnordisk foretagende. Regler for økonomiforvaltningen i den norske statsforvaltningen kan derfor ikke uten videre gjøres gjeldende. Forvaltningen av Norges garantiforpliktelser under PIL-ordningen og MIL-ordningen (jf. nedenfor) oppfyller ikke økonomireglementets bestemmelser om forvaltning av statlige garantier. Dette gjelder regelen om at garantiordningen skal være selvfinansierende, og regelen om at staten skal stille som simpel kausjonist. I tillegg gjelder dette kravet om lineær nedtrapping av garantiansvaret, pro rata risikofordeling og valutaslag.

Den nordiske investeringsbanks prosjektinvesteringsslån (PIL)

Formålet er å støtte nordiske prosjektinvesteringer. Det vil si å gi lån til å finansiere eksport av kapitalvarer fra nordiske land til land med relativt god kredittverdighet, først og fremst i Asia, Midt-østen, Sentral- og Øst-Europa, Latin-Amerika og Afrika. Det kan også gis støtte til lokale prosjekt-kostnader og import fra ikke-nordiske land mv.

Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier i 2002 for lån fra NIB i forbindelse med PIL innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på inntil 340 991 000 euro, jf. forslag til romertallsvedtak IV, pkt. 2. Det vises for øvrig til omtale av avsetning til tapsfond for prosjektinvesteringsslån under kap. 1670, post 51.

Den nordiske investeringsbanks miljølåneordning (MIL)

Lånene kan etter beslutning i NIBs styre bevilges til miljøprosjekter av nordisk interesse i Nordens

nærområder. Nordens nærområder utgjør under ordningen følgende land og regioner: Polen, Kaliningrad-området, Estland, Latvia, Litauen, Nordvest-Russland inkludert St. Petersburg og Den karelske republikk samt Barentsregionen. Miljøprosjekter er av nordisk interesse når de reduserer miljøbelastningen til Norden fra nærområdene.

Styret i NIB har overfor de nordiske finans- og økonomiministrene foreslått å øke MIL-rammen fra 100 mill. euro til 300 mill. euro. Økningen skal dekke bankens finansieringsbehov til miljøformål de neste fem årene. Forslaget innebærer at Norges andel av det samlede garantiansvaret utvides til 63,5 mill. euro eller om lag 500 mill. kroner med valutakurs primo september. Styret foreslår videre at definisjonen av nærområde utvides slik at ordningen også kan anvendes i de russiske fylkene Vologda, Novgorod og Psekov, samt de deler av Ukraina og Hviterussland som ligger innenfor nedbørsfeltet til Østersjøen eller på annen måte kan påføre Norden alvorlige forurensninger. Forslaget vurderes av regjeringene i de nordiske landene.

Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier i 2002 for lån fra NIB under MIL innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på inntil 63 500 000 euro, jf. forslag til romertallsvedtak IV, pkt. 3. Utvidelsen av garantirammen forutsetter at det er tilslutning fra de nordiske landene til styrets forslag.

Det vises for øvrig til omtale av avsetning til tapsfond for miljølåneordningen under kap. 1670, post 50.

3.3 Tilsagnsordninger*Tilsagnsordning vedrørende oppfølging av konkursbo*

(i 1000 kroner)

	Tilsagn
Samlet ansvar pr. 1. januar 2000	5 478
Nye tilsagn i 2000	4 143
Utbetalinger i avsluttede bo i 2000	-650
Frigitt tilsagn i 2000	-2 414
Samlet ansvar pr. 1. januar 2001	6 557
Fullmakt til nye tilsagn i 2001	7 000
Fullmakt til nye tilsagn i 2002	8 000
Samlet fullmakt i 2002 for nye og gamle tilsagn	21 557

For å sikre og følge opp krav i konkursbo som ledd i det offentlige innkreivingsarbeidet, ble det for 2001 gitt fullmakt til å stille nye, betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for inntil 7 mill. kroner. Ved utgangen av 2000 forelå betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for ca. 6,6 mill. kroner. Tilsagnsfullmakten er knyttet til kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Betinget tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling gis vanligvis når fortsatt bobehandling antas å kunne tilføre boet aktiva, men hvor det enkelte konkursbo ikke har økonomisk evne til å bære risikoen for kostnadene. I særlige tilfeller gis det også betinget tilsagn når blant annet mistanke om økonomisk kriminalitet tilsier at konkursboet forfølger forholdet privatrettslig eller strafferettslig ved å overføre saken til påtalemyndighetene.

Konkursbo hvor tilsagnene er bortfalt fordi boene inngikk forlik eller fikk rettens medhold, var ifølge opplysninger fra skattefogdkontorene tilført til sammen 6,5 mill. kroner. Dette er et høyere beløp enn de gitte tilsagn, og viser at behovet for en ordning som gjør konkursbo i stand til å forfølge mulige omstøtelige forhold mv., er til stede. Bostyrernes kjennskap til ordningen synes også å være økende. Ordningen er derfor med på å motvirke bevisst økonomisk tapping av virksomheter. I tillegg har det offentlige som kreditor fått bedre dekning ved at konkursbo har fått tilbake-

ført midler ut over de kostnader ordningen har påført staten.

Av så vel innfordringsmessige som allmennpreventive grunner, anser Finansdepartementet ordningen som viktig. Ansvaret for å treffe avgjørelser om nye tilsagn ble i 1998 delegert til Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet. Ordningen foreslås videreført i 2002 ved at Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet gis fullmakt til å stille nye, betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for inntil 8 mill. kroner innenfor en samlet fullmakt for nye og gamle tilsagn på 21,557 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak V. Finansdepartementet vil på grunnlag av forventet behov foreta en nærmere fordeling mellom de to direktoratene.

4 Andre fullmakter**4.1 Uoppklarte differanser og feilføringer hos regnskapsførere og/eller i statsregnskapet**

Det oppstår fra tid til annen differanser i regnskapet hos regnskapsførerne. Enkelte av disse differansene blir ikke oppklart til tross for en betydelig innsats i å finne ut av hva de kan skyldes. Det kan også forekomme at beløp blir anvist og postert feil i statsregnskapet, og at feilen først oppdages etter at årsregnskapet er avsluttet.

Oppretting av slike feil ved motsatt postering i et senere års regnskap vil på grunn av ettårsprin-

sippet medføre at også senere års regnskap blir feil. Etter Finansdepartementets vurdering er det mest korrekt at uoppklarte differanser og andre feil korrigeres i det sentrale statsregnskapet ved posteringer over konto for forskyvninger i balansen. Da vil disse posteringene ikke påvirke bevilgningsregnskapet det året korrigeringen gjøres. Det forutsetter at dette skjer etter posteringsanmodning fra vedkommende departement og i) etter at det er gjort hva som er mulig for å oppklare differansen og ii) når feilposteringen ikke kan korrigeres på annen måte.

Det må innhentes hjemmel fra Stortinget i den enkelte sak før posteringsanmodning kan sendes Finansdepartementet. For mindre beløp bør Finansdepartementet ha fullmakt.

Stortinget vedtok ved behandling av Innst.S. nr. 252 (1997-98), jf. St.prp. nr. 65 (1997-98), å gi Finansdepartementet slik fullmakt for budsjett- og regnskapsåret 1998. Denne fullmakten har årlig blitt gjentatt i budsjettokumentene. Det foreslås at Finansdepartementet gis samme fullmakt for budsjett- og regnskapsåret 2002, jf. forslag til romertallsvedtak VI.

4.2 Merinntekts-/merutgiftsfullmakt

4.2.1 Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå (SSB) har en ekstern finansiert oppdragsvirksomhet (markedsoppdraget) i tillegg til statsoppdraget. Markedsoppdragsvirksomheten motsvares av tilsvarende inntekter og er spesifisert under utgiftskapittel 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter og under inntektskapittel 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Spesialoppdrag.

Det er knyttet usikkerhet til markedsoppdragets størrelse på det tidspunkt budsjetteringen foretas. På denne bakgrunn foreslås en merinntektsfullmakt, jf. forslag til romertallsvedtak II. Det er en forutsetning at markedsoppdragsvirksomheten fortsatt skal utgjøre en begrenset del av den totale virksomhet.

4.2.2 Statens innkrevingssentral

Statens innkrevingssentral har utgifter i forbindelse med tjenester som utføres for eksterne oppdragsgivere. I all hovedsak gjelder dette innkreving av misligholdt kringkastingsavgift. Finansdepartementet ber om fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1634 Statens innkrevingssentral, post 01 mot tilsvarende merinntek-

ter under kap. 4634 Statens innkrevingssentral, post 02, jf. forslag til romertallsvedtak II.

4.3 Fullmakt til å iverksette sikkerhetstiltak

Statsministerens kontor har ansvaret for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for Statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer basert på den til enhver tid gjeldende trusselvurdering fra Politiets overvåkningssentral. Det er vanskelig å budsjettere tiltakene, og tiltakene vil også kunne endre seg i løpet av budsjettåret. Statsministerens kontor ber derfor om samtykke til å overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet for å iverksette de nødvendige sikkerhetstiltakene, jf. forslag til romertallsvedtak III.

5 Forskning og utredning (FoU)

FoU-innsatsen på Finansdepartementets område ivaretas i hovedsak av Statistisk sentralbyrå og gjennom Finansdepartementets bevilgning til forsknings- og utredningsoppdrag.

Prioriterte forsknings- og utredningsområder i 2002 som finansieres fra Finansdepartementets eget driftsbudsjett (kap. 1600 Finansdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter), er:

- *Skatteøkonomi*, som omfatter deltakelse i Norges forskningsråds program for skatteøkonomisk forskning, samt inntekts- og formuesundersøkelser for selskaper og næringsdrivende som gjennomføres av Statistisk sentralbyrå.
- *Makroøkonomisk forskning*, som blant annet omfatter arbeid for å forbedre det makroøkonomiske modellapparat og statistiske undersøkelser som brukes ved utforming av den økonomiske politikken.
- *Forskning om økonomisk kriminalitet* for å oppnå økt kunnskap som grunnlag for tiltak mot økonomisk kriminalitet. Forskningen vil blant annet være rettet mot skatte- og avgiftsunndragelser, konkurser, regnskaps- og revisjonsområdet og utviklingen på finans- og verdipapirmarkedet.
- *Helseøkonomi*, som omfatter deltakelse i Norges forskningsråds referansegruppe knyttet til satsingen på å bygge opp et nasjonalt helseøkonomisk kompetansemiljø. Helseøkonomisk forskning vil bidra til økt kunnskap blant annet om ressursbruken i helsesektoren, hvilke helsemessige gevinster vi oppnår ved ulik ressursbruk og på den måten gi et bedre grunnlag for å vurdere ulike politikvalg.

Prioriterte områder i 2002 for forskning i Statistisk sentralbyrå vil være:

- *Analysen av befolkningsutviklingen:* Etter planen legges neste befolkningsframskriving fram høsten 2002. Arbeidet med å revidere modellapparatet for befolkningsframskrivinger fortsetter. Blant annet vurderes et alternativt opplegg for framskriving av befolkningen direkte for kommunene i stedet for nåværende metode med framskriving for økonomiske regioner og deretter nedbryting til kommunenivå.
- *Struktur- og næringspolitikk:* Arbeidet med å utnytte disaggregerte generelle likevektsmodeller til analyser av strukturpolitikk vil bli videreført. Spesielt vil en studere effektivitetsvirkninger av skattereformer.
- *Arbeidsmarkedsanalyser:* Modellapparatet som benyttes til framskriving av befolkning og arbeidsstyrke samt folketrygdens økonomi, vil bli anvendt i analyser av eldrebølgen og pensjonsutfordringene og stilt til disposisjon for Pensjonskommisjonen. En vil analysere overgangen mellom arbeidsmarked og trygd. Analysene av tilbud og etterspørsel etter arbeidskraft, samt individuell avkastning av utdanning, vil bli videreført. I tillegg vil virkninger av teknologiske endringer for bedrifter og arbeidstakere bli analysert.
- *Ressurs- og miljøøkonomiske analyser:* Analyser av utviklingen i norske og nord-europeiske energimarkeder vil fortsatt stå sentralt. I denne sammenheng er endringer i eierkonstellasjoner, regionalisering av markeder gjennom overføringsskranker, og utøvelse av markeds-makt viktig. I de internasjonale markedene er framveksten av nye teknologier og sammenheng mellom politiske virkemidler og endring i teknologi sentrale problemstillinger. På miljøsidan er tilsvarende framvekst av teknologi og sammenheng mellom miljøproblemer og økonomisk vekst sentrale forskningstema.
- *Utviklingen i levekår:* Størstedelen av ressursene på levekårsområdet går til innsamling av samordnet levekårsstatistikk. I analyser legges det stor vekt på å utnytte tilgjengelige registerdata for analyser både av levekår og demografi.
- *Makromodeller:* Arbeidet med å forbedre Statistisk sentralbyrås makroøkonomiske modeller videreføres, blant annet med sikte på å gi bedre grunnlag for analyser av mellomlangsigte balanseproblemer og finansiering av det offentlige tjenestetilbudet og overføringer. Arbeidet med analyser av konjunkturbevegelser og stabiliseringspolitikk videreføres.
- *Økonomisk atferd* for personer, husholdninger og bedrifter studeres videre på grunnlag av mikrodata og økonometriske metoder. Studiene anvendes i analyser av miljø-, sysselsettings-, produktivitets-, skatte- og fordelings-spørsmål.
- *Skatter, overføringer, inntektsfordeling og offentlige utgifter:* Statistisk sentralbyrås beregningsopplegg for analyser innenfor disse feltene stilles til disposisjon for regjeringen og Stortinget i arbeidet med å utforme skatte- og overføringssystemet samt inntektssystemet for kommunene.

6 Miljø- og ressursproblemer

Finansdepartementet anslår bevilgningene til rene miljøtiltak på sitt område til ca. 18,2 mill. kroner for 2002. Bevilgningene fordeler seg som følger:

(i 1000 kr)			
Kap.	Betegnelse	Saldert Budsjett 2001	Forslag 2002
1600	Finansdepartementet	2 100	1 800
1620	Statistisk sentralbyrå	6 300	6 400
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank	0	10 000
Sum		8 400	18 200

Finansdepartementet

Gjennom arbeidet med den økonomiske politikken vil Finansdepartementet medvirke til at den

økonomiske utviklingen skjer på et miljømessig forsvarlig grunnlag. Viktige aktiviteter i 2002 vil være:

- videreføre arbeidet med eget miljøfond under Statens petroleumsfond
- finansiere klimarelatert økonomisk forskning og utredning, herunder prosjekt i regi av OECD om bærekraftig utvikling
- videreføre departementets arbeid i tilknytning til de internasjonale klimaforhandlingene.

Finansdepartementet har i tillegg utarbeidet en sektorvis miljøhandlingsplan som følger vedlagt denne stortingsproposisjonen som uttrykt vedlegg.

Statistisk sentralbyrå

Målet for Statistisk sentralbyrås arbeid med miljø- og naturressursspørsmål er å dekke samfunnets behov for statistikk om naturressurser og miljøpåvirkninger. Samtidig vil en utnytte denne statistikken til forskning og analyse om sammenhengene mellom ressursutnyttelse, økonomisk utvikling og miljø.

Statistisk sentralbyrå inngikk i 1999 en samarbeidsavtale med Statens forurensingstilsyn på vegne av Miljøverndepartementet og miljøforvaltningen om utvikling og drift av miljøstatistikk. Avtalen skal evalueres med sikte på fornying i 2002.

Vinteren 2001 fremmet Regjeringen St.meld. nr. 24 (2000-2001), der den lanserte nøkkeltall for alle de åtte miljøpolitiske resultatområdene. For noen av disse nøkkeltallene er det etablert datafangst enten i regi av miljødirektoratene eller i Statistisk sentralbyrå, mens det for andre tall må etableres ny datafangst og nye statistikkrutiner. Statistisk sentralbyrå har gjennomført en utredning om behovet og potensialet for miljørelatert statistikk til Regjeringens resultatoppfølging på miljøvernområdet. Utredningen vil bli lagt til grunn for arbeidet med fornyelse av ovennevnte samarbeidsavtale i 2002.

Avsetning til den nordiske investeringsbank

Finansdepartementet fikk fullmakt til å gi garanti for miljølån til Nordens nærområder gjennom Den nordiske investeringsbank (NIB) innenfor en totalramme på 19,5 mill. ECU i forbindelse med behandlingen av salderingsproposisjonen for 1997. Samtidig ble det vedtatt å opprette et fond til dekning av Norges andel av eventuelle tap.

Styret i NIB har overfor de nordiske finans- og økonomiministrene foreslått å øke MIL-rammen. Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier

for lån fra NIB til miljøformål innenfor en totalramme på 63,5 mill. euro. Videre foreslås det ytterligere avsetninger på 10 mill. kroner årlig over tre år fra 2002 til tapsfondet. Forslagene forutsetter tilslutning fra de nordiske landene om utvidelse av MIL. Det vises for øvrig til omtale av miljølåneordningen i pkt. 3.2 og avsetning til tapsfond for miljølåneordningen under kapittel 1670, post 50.

7 Fornyelse av offentlig sektor

Finansdepartementets forvaltningsområde sysselsetter over 9 000 årsverk. Dette store forvaltningsområde står sentralt i Regjeringens fornyelsesarbeid. Nedenfor gis en kort beskrivelse av enkelte viktige tiltak i dette arbeidet.

7.1 Forenkling og videreutvikling av Økonomiregelverket

Finansdepartementet har gjort endringer i Økonomiregelverket for staten som innebærer en videreutvikling og forenkling av regelverket. Endringene gjelder fra 1. september 2001. Tiltak som raskt kan få positive virkninger for brukerne i staten, er blitt prioritert. Siktemålet er blant annet å redusere ressursbruken i virksomhetene til grunnleggende regnskapsoppgaver. Blant endringene er å likestille mottak og viderebehandling av elektroniske dokumenter, som for eksempel fakturaer, med tilsvarende dokumenter på papir. Videre har en klargjort virksomhetenes adgang til å tilpasse sin økonomifunksjon ut fra en vurdering av vesentlighet og risiko. Finansdepartementet arbeider videre med mer langsiktige tiltak for å bedre og forenkle økonomistyringen. Det tas sikte på at en gjennomgang av hele Økonomiregelverket skal være sluttført innen utgangen av 2002. Det vises til nærmere omtale i Gul bok 2002, kap. 7.

7.2 Øvrig regelforenklingsarbeid

For å ivareta rettssikkerheten og unngå tungvint byråkratisk saksbehandling for befolkningen og næringslivet, arbeides det med å gjøre regelverk oversiktlig. På Finansdepartementets område er antall forskrifter til skatteloven redusert fra 94 til 1 som følge av sammenslåing av forskrifter. Det pågår arbeid med å samle og forenkle forskrifter både innenfor særavgifter og i tilknytning til skattebetalingsloven. Innføring av en ny fellesforskrift for særavgifter, som etter planen skal tre i kraft fra

1. januar 2002, vil blant annet innebære at 28 eksisterende forskrifter kan oppheves. Som ledd i arbeidet med regelforenkling tar en også sikte på å oppheve 22 forskrifter til penge- og kredittloven og 4 forskrifter til sentralbankloven.

Finansdepartementet følger opp eRegelprosjektets målsetting om å gi elektronisk kommunikasjon samme rettsvirkninger som tradisjonell, papirbasert kommunikasjon. Finansdepartementet har foreslått endringer i ni lover på finansmarkedsområdet, jf. Ot.prp. nr. 108 (2000-2001). Formålet med forslagene er blant annet å fjerne hindringer for bruk av elektronisk kommunikasjon mellom parter innenfor både privat og offentlig sektor. Også på skatte-, avgifts- og tollområdet tar Finansdepartementet sikte på å legge til rette for elektronisk kommunikasjon framover.

7.3 IT-utviklingsprosjekter

Etatene under Finansdepartementet er viktige institusjoner for blant annet å sikre statens inntekter. I disse etatene arbeides det med flere utviklingsprosjekter som har som et viktig mål å effektivisere blant annet kjerneoppgavene som etatene utfører. Nedenfor gis det en redegjørelse for noen av de større utviklingsprosjektene.

Elektronisk innrapportering fra næringsdrivende

Skattedirektoratet samarbeider med Statistisk sentralbyrå og Brønnøysundregistrene om å utvikle en samordnet løsning for elektronisk innrapportering av likningsopplysninger/regnskapsdata fra næringsdrivende til de tre etatene. Statistisk sentralbyrå har i tillegg opprettet et eget prosjekt som har som mål å gi alle næringsdrivende et godt elektronisk utvekslingstilbud (IDUN-prosjektet), jf. omtale under kap. 1620 Statistisk sentralbyrå. Elektronisk innrapportering vil gi effektiviseringsgevinster for både næringsdrivende og etatene. Skatteetaten vil også i større grad gå over til maskinell likningsbehandling av næringsdrivende, noe som vil gi økt kvalitet og effektivitet i likningsbehandlingen, jf. nærmere omtale av System for likning av næringsdrivende (SLN) under kap. 1618 Skatteetaten.

Annet utviklingsarbeid på IT-området

Aktivitetene i Finansdepartementets underliggende etater preges av innhenting, behandling, kontroll, oppbevaring og formidling av informasjon. Virksomhetene utfører en stor del av statens innhenting av oppgaver fra personer og nærings-

liv. Regjeringen foreslår fortsatt å satse på utvikling av nye IT-systemer og IT-baserte arbeidsformer i skatteetaten og i toll- og avgiftsetaten. Investeringene har som mål å effektivisere arbeidet med å utskrive og innkreve skatter, avgifter og toll.

En versjon av nytt forvaltningssystem for merverdiavgift (MVA3) ble satt i drift 1. juli 2001. Det er også etablert en landsdekkende ordning for elektronisk innlevering av omsetningsoppgaver. Nytt forvaltningssystem for skatteoppkreving (SKARP) og nytt aksjonærregister er andre prosjekter det arbeides med. Det er risiko knyttet til kvalitet, kostnader og framdrift i disse prosjektene. Det vises for øvrig til nærmere omtale under kap. 1618 Skatteetaten.

7.4 Døgnåpen forvaltning

Døgnåpen forvaltning skal gjøre offentlig sektor mer tilgjengelig og gi mer fleksible og individuelt tilpassede tjenester for brukerne og mer effektiv ressursbruk for forvaltningen. Dette skal nås ved å tilby tjenestene i et sett av ulike kanaler, hvor innsatsen er konsentrert mot offentlig informasjon og tjenester på Internett, samt offentlige servicekontor. Alle etater på Finansdepartementets ansvarsområde har utarbeidet strategier for døgnåpen forvaltning. Særlig for skatteetaten, toll- og avgiftsetaten og Statistisk sentralbyrå er reformtiltakene for døgnåpen forvaltning sentrale.

7.5 Ny organisering av likningsforvaltningen

Stortinget sluttet seg i desember 2000 til ny modell for organisering av likningsforvaltningen, og Finansdepartementet fastsatte i juni 2001 ny kontorstruktur for denne delen av skatteetaten. Målet med omorganiseringen er blant annet å sikre bedre kvalitet i arbeidet med likning og kontroll av næringsdrivende og selskaper, og større effektivitet og kvalitet i behandlingen av selvangivelser fra lønnstakere og pensjonister. Skatteetaten skal fortsatt være representert i nesten alle kommuner, enten ved kontorer i egen regi eller i samarbeid med andre offentlige etater. Skatteetaten vil for øvrig delta ved etablering av offentlige servicekontorer. Det blir distriktskontor i 99 kommuner, mens 191 kommuner får et etatskontor. I 134 kommuner vil etaten være representert gjennom samarbeid med andre offentlige etater. I tolv kommuner blir likningsfunksjonene samlokalisert til nabokommunene. Omorganiseringen skal etter planen i hovedsak være gjennomført innen 31. desember 2003.

8 Overføring av skatteoppkreverfunksjonen for krav fastsatt ved Sentralskattekontoret for utenlandssaker (fra skatteoppkreveren i Stavanger til Rogaland skattefutkontor)

Sentralskattekontoret for utenlandssaker er likningskontor for utenlandske arbeidstakere og utenlandske oppdragstakere som er skattepliktige til Norge, og som arbeider med eller driver virksomhet på land eller på den norske kontinental-sokkelen. Dette gjelder dersom deres aktivitet i Norge eller på sokkelen er midlertidig. Stavanger kemnerkontor er tillagt funksjonen som skatteoppkrever i slike saker.

Det er opprettet en egen «kommune» for disse skattyterne, kommune 2312 Sokkel/Utland, men all skatten er statsskatt. De aktuelle skatteoppkreveroppgavene utføres i dag av et eget kontor (sokkelkontoret) organisatorisk underlagt den kommunale skatteoppkreveren. Staten yter særskilt godtgjørelse til Stavanger kommune for dette arbeidet som gjøres på vegne av staten. Godtgjørelsen for 2001 er satt til 9,2 mill. kroner. Ansvar for den faglige styringen tilligger staten.

Innkrevingsarbeidet for kommune 2312 Sokkel/Utland er ikke tilfredsstillende, noe også Riksrevisjonen har pekt på ved flere anledninger, senest i Dokument nr. 1 (2000-2001). Riksrevisjonen har blant annet vist til at skatteoppkrevers innkrevingsarbeid er på etterskudd, og at tvangsinnfordring i liten grad foretas ved sokkelkontoret. Videre påpekes det at arbeidet med sikring og rapportering av skattekrav ikke fungerer tilfredsstillende.

Utilfredsstillende innkrevingsarbeid har ført til betydelig økning i saksrestansene de siste årene. Ifølge Skattedirektoratet var bokført restanse per 30. juni 2001 på ca. 490,7 mill. kroner, mot ca. 438,9 mill. kroner per 30. juni 2000. Dette vil si en restanseøkning på ca. 51,8 mill. kroner i forhold til samme tid i fjor. Restansene har økt med hele 133,7 mill. kroner fra 30. juni 1998, da restansene var på 357 mill. kroner. Finansdepartementet vurderer dette som bekymringsfullt.

Skattedirektoratet har gitt saken høy prioritet, og det er igangsatt en rekke tiltak for å forbedre innkrevingsarbeidet for kommune 2312. Det er blant annet innført et nytt elektronisk saksbehandlingssystem, ressursituasjonen er styrket, det har vært tettere oppfølging direkte fra Skattedirektoratets side, samtidig som instruks og rutiner har vært gjennomgått og oppdatert.

Finansdepartementet mottar kvartalsvis rapportering om driftssituasjonen ved sokkelkontoret.

De iverksatte tiltakene har foreløpig ikke gitt ønskede resultatforbedringer. Skattedirektoratet vurderer heller ikke økt ressurstilfang til sokkelkontoret som tilstrekkelig til å få resultatene opp på et akseptabelt nivå.

For å sikre tilfredsstillende resultater for innkrevingsarbeidet for kommune 2312 mener Finansdepartementet og Skattedirektoratet at det er nødvendig med en alternativ administrativ forankring av denne oppgavefunksjonen. Finansdepartementet har tidligere varslet Riksrevisjonen, jf. Dokument nr. 1 (1999-2000) og Dokument nr. 1 (2000-2001), om at dette vil bli vurdert hvis ikke resultatene bedres.

Etter Finansdepartementets oppfatning er det eneste reelle alternativ i denne sammenheng å overføre skatteoppkreverfunksjonen for krav fastsatt ved Sentralskattekontoret for utenlandssaker til et statlig organ. Dette vil legge til rette for en bedre styring av oppgavene, og forventes å gi bedret innkrevingsarbeid og bedret restansesituasjon. Det foreslås dermed at skatteoppkreveroppgavene for krav fastsatt ved Sentralskattekontoret for utenlandssaker som i dag utføres av kemneren i Stavanger, overføres til staten. Det vurderes som hensiktsmessig at Rogaland skattefutkontor overtar denne funksjonen. Det foreslås at den nye ordningen trer i kraft fra 1. juli 2002.

Skattedirektoratet, de berørte enheter og de ansattes organisasjoner forutsettes å delta i planlegging og gjennomføring av tiltaket. For å tilpasse lovgivningen til den foreslåtte endringen av funksjoner knyttet til kommune 2312 Sokkel/Utland, foreslås det en endring i skattebetalingsloven, jf. Ot.prp. nr. 1 (2001-2002).

9 Evaluering av omorganisering av etatsledelsen for skattefogdkontorene

Finansdepartementet la i St.prp. nr. 41 (1995-96) Om omorganisering av den statlige innbetalings- og innfordringsfunksjonen for skatter og avgifter fram forslag om at etatslederansvaret for skattefogdene skulle overføres fra Finansdepartementet til Skattedirektoratet med virkning fra 1. januar 1997.

Forslaget var et ledd i Finansdepartementets arbeid med å styrke innbetalings- og innfordringsfunksjonen for skatter og avgifter. I St.prp. nr. 41 (1995-96) la Finansdepartementet særlig vekt på følgende:

- Direktoratets funksjonen for skattefogdene bør ikke ligge i Finansdepartementet.
- Organisasjonsløsningen bør bidra til at det blir enklere å harmonisere regelverket for innbetaling og innfordring på tvers av etater og kravtyper, samt legge forholdene bedre til rette for å utvikle eller samordne regnskapssystemer for innbetalingsområdet og utvikle felles støtte-system for saksbehandling for innfordring.
- Organisasjonsløsningen bør bidra til å bedre statens styring av innkrevingen av skatter og folketrygdavgifter, herunder arbeidsgiveravgift.

Det ble forutsatt at skattefogdene fortsatt skulle utgjøre et regionalt ledd på linje med fylkesskattekontorene. Etatslederansvaret for skattefogdene ville omfatte innbetaling og innfordring, samt skattefogdenes oppgaver på arveavgiftsområdet og lønns- og regnskapsfunksjonene. Det ble forutsatt at en egen avdeling for innbetaling og innfordring skulle etableres i Skattedirektoratet.

Finansdepartementet la til grunn at det kommunale ansvar for fellesinnkrevingen ble videreført. En viktig forutsetning for departementet var imidlertid at statens faglige styring av fellesinnkrevingen og statens tilsyn ble styrket. Kommunekassererne (skatteoppkreverne) ville etter opplegget få én statlig etat å forholde seg til. Skattefogdene skulle fortsatt ha ansvar for ettersyn, men ville i tillegg få et ansvar for faglig oppfølging av kommunekassererne i likhet med det ansvar Skattedirektoratet til da hadde hatt.

For å muliggjøre omorganiseringen med virkning fra 1. januar 1997 ble det foreslått en økning av bevilgningene for 1996 under kap. 1618 Skattedirektoratet. Stortinget sluttet seg i Innst.S. nr. 266 (1995-96) til forslaget om å overføre etatslederfunksjonen, men bifalt ikke forslaget om økte bevilgninger. I innstillingen ble det angitt at omorganiseringen skulle evalueres etter fire år, og at departementet kom tilbake til Stortinget med evalueringen. Det ble pekt på at omorganiseringen måtte medføre en påviselig effektivisering «i forhold til dagens tilstand».

I St.prp. nr. 1 (1996-97) for budsjetterminen 1997 opplyste Finansdepartementet at en tok sikte på at etatslederfunksjonen skulle overføres med virkning fra 1. juli 1997. Ressursbehovet knyttet til selve etableringen av direktoratsfunksjonen ble dekket gjennom interne omdisponeringer i skatteetaten og overføringer fra Finansdepartementet og skattefogdetaten.

På oppdrag fra Finansdepartementet har Skattedirektoratet og et eksternt konsulentfirma gje-

nomført en evaluering av omorganiseringen. Hovedkonklusjonen er at det totalt sett har vært en vellykket omorganisering, og at innlemmelsen av skattefogdkontorene i skatteetaten har gitt flere fordeler. Dette er også departementets erfaring og inntrykk på basis av den årlige styringsdialogen med direktoratet. Det er likevel fortsatt rom for forbedringer på flere områder.

Det er ikke aktuelt å flytte etatslederfunksjonen (direktoratsfunksjonen) for skattefogdene tilbake til Finansdepartementet. Det er i tråd med generelle utviklingstrekk at oppgaver knyttet til forvaltningsoppgaver og drift av underliggende virksomheter ikke bør ligge i et departement. For Finansdepartementet har omorganiseringen ført til en bedre konsentrasjon rundt kjerneoppgaver, herunder etatsstyring av underliggende virksomheter og regelutviklingsarbeid på området. Ansvar for regelverksutvikling på skatte-, avgifts- og tollområdet og etatsstyringsansvaret for skatteetaten, herunder skattefogdene, og toll- og avgiftsetaten er samlet i en avdeling i departementet. Videre er det igangsatt et prosjekt i departementet med deltakelse fra aktuelle etater med sikte på en revisjon av skattebetalingsloven og samordning av innkrevingsbestemmelsene for skatt, toll og avgift.

Omorganiseringen har gitt bedre muligheter for å se verdikjeden under ett, med styrking og synliggjøring av innkrevingsfunksjonen på linje med funksjonen fastsetting. Når det gjelder regelverksfortolkninger og styringssignaler til skattefogdkontorene på regelverkspraksis, viser evalueringen at dette i større grad er harmonisert og samordnet etter omorganiseringen. Omorganiseringen har også åpnet muligheter for samlokalisering og administrativt fellesskap mellom skattefogdkontor og fylkesskattekontor. Omorganiseringen har videre understøttet arbeidet med nye elektroniske forvaltningssystemer for merverdiavgift og skatteinnkreving, som begge representerer viktige initiativ for å utvikle felles støttesystem og samordnet regnskapssystem for innkrevingsområdet.

Det var en viktig forutsetning for omorganiseringen at statens faglige styring av innkrevingen av skatt og folketrygdavgift, herunder arbeidsgiveravgift, skulle styrkes. Evalueringen viser forbedringer på dette området. Styring og oppfølging av skatteoppkreverne i kommunene er blitt sterkere prioritert og samordnet etter omorganiseringen. Skattedirektoratet har lagt ned et betydelig arbeid med modernisering av instruksverk for skatteoppkreverne, gitt klarere retningslinjer, faglige råd, anbefalinger og veiledninger. Det vises

her til omtale i St.prp. nr. 1 (1999-2000) og St.prp. nr. 1 (2000-2001). De iverksatte tiltak har etter departementets vurdering lagt bedre til rette for at det kunne oppnås forbedringer på området. Skatteoppkreverne gir også selv uttrykk for at det har vært en positiv utvikling. Riksrevisjonens undersøkelser på området, særlig skatteoppkrevernes innfordringsarbeid og arbeid med arbeidsgiverkontrollen, viser imidlertid at situasjonen på disse områdene fortsatt ikke er tilfredsstillende og at det er et klart behov for resultatforbedringer.

Omorganiseringen synes også å ha bidratt til positive konsekvenser for skattefogdkontorenes øvrige hovedoppgaver, som er fastsettelse av arveavgift og funksjon som regnskapssentral for

ulike statlige virksomheter. Spesielt har imidlertid området administrasjon og ledelse ifølge evalueringen fått en helt annen vektlegging ved skattefogdkontorene etter omorganiseringen. Viderutvikling av styringsdialogen overfor skattefogdkontorene har i hele perioden vært prioritert av direktoratet.

Det er fortsatt flere forbedringspunkter når det gjelder dagens interne organisering av skattefogdkontorene. Evalueringen peker på at det bør vurderes mer robuste fagmiljøer på så vel innkrevingssiden som på økonomitjenestesiden gjennom større og/eller spesialiserte enheter, og eventuell overføring av arveavgiftsfastsettelsen til fastsettingsområdet i etaten, jf. også arveavgiftsutvalgets utredning NOU 2000:8.

10 Oversiktstabeller for budsjettet

10.1 Utgifter fordelt på kapitler

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
	Det kongelige hus				
0001	Det kongelige hus	26 500	27 500	0	-100,0
	Sum kategori 00.10	26 500	27 500	0	-100,0
	Regjering				
0020	Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)	54 652	45 800	51 370	12,2
0021	Statsrådet (jf. kap. 3021)	87 920	78 000	89 800	15,1
0024	Regjeringsadvokaten (jf. kap. 3024)	0	31 500	36 300	15,2
	Sum kategori 00.30	142 572	155 300	177 470	14,3
	Stortinget og underliggende institusjoner				
0041	Stortinget (jf. kap. 3041)	493 068	535 600	599 400	11,9
0042	Forsvarets ombudsmannsnemnd	2 848	3 400	3 500	2,9
0043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043)	21 605	24 300	26 900	10,7
0044	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	3 864	3 200	3 200	0,0

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
0051	Riksrevisjonen (jf. kap. 3051)	238 062	252 600	259 400	2,7
	Sum kategori 00.40	759 447	819 100	892 400	8,9
	Sum programområde 00	928 519	1 001 900	1 069 870	6,8
Finansadministrasjon					
1600	Finansdepartementet (jf. kap. 4600)	204 063	210 300	312 750	48,7
1602	Kredittilsynet (jf. kap. 4602)	105 547	108 400	120 300	11,0
	Sum kategori 23.10	309 610	318 700	433 050	35,9
Skatte- og avgiftsadministrasjon					
1610	Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)	862 136	821 300	866 800	5,5
1618	Skatteetaten (jf. kap. 4618)	3 232 403	3 341 800	3 662 800	9,6
	Sum kategori 23.20	4 094 539	4 163 100	4 529 600	8,8
Offisiell statistikk					
1620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)	433 503	459 500	458 600	-0,2
	Sum kategori 23.30	433 503	459 500	458 600	-0,2
Andre formål					
1630	Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning	0	8 000	9 400	17,5
1632	Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner	989 266	1 117 200	1 217 000	8,9
1634	Statens innkrevingssentral (jf. kap. 4634)	0	163 400	169 200	3,5
1635	Oppgjør av skattefordelingstvist mv.	183 389	0	0	0,0
1637	EU-opplysning	2 000	2 000	2 000	0,0
	Sum kategori 23.40	1 174 655	1 290 600	1 397 600	8,3
	Sum programområde 23	6 012 307	6 231 900	6 818 850	9,4

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
	Statsgjeld, renter og avdrag				
1650	Statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606)	15 411 931	17 177 000	17 260 250	0,5
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	3 761 025	44 415 200	47 418 000	6,8
	Sum kategori 24.10	19 172 956	61 592 200	64 678 250	5,0
	Statlige fordringer, avsetninger mv.				
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank	31 339	26 000	10 000	-61,5
	Sum kategori 24.20	31 339	26 000	10 000	-61,5
	Sum programområde 24	19 204 295	61 618 200	64 688 250	5,0
	Sum utgifter	26 145 121	68 852 000	72 576 970	5,4

10.2 Inntekter fordelt på kapitler

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
	Regjering				
3020	Statsministerens kontor (jf. kap. 20)	1 858	0	0	0,0
3021	Statsrådet (jf. kap. 21)	243	0	0	0,0
3024	Regjeringsadvokaten (jf. kap. 24)	0	2 800	2 870	2,5
	Sum kategori 00.30	2 101	2 800	2 870	2,5
	Stortinget og underliggende institusjoner				
3041	Stortinget (jf. kap. 41)	6 777	5 910	6 050	2,4
3043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 43)	538	0	0	0,0
3051	Riksrevisjonen (jf. kap. 51)	6 451	500	500	0,0
	Sum kategori 00.40	13 766	6 410	6 550	2,2
	Sum programområde 00	15 867	9 210	9 420	2,3

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
	Finansadministrasjon				
4600	Finansdepartementet (jf. kap. 1600)	5 788	0	0	0,0
4602	Kredittilsynet (jf. kap. 1602)	93 363	108 400	120 300	11,0
	Sum kategori 23.10	99 151	108 400	120 300	11,0
	Skatte- og avgiftsadministrasjon				
4610	Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610)	139 334	134 400	147 400	9,7
4618	Skatteetaten (jf. kap. 1618)	167 431	48 600	61 430	26,4
	Sum kategori 23.20	306 765	183 000	208 830	14,1
	Offisiell statistikk				
4620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620)	118 111	98 800	116 000	17,4
	Sum kategori 23.30	118 111	98 800	116 000	17,4
	Andre formål				
4634	Statens innkrevingssentral (jf. kap. 1634)	0	751 500	757 600	0,8
	Sum kategori 23.40	0	751 500	757 600	0,8
	Sum programområde 23	524 027	1 141 700	1 202 730	5,3
	Statlige fordringer, avsetninger mv.				
5341	Avdrag på utestående fordringer	10 441	30 521	19 517	-36,1
5345	Tilbakeføring til statskassen	0	29 200	0	-100,0
5350	Tilbakeføring av midler fra Statens Banksikringsfond	182 000	4 284 800	0	-100,0
5351	Overføring fra Norges Bank	10 685 127	10 685 127	8 857 301	-17,1
5352	Tilbakeføring av midler fra Statens Bankinvesteringsfond	2 179 029	0	0	0,0
5605	Renter av statskassens kontantbe- holdning og andre fordringer	3 810 529	5 126 100	5 020 100	-2,1

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
5691	Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond	597 000	1 217 276	828 000	-32,0
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	53 542	52 000	59 000	13,5
	Sum kategori 24.20	17 517 668	21 425 024	14 783 918	-31,0
	Sum programområde 24	17 517 668	21 425 024	14 783 918	-31,0
	Sum inntekter	18 057 562	22 575 934	15 996 068	-29,1

10.3 Bruk av stikkordet «kan overføres»

På grunnlag av forslag i Gul bok for 1995 sluttet Stortinget seg til en endring av bevilgningsreglementets § 7 slik at stikkordet «kan overføres» i visse tilfeller også kan knyttes til andre poster enn

bygg- og anleggs- og materiellbevilgninger når dette anses påkrevd for å oppnå best mulig resultat av vedkommende bevilgning.

Under Finansdepartementet blir stikkordet «kan overføres» foreslått knyttet til postene i tabellen nedenfor (utenom postgruppe 30-49):

Kap.	Post	Betegnelse	Overført til 2001 (i 1000 kr)	Forslag 2002 (i 1000 kr)
1600	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	6 080	23 950
1618	22	Større IT-prosjekter	21 227	376 400
1620	22	Folke- og bolig telling mv.	38 836	32 000
1630	21	Spesielle driftsutgifter	0 ¹⁾	9 400

¹⁾ Kap. 1630 ble opprettet i 2001.

Overførbare bevilgninger på Finansdepartementets område er knyttet til prosjekter som går

over flere år hvor det kan være en viss usikkerhet med hensyn til fremdriften.

10.4 Årsverksanslag pr. 1. mars 2001 på Finansdepartementets område

Kap.	Betegnelse	pr. 1. mars 2001
20	Statsministerens kontor	54
21	Statsrådet	78
Sum	Regjering	132
41	Stortinget	395
42	Forsvarets ombudsmannsnemnd	3
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	37

Kap.	Betegnelse	pr. 1. mars 2001
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetsjeneste	1
51	Riksrevisjonen	433
Sum	Stortinget og underliggende institusjoner	869
Sum	Programområde 00	1 001
1600	Finansdepartementet	261
1602	Kredittilsynet	144
Sum	Finansadministrasjon	405
1610	Toll- og avgiftsetaten	1 733
1618	Skatteetaten	6 071
Sum	Skatte- og avgiftsadministrasjon	7 804
1620	Statistisk sentralbyrå ¹⁾	816
Sum	Offisiell statistikk	816
1634	Statens innkrevingssentral	251
Sum	Programområde 23	9 276
Totalt		10 277

¹⁾ Inklusive oppdragsårsverk (eksternt finansiert), jf. omtale under kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21.

Kilde: Statens sentrale tjenestemannsregister (bemanningsoversikt pr. 1. mars 2001), Statsministerens kontor og Stortingets administrasjon.

Del II
Budsjettforslaget for 2002

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner
Programkategori 00.10 Det kongelige hus*Utgifter under programkategori 00.10 fordelt på kapitler:*

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
0001	Det kongelige hus	26 500	27 500	0	-100,0
	Sum kategori 00.10	26 500	27 500	0	-100,0

Kap. 0001 Det kongelige hus

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Apanasjer	26 500	27 500	0
	Sum kap. 0001	26 500	27 500	0

Programkategori 00.10 Det kongelige hus overføres til Arbeids- og administrasjonsdepartementet fra og med 2002.

Programkategori 00.30 Regjering

Utgifter under programkategori 00.30 fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
0020	Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)	54 652	45 800	51 370	12,2
0021	Statsrådet (jf. kap. 3021)	87 920	78 000	89 800	15,1
0024	Regjeringsadvokaten (jf. kap. 3024)		31 500	36 300	15,2
	Sum kategori 00.30	142 572	155 300	177 470	14,3

Kap. 0020 Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	52 595	45 800	51 370
21	Frigjøringsjubileet/Frihetsmonumentet i Narvik, <i>kan overføres</i>	2 057	0	0
	Sum kap. 0020	54 652	45 800	51 370

Bevilgningen under kap. 20 Statsministerens kontor dekker ordinære driftsutgifter for Statsministerens kontor.

Post 01 Driftsutgifter

Den foreslåtte økningen i driftsbudsjettet skyldes husleie og andre driftskostnader knyttet til ny eta-

sje i høyblokken i Regjeringskvartalet, fulltidsvirkning av nye stillinger, styrking av bemanningen i regjeringens biltjeneste, samt utskifting av kontormaskiner. Beløpet skal også dekke lønnsutgifter til en driftsmedarbeider som skal utføre driftsoppgaver i tilknytning til Statsministerens kontor og statsministerens bolig.

Kap. 3020 Statsministerens kontor (jf. kap. 20)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Diverse refusjoner	1 733	0	0
02	Salgsinntekter	14	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	55	0	0
17	Refusjon lærlinger	20	0	0
18	Refusjon av sykepenger	36	0	0
Sum kap. 3020		1 858	0	0

Kap. 0021 Statsrådet (jf. kap. 3021)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	87 920	78 000	89 800
Sum kap. 0021		87 920	78 000	89 800

Bevilgningen under kap. 21 Statsrådet skal dekke lønnsutgifter til regjeringen, statssekretærene og de politiske rådgiverne og utgifter til hjemreise, husleie og diett når vedkommende har utgifter til dobbel husholdning. Videre dekker bevilgningen generelle driftsutgifter for den politiske ledelse i departementene, herunder utgifter til tjenestereiser og alle driftsutgifter forbundet med regjeringens biltjeneste.

Post 01 Driftsutgifter

Økningen i driftsutgiftene skyldes økte husleiekostnader til pendlerboliger for politikerne, utskifting og innkjøp av kjøretøy til regjeringens biltjeneste, lønnsøkning til regjeringens medlemmer, statssekretærer og politiske rådgivere som følge av oppgjøret i 2000, samt en mindre økning til politikernes reisevirksomhet.

Kap. 3021 Statsrådet (jf. kap. 21)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	109	0	0
18	Refusjon av sykepenger	134	0	0
Sum kap. 3021		243	0	0

Kap. 0024 Regjeringsadvokaten (jf. kap. 3024)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	0	27 200	31 400
21	Spesielle driftsutgifter	0	4 300	4 900
	Sum kap. 0024	0	31 500	36 300

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke lønns- og driftsutgifter ved Regjeringsadvokatembetet. Posten er foreslått styrket for å dekke opprettelsen av tre nye stillinger. Behovet for stillingene skyldes en økning i saksmengden og en fortsatt økning i sakenes omfang og kompleksitet, særlig innen områdene EØS, menneskerettigheter og skatte-

rett. I tillegg kommer et ønske om økte ressurser til juridisk rådgivning for departementene.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke prosesskostnader og kostnader til leie av advokater. Posten blir også benyttet til oppdrag som Regjeringsadvokaten påtar seg, jf. kap. 3024, post 03 Oppdrag.

Kap. 3024 Regjeringsadvokaten (jf. kap. 24)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Erstatning for utgifter i rettssaker	0	2 500	2 570
03	Oppdrag	0	300	300
	Sum kap. 3024	0	2 800	2 870

Post 01 Erstatning for utgifter i rettssaker

Inntektsforslaget for 2001 dekker inntekter som gjelder saksomkostninger som staten tilkjennes i sivile saker. Bevilgningsforslaget er noe usikkert.

Post 03 Oppdrag

Posten skal dekke inntekter fra oppdrag som Regjeringsadvokaten tar på seg, blant annet for statsforetakene, jf. kap. 24, post 21.

Programkategori 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner

Utgifter under programkategori 00.40 fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
0041	Stortinget (jf. kap. 3041)	493 068	535 600	599 400	11,9
0042	Forsvarets ombudsmannsnemnd	2 848	3 400	3 500	2,9
0043	Stortingets ombudsmann for for- valtningen (jf. kap. 3043)	21 605	24 300	26 900	10,7
0044	Stortingets kontrollutvalg for etter- retnings-, overvåkings- og sikker- hetstjeneste	3 864	3 200	3 200	0,0
0051	Riksrevisjonen (jf. kap. 3051)	238 062	252 600	259 400	2,7
	Sum kategori 00.40	759 447	819 100	892 400	8,9

Programkategorien omfatter lønns- og drifts-
utgifter til Stortinget, Forsvarets ombudsmanns-
nemnd, Stortingets ombudsmann for forvaltnin-
gen, Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-,

overvåkings- og sikkerhetstjeneste og Riksrevi-
sjonen. Forslaget er i samsvar med forslag over-
sendt fra Stortingets administrasjon.

Kap. 0041 Stortinget (jf. kap. 3041)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	420 381	453 500	478 200
21	Spesielle driftsutgifter	3 065	3 000	0
32	Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	2 305	0	0
45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	39 306	52 000	54 300
70	Tilskudd til partigruppene	28 011	27 100	66 900
	Sum kap. 0041	493 068	535 600	599 400

Hovedoppgaver og organisasjon

Stortingets administrasjon har som hovedoppgave å bistå Stortinget i dets konstitusjonelle og administrative gjøremål, slik disse er nedfelt i Grunnloven, lov, stortingsvedtak og gjennom konstitusjonell praksis, og ellers på best mulig måte å legge forholdene til rette for stortingsrepresentantenes utøvelse av sine oppgaver.

Budsjettet omfatter den parlamentariske virksomheten i vid forstand, medregnet Stortingets deltakelse i internasjonale parlamentarikerforsamlinger, øvrige reiser og stortingsrepresentantenes godtgjørelser. Budsjettet omfatter også den administrative drift av Stortinget.

Stortingets direktør er Stortingets øverste administrative leder og direkte underlagt Stortingets presidentskap. Administrasjonen er organisert i et konstitusjonelt kontor og fire avdelinger: Drifts- og serviceavdelingen, Forvaltningsavdelingen, Informasjons- og dokumentasjonsavdelingen og Internasjonal avdeling.

Rapport 2000

Stortinget vedtok 18. mai 2000 å nedsette et utvalg til å utrede Stortingets kontrollfunksjon overfor regjering og forvaltning. Utvalget avga 27. mars 2001 en delutredning om åpne komitehøringer. Innen utgangen av 2001 skal utvalget avgi utredning om blant annet kontroll- og konstitusjonskomiteens saksområde og arbeidsmåter, Riksrevisjonens virksomhet, regjeringens opplysningsplikt overfor Stortinget og riksstreitsansvaret.

Stortinget vedtok 5. juni 2000 å oppnevne en granskingskommisjon for å foreta en bred gjennomgang av utredning, planlegging, prosjektering og utbygging av ny hovedflyplass for Østlandet og Gardermobanen. Kommisjonen avga rapport den 1. mars 2001 og tilleggsrapport den 4. april 2001.

Stortinget vedtok 14. juni 2000 regler om dokumentoffentlighet for Stortinget, som trådte i kraft 1. januar 2001. Reglene innebærer at lov om offentlighet i forvaltningen gjelder tilsvarende for dokumenter som er kommet inn til eller sendt fra Stortinget, med noen presiseringer og unntak.

Stortingets nye internettsider ble lansert i 2000. De nye sidene inneholder blant annet en navigering med meny som gjør det enklere for brukerne å finne den informasjonen de leter etter. Antallet treff på Stortingets internettsider har økt jevnt siden oppstarten i 1996, og sidene synes å ha blitt en nyttig informasjonskanal for både interne og eksterne brukere.

Stortingets utredningsseksjon hadde sitt første hele år i 2000. En oversikt viser at det totalt ble utført 258 oppdrag, med en fordeling på 104 for enkeltrepresentanter, 79 for politiske rådgivere og 27 for komiteene, 7 for administrasjonen og 41 for andre lands parlamenter. Det har vært stor variasjon i oppdragenes omfang og saksområder.

Utskifting og fornyelse av PC-nettverket fortsatte, og det ble i løpet av 2000 inngått avtale om leveranse av hjemmekontorutstyr til stortingsrepresentantene.

Oppussing av Stortingsbygningen fortsatte, og i 2000 ble første etasje i fløyen mot Akersgata renoveret. Kjøkkenet og serveringsområdet i Stortingsrestauranten ble helt renoveret for å kunne ivareta skjerpede krav til matproduksjon, kundetilbud, arbeidsmiljø og rasjonell produksjon. Det ble innredet nye lokaler for radio- og TV-stasjonene som dekker arbeidet i Stortinget. Arbeidet med å planlegge og installere programteknisk utstyr ble startet opp.

Eksisterende utstyr for lydopptak av forhandlingene i Stortinget og Lagtinget er nedslitt, og første fase i overgang til et mer hensiktsmessig digitalt opptaksutstyr for lyd ble igangsatt. Etter hvert vil dette gi mulighet for søking og gjenfinning i et digitalt lydarkiv for stortingsforhandlingene.

Budsjett 2002

Det er flere årsaker til den relativt sterke økningen i budsjettet i forhold til regnskap 2000 og saldert budsjett 2001. Stortinget vedtok 11. juni 2001 visse forbedringer av stortingsrepresentantenes arbeidsvilkår. Dette øker 2002-budsjettet med 31,6 mill. kroner (se nedenfor). For å sikre en tilfredsstillende avvikling av et større antall åpne høringer er det nødvendig med visse bygningsmessige tiltak, som er anslått til 10 mill. kroner.

En del ekstraordinære forhold som økt merverdiavgiftssats og merverdiavgift på tjenester, økt feriepengesats, økt reisevirksomhet i komitéer og delegasjoner fordi det er første året i en ny stortingsperiode, øker budsjettet med ca. 20 mill. kroner.

Det er lagt inn midler til 5,5 nye stillinger, hvorav 4 har sammenheng med forbedringen av representantenes arbeidsvilkår og innføringen av åpne høringer. Kapittel 41 blir ikke tilført midler fra den sentrale lønnsreserven i staten, og det må følgelig legges inn en viss lønnsreserve i budsjettet.

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Posten omfatter lønn og godtgjørelser for stortingsrepresentanter og ansatte, og utgifter til Stortingets kjøp av varer og tjenester. Posten omfatter også utgifter til reiser, og deltakelse i faste internasjonale parlamentarikerforsamlinger. Utgifter til trykking av Stortingets publikasjoner, drift av Stortingets bibliotek og arkiv, samt vedlikehold og drift av bygninger og Stortingets leiligheter inngår i denne posten.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten omfatter kjøp av teknisk utstyr, fornyelse og videreutbygging av Stortingets edb-anlegg, kjøp av kunst, ombyggingsarbeider og større vedlikeholdsarbeider mv. i stortingsbygningene.

Post 70 Tilskudd til partigruppene

Posten omfatter Stortingets tilskudd til partienes gruppesekretariater. Tilskuddet til hver stortingsgruppe avhenger av partiets representasjon på Stortinget. Det gis et fast, felles grunntilskudd til hver partigruppe som blir representert. I tillegg gis et tilskudd pr. stortingsrepresentant. Økningen under post 70 er omtalt nedenfor.

Forbedringer i stortingsrepresentantenes arbeidsvilkår mv.

På bakgrunn av kommentarer fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen i Budsjett-innst. S. nr. 10 (1999-2000), vedtok Stortingets presidentskap 27. januar 2000 å nedsette et utvalg til å vurdere representantenes arbeidsvilkår. Utvalget fikk som mandat å gjennomgå og vurdere stortingsrepresentantenes arbeidssituasjon, og fremme forslag om forbedringer. Utvalget la fram sin innstilling for Stortingets presidentskap 22. mars 2001. Innstillingen er trykt som Dok. nr. 17 (2000-2001). I Innst.S. nr. 340 (2000-2001) har Stortingets presidentskap i all hovedsak sluttet seg til forslagene fra utvalget, og Stortinget sluttet seg 11. juni 2001 til Presidentskapets forslag.

Stortingets vedtak innebærer at gruppene skal få økonomiske ressurser til å lønne én rådgiver/sekretær pr. representant. I tillegg blir grunntilskuddet så stort at hver gruppe kan lønne minst to medarbeidere som «basisbemanning». Dette betyr at gruppene kan styrkes med i alt ca. 60 nye

medarbeidere, når nyordningen er fullt gjennomført fra 1. oktober 2003. Av praktiske årsaker økes tilskuddet i tre trinn: 25 pst. av økningen gjennomføres fra 1. oktober 2001, 25 pst. fra 1. oktober 2002, og resten fra 1. oktober 2003. Gruppene skal selv ha hånd om alle personellressursene i gruppene, det vil si de skal overta de personaladministrative oppgavene for 58 kontorsekretærstillinger som i dag lønnes av Stortinget.

Det innføres et tillegg i grunntilskuddet for grupper som er i opposisjon, det vil si grupper som ikke er med i regjering. Grupper med tre eller fire representanter får 50 pst. høyere grunntilskudd enn grupper i posisjon. For grupper med fem eller flere representanter blir tillegget på 100 pst. Opposisjonstillegget skal regnes av det til enhver tid gjeldende grunntilskuddet. Det er gjort visse endringer i reglene for dekning av stortingsrepresentantenes reiseutgifter innenlands. Det er også vedtatt andre endringer, men de har liten budsjettmessig betydning.

For at det skal være mulig for gruppene å øke bemanningen som nevnt, må gruppestøtten gradvis økes til et nytt nivå på 1,2 mill. kroner i grunntilskudd og kr 400 000 per representant (i 2000-kroner). I 2001-kroner har beløpene økt til kr 1 254 360 og kr 418 120. Gruppestøtten er per september 2001 kr 763 069 i grunntilskudd og kr 122 185 per representant.

Budsjettforslaget for 2002 er basert på at man skal dekke 25 pst. av «gapet» mellom gammelt og nytt utgiftsnivå fra 1. oktober 2001, og ytterligere 25 pst. fra 1. oktober 2002. Det er videre regnet med at 8 grupper får basistilskudd, og i tillegg at 4 grupper får opposisjonstilskudd på 100 pst. Tilskuddet blir da ca. 46,4 mill. kroner i 2002. Med et tillegg på 5 pst. for prisstigning blir beløpet ca. 48,7 mill. kroner. Dette er ca. 20 mill. kroner mer enn etter dagens regler.

I tillegg til de direkte tilskuddene må gruppene i overgangsfasen (til 30. september 2003) kompenseres for at de overtar utgiftene til kontorsekretærene. Det gjøres ved at gruppene fra 1. oktober 2001 får utbetalt et beløp som tilsvarer de utgiftene Stortinget har til kontorsekretærene. Det er lagt inn 18,1 mill. kroner til gruppene til dette formål i 2002. Samtidig er Post 01 Driftsutgifter redusert med samme beløp.

I sum innebærer forbedringene av representantenes arbeidsvilkår at budsjettet for 2002 øker med ca. 31,6 mill. kroner, fordelt slik (eks. utgifter til nye stillinger):

i mill. kroner

Redusert lønnsbudsjett pga. overføring av lønn til kontorsekretærstillinger	-18,1
Økte driftsutgifter	11,6
Netto reduksjon Post 01	-6,5
Økning direkte tilskudd (post 70)	20
Økning tilskudd (post 70) for å dekke lønn til kontorsekretærstillingene	18,1
Netto økning kap. 41	31,6

Kap. 3041 Stortinget (jf. kap. 41)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Salgsinntekter	105	70	66
02	Medlemskontingent til Den norske interparlamentariske gruppe	0	6	0
03	Leieinntekter	4 570	5 834	5 984
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	626	0	0
17	Refusjon lærlinger	45	0	0
18	Refusjon av sykepenger	1 431	0	0
	Sum kap. 3041	6 777	5 910	6 050

Under dette kapitlet budsjetteres blant annet salgsinntekter og leieinntekter.

Kap. 0042 Forsvarets ombudsmannsnemnd

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	2 848	3 400	3 500
	Sum kap. 0042	2 848	3 400	3 500

Hovedoppgaver

Forsvarets ombudsmannsnemnd skal bidra til å sikre de allmennmenneskelige rettigheter for Forsvarets personell, og ved sitt arbeid også søke å medvirke til å effektivisere Forsvaret. Nemndas formann benevnes som Ombudsmannen for For-

svaret. Personellet i Forsvaret kan bringe inn alle typer saker for Ombudsmannen dersom de mener seg urettmessig behandlet av Forsvarets ordinære forvaltningsorganer. Saker av prinsipiell karakter, eller som har allmenn interesse, forelegges nemnda etter forberedelse av Ombudsmannen.

Stortingets forsvarskomiteé, Forsvarsministeren og forsvarssjefen kan forelegge saker for nemnda til uttalelse.

Som ledd i tilsynet med tjenesteforholdene i Forsvaret foretar Ombudsmannsnemnda rutinemessige befaringer. Medlemmer av Forsvarets ombudsmannsnemnd er også medlemmer av Ombudsmannsnemnda for sivile vernepliktige. Også utgifter vedrørende sistnevnte nemnd dekkes under kap. 42.

Rapport 2000

Ved utgangen av hvert år sender Ombudsmannsnemnda rapport om sin virksomhet til Stortinget (Dokument nr. 5). Gjenpart av rapporten sendes Forsvarsdepartementet. Nemnda kan også, når den finner det ønskelig, sende rapport til Stortinget om enkeltsaker i årets løp.

Av nemndas rapport for 2000 framgår at det samlede klageantall holder seg forholdsvis stabilt. Klageantallet i 2000 var 83, mot 93 i 1999. Klagesakene knytter seg i hovedsak til spørsmål vedrørende utsettelse av førstegangstjeneste, repetisjonstjeneste og HV-øvelser. Det registreres også stadige klager vedrørende økonomiske ytelser som bostøtte, sosial stønad, erstatninger mv.

Nemnda har i 2000 blant annet funnet grunn til å anbefale en bedre organisering av Forsvarets medisinske oppfølgingstilbud for personell som har deltatt i internasjonale fredsoperasjoner. Påstander om urettmessig bruk av militær arrest som refselsmiddel er tatt opp med Forsvarsdepartementet som nå gjennomfører undersøkelser i sakens anledning.

Ved sine befaringer ved de militære avdelinger landet over søker Ombudsmannsnemnda å bidra til en stadig bedring av tjenesteforholdene i Forsvaret. Nemnda har uttalt tilfredshet med Forsvarsdepartementets oppfølging av befaringsrapportene. Ombudsmannsnemnda for sivile vernepliktige sender rapport til Stortinget hvert fjerde år.

Budsjett 2002

Budsjettforslaget er basert på samme virksomhetsnivå som i 2001. De vesentligste endringer i forhold til saldert budsjett for 2001 er innsparing som følge av bortfalte utgifter til førtidspensjonering og en mindre utgiftsøkning til fordel for en markering av etatens 50-års jubileum.

Kap. 0043 Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	21 605	24 300	26 900
	Sum kap. 0043	21 605	24 300	26 900

Hovedoppgaver

Bestemmelser om Stortingets ombudsmann er gitt i lov av 22. juni 1962 med senere endringer og i Stortingets instruks for Ombudsmannen av 19. februar 1980. Hovedoppgaven er å undersøke og eventuelt uttale seg om klager på forvaltningen fra enkeltpersoner. Ombudsmannen kan også ta opp saker av eget tiltak og gjennomføre systematiske undersøkelser. Videre gjennomfører ombudsmannen besøk i lukkede institusjoner for å få et bedre grunnlag for behandlingen av klagesakene.

Rapport 2000

I Dokument nr. 4 Årsmelding fra Stortingets ombudsmann for forvaltningen, avgitt 21. mars 2001, er det gitt en redegjørelse for ombudsmanens virksomhet i 2000. Kontrollen med forvaltningens saksbehandling og rettsanvendelse blir mer og mer komplisert, tids- og ressurskrevende. Antall klagesaker holder seg noenlunde stabilt på godt over 2 000 i året.

Mål/Budsjett 2002

Det blir lagt vekt på systematiske og generelle undersøkelser omkring saksbehandlingsrutiner

og praksis, og det er fortsatt et mål å øke antall systematiske undersøkelser.

Post 01 Driftsutgifter

Posten dekker lønn, kontorutgifter, husleie og reiseutgifter mv.

Kap. 3043 Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 43)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	425	0	0
18	Refusjon av sykepenger	113	0	0
	Sum kap. 3043	538	0	0

Kap. 0044 Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	3 864	3 200	3 200
	Sum kap. 0044	3 864	3 200	3 200

Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) er et permanent utvalg, opprettet i 1996. Utvalget har syv medlemmer som alle er valgt for fem år. I budsjettproposisjonen for 1996 er det redegjort nærmere for opprettelsen av utvalget.

Hovedoppgaver

EOS-utvalget skal kontrollere både den sivile overvåkingstjenesten, den militære etterretnings-tjenesten og sikkerhetstjenesten (EOS-tjenestene). Kontrollutvalgets oppgaver er å føre regelmessig tilsyn med den virksomhet som tjenestene utfører, undersøke alle klager og på eget initiativ ta opp saker og forhold som utvalget ut fra formålet finner det riktig å behandle. Hovedformålet er å ivareta den enkeltes rettssikkerhet.

Det avgis årlig melding til Stortinget om utvalgets virksomhet, og ellers gis innberetning ved behov. Årsmeldingen for 2000 er trykt som Dokument nr. 16 (2000 – 2001).

Rapport 2000

Stortingets kontrollutvalg (EOS-utvalget) har i 2000 gjennomført 22 inspeksjoner av ulike etater

og avdelinger. Det er avholdt 26 interne arbeidsmøter. Videre er det gjennomført tre inspeksjonsreiser. Det har i 2000 innkommet 14 klagesaker til utvalget, og utvalget har tatt opp sju saker av eget tiltak. Nærmere opplysninger om virksomheten er gitt i utvalgets årsmelding, Dok. nr. 16 (2000-2001).

Budsjett 2002

Post 01 Driftsutgifter

Posten dekker godtgjørelse for utvalgets medlemmer, og honorar til sakkyndige og andre bistandspersoner.

Posten dekker også lønnsutgifter for én kontormedarbeider. Sekretariatslederen er fra og med 1997 tilknyttet Sivilombudsmannens organisasjon, og lønnsutgiftene dekkes under kap. 43. Posten dekker videre kontorutgifter, reiseutgifter for utvalgets medlemmer og sekretariat, lokalleie mv.

Enkelte fellestjenester og tekniske tjenester, regnskapsføring mv. blir utført av Stortingets administrative apparat.

Kap. 0051 Riksrevisjonen (jf. kap. 3051)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	238 062	252 600	259 400
	Sum kap. 0051	238 062	252 600	259 400

Hovedoppgaver og organisering

Riksrevisjonens oppgaver følger av Grunnloven § 75 k, lov om statens revisionsvæsen av 8. februar 1918 og Stortingets instruks og vedtak. Den overordnede oppgaven er å føre kontroll med at statens midler brukes og forvaltes på en økonomisk forsvarlig måte og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Riksrevisjonen ledes av et kollegium som består av fem riksrevisorer valgt av Stortinget for en periode på fire år. Etaten er organisert i fire regnskapsrevisjonsavdelinger, en spesialavdeling for blant annet kontroll med statens interesser i selskaper, en forvaltningsrevisjonsavdeling og en administrasjonsavdeling.

- Riksrevisjonen har blant annet som oppgave å:
– revidere statsregnskapet og innstille til Stortinget om desisjon (avgjørelse)
- revidere underordnede forvaltningsorganers regnskaper, statlig forretningsvirksomhet og statlige stiftelser og fond
- føre kontroll med forvaltningen av statens interesser i selskaper mv.
- kontrollere at statlige midler blir brukt og forvaltet slik det er forutsatt i Stortingets vedtak
- informere Stortinget om større prinsipielle saker som Riksrevisjonen har behandlet

I tillegg til revisjons- og kontrolloppgavene gir Riksrevisjonen veiledning til forvaltningen i spørsmål som angår regnskap og økonomi, blant annet for å medvirke til at regnskapet innrettes på en måte som gir forvaltningen et godt grunnlag for kontroll og styring av virksomheten.

Rapportering i 2000

Riksrevisjonen har i 2000 oversendt Stortinget følgende dokumenter:

- Dokument nr. 1, antegnelser til statsregnskapet og enkelte andre saker

- Dokument nr. 2, melding om Riksrevisjonens virksomhet i 1999
- Dokument nr. 3-serien, resultatene av gjennomførte forvaltningsrevisjoner og selskapskontrollen og enkelte andre saker (11 dokumenter)

I Dokument nr. 2 (2000-2001) vektlegges at Riksrevisjonens oppgaver krever høy grad av revisjons- og kontrollfaglig profesjonalitet. Det har derfor vært satset bevisst på kompetanseutvikling og rekruttering av medarbeidere med høy faglig kompetanse. Riksrevisjonens internasjonale aktiviteter bidrar også til revisjonsfaglig utvikling og kompetanseheving.

Riksrevisjonen har utviklet og tatt i bruk nye standarder og retningslinjer for revisjonsarbeidet, og det arbeides med videreutvikling og implementering av disse.

Allerede i 1999 ble det større åpenhet rundt Riksrevisjonens arbeid, da alle dokumenter som sendes Stortinget, administrative rapporter og annen viktig informasjon om Riksrevisjonen, ble lagt ut på Internett. Stortinget vedtok 14. juni 2000, ved midlertidig instruks, at Riksrevisjonen fra 1. januar 2001 skulle omfattes av offentlighetsloven. I 2000 er det gjort omfattende forberedelser for praktisering av offentlighetsprinsippet. Det er utarbeidet interne retningslinjer, og det er gjennomført et omfattende opplæringsprogram. Offentlig journal ble tilgjengelig på Internett per 1. januar 2001. Gjennomføringen av dokumentoffentlighet medfører økt ressursbruk.

Mål/Budsjett 2002

Riksrevisjonens hovedmål er å gjennomføre en målrettet og forsvarlig revisjon, slik at det med rimelig grad av sikkerhet kan sies at statens midler blir brukt og forvaltet på en økonomisk forsvarlig måte, i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter og utgifter til Riksrevisjonens kjøp av varer og tjenester og viser en økning på 2,7 pst. i forhold til budsjettet for 2001.

Strategisk plan for 1999-2002 har fokus på anvendelse av informasjonsteknologi. I 2002 vil

Riksrevisjonen blant annet videreføre utviklingen av IT-baserte revisjonsverktøy. Det er budsjettert med bruk av ekstern spesialistkompetanse til blant annet IT-utvikling og enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekter.

Kap. 3051 Riksrevisjonen (jf. kap. 51)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Refusjon innland	0	0	250
02	Refusjon utland	223	300	250
03	Kantinesalg	0	200	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	3 281	0	0
18	Refusjon av sykepenger	2 947	0	0
Sum kap. 3051		6 451	500	500

Riksrevisjonen vil motta refusjoner i forbindelse med inngått leieavtale med IDI-sekretariatet (opplæringsinitiativ med formål å styrke riksrevi-

sjoner særlig i utviklingsland), og for oppdrag i utlandet.

Programområde 23 Finansadministrasjon

Programområde 23 omfatter programkategori 23.10 Finansadministrasjon, 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon, 23.30 Offisiell statistikk og 23.40 Andre formål.

Programkategori 23.10 Finansadministrasjon

Utgifter under programkategori 23.10 fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
1600	Finansdepartementet (jf. kap. 4600)	204 063	210 300	312 750	48,7
1602	Kredittilsynet (jf. kap. 4602)	105 547	108 400	120 300	11,0
	Sum kategori 23.10	309 610	318 700	433 050	35,9

Kap. 1600 Finansdepartementet (jf. kap. 4600)

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	183 572	193 200	198 800
21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, <i>kan overføres</i>	20 491	17 100	23 950
90	Finansmarkedsfond			90 000
	Sum kap 1600	204 063	210 300	312 750

Hovedoppgaver

Finansdepartementets arbeidsoppgaver kan deles opp i fire hovedområder:

1. Samordning av den økonomiske politikken, som omfatter:
 - overvåke og analysere den økonomiske utviklingen i et kort, et mellomlangt og et langsiktig perspektiv

- generell finanspolitikk
- penge- og valutakurspolitikk
- inntekts- og fordelingspolitikk
- strukturpolitikk, herunder funksjonsmåten til arbeidsmarkedet og produktmarkedene
- internasjonalt økonomisk samarbeid
- statlig fordrings-, fonds- og gjeldsforvaltning
- offisiell statistikk, herunder overordnet styring av Statistisk sentralbyrå

2. Arbeidet med statsbudsjettet, som omfatter:

- statsbudsjettets utgiftsside, herunder statsbankene, samt inntekter under de enkelte fagdepartementene
- effektivitet og ressursbruk i statsforvaltningen og økonomiske og administrative virkninger av offentlige utgifter
- forvaltning og utvikling av regelverk for økonomistyring i statsforvaltningen, samt tilretteleggingstiltak
- saker fra fagdepartementene med økonomiske og administrative konsekvenser

3. Arbeidet på skatte- og avgiftsområdet, som omfatter:

- skatte- og avgiftsforslag som ledd i den samlede finanspolitikken
- regelverksutvikling for skatter, avgifter og toll
- skatte- og avgiftssystemenes virkninger på det offentlige økonomi, ressursutnyttelsen i økonomien og fordelingsvirkninger
- overordnet styring av skatteetaten, toll- og avgiftsetaten og Statens innkrevingssentral
- internasjonalt samarbeid på skatte-, toll- og avgiftsområdet

4. Arbeidet med finansmarkedsspørsmål, som omfatter utforming av regelverk for og overvåking av:

- finansinstitusjonene, herunder banker, øvrige kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper, eiendomsmeglere mv.
- verdipapirmarkedet og børser
- struktur- og konkurransepolitikk for finansmarkedet
- regnskaps- og revisjonslovgivning
- eierskap i store banker gjennom Statens Bankinvesteringsfond
- overordnet styring av Kredittilsynet

Rapport*Økonomisk politikk og forvaltning av statens gjeld og finansielle aktiva*

Arbeidet med å utforme og samordne Regjeringens økonomiske politikk er en av Finansdepartementets hovedoppgaver. Departementet la den 29. mars 2001 fram St.meld. nr. 29 (2000-2001) Retningslinjer for den økonomiske politikken. I meldingen ble det gjort rede for nye retningslinjer for finans- og pengepolitikken. Utgangspunktet for retningslinjene for finanspolitikken er bruk av statens oljeinntekter tilsvarende forventet realavkastning av Petroleumsfondet. I de nye retnings-

linjene for pengepolitikken heter det at Norges Bank skal innrette sine virkemidler med sikte på å nå et inflasjonsmål på 2,5 pst.

Regjeringens langtidsprogram (St.meld. nr. 30 (2001-2005)) ble også lagt fram 29. mars 2001.

Finansdepartementet arbeider fortløpende med analyser av langsiktige problemstillinger i norsk økonomi som framtidig fallende petroleumsinntekter, økende pensjonsforpliktelser, miljøutfordringer og strukturelle svakheter i økonomien mv.

Departementet arbeider også fortløpende med forvaltning av statens gjeld og finansielle aktiva, herunder oppfølging og evaluering av Statens petroleumsfond. I 2000 ble Miljøfondet opprettet, og departementet har også arbeidet med å utrede spørsmålet om etiske retningslinjer for forvaltning av Petroleumsfondet.

Finansdepartementet har deltatt i arbeidet med delprivatisering av Telenor og Statoil og salg av SDØE-andeler. Departementet fremmet 1. juni 2001 en odelstingsproposisjon, (Ot.prp. nr. 102 (2000-2001)) med forslag om å endre petroleumsfondsloven slik at inntekter fra statens salg av aksjer i Statoil tilføres Petroleumsfondet.

Departementet har i tillegg blant annet arbeidet med følgende saker:

- klimameldingen; blant annet vurderinger av Norges forpliktelser i henhold til Kyoto-avtalen
- Pensjonskommisjonen, som begynte arbeidet i juni 2001, hvor Finansdepartementet har sekretariatsfunksjon

Arbeidet med statsbudsjettet og den statlige økonomiforvaltningen

Under pkt. 7 i Gul bok 2002 er det gitt en orientering om de tiltak som gjennomføres i regi av Finansdepartementet for å styrke økonomistyringen i staten. Det vises for øvrig til omtale under kap. 1630 Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning.

Skatte- og avgiftsområdet

Regjeringen fremmet i St.prp. nr. 1 (2000-2001) forslag til ny organisasjonsmodell for landets likningsforvaltning. Stortingets flertall sluttet seg til forslaget, jf. B.innst. S. nr. 6 (2000-2001). På dette grunnlag tok Regjeringen våren 2001 beslutning om konkret utforming av den nye likningsforvaltningen. Omorganiseringen skal i hovedsak gjennomføres i løpet av 2002 og 2003.

Merverdiavgiftsloven ble endret i desember 2000. Endringen innebar at tjenester i likhet med

varer ble avgiftspliktige. Det ble imidlertid vedtatt at flere tjenesteområder skulle være unntatt. I tillegg ble det vedtatt at næringsmidler skulle ilegges halv merverdiavgiftssats. I juni 2001 ble det også vedtatt endringer i loven som innebar en viss utvidelse av unntakene. Som en oppfølging av lovvedtakene ble det utarbeidet en rekke forskriftsendringer og avgitt omfattende fortolkningsuttalelser. I tillegg ble det vedtatt at merverdiavgiftspliktige skal kunne velge å levere omsetningsoppgaven over Internett, og at næringsdrivende med årlig omsetning under 1 mill. kroner skal kunne innberette merverdiavgift med årsterminer. Ligningsloven ble i desember 2000 endret slik at det er innført fast ordning med forhåndsutfylt selvangivelse. Det er også fastsatt utfyllende forskrifter.

Nye lovregler om bindende forhåndsuttalelser i skatte- og avgiftssaker ble vedtatt i desember 2000. Forskrifter skal fastsettes i løpet av 2001.

I Ot.prp. nr. 24 (2000-2001), jf. Innst.O. nr. 40 (2000-2001), fremmet departementet forslag om revisjon av regelen om fordeling av gjeld og gjeldsrenter mellom Norge og utlandet. Forslaget ble vedtatt 21. desember 2000 med virkning fra og med inntektsåret 2000 for selskaper og inntektsåret 2001 for personer.

Departementet igangsatte 1. januar 2000 et prosjekt for revisjon av skattebetalingsloven. Det tas sikte på å fremme forslag til ny lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav. Prosjektet vil utarbeide utkast til høringsnotat innen 1. januar 2002.

Med virkning fra 1. januar 2001 ble eigheds-skattelova § 8 satt i kraft for kraftproduksjonsanlegg. I den forbindelse ble det også vedtatt regler om kommunefordeling av eiendomsskattegrunnlaget for kraftanlegg, jf. Ot.prp. nr. 1 (2000-2001) og Innst.O. nr. 23 (2000-2001). Som omtalt i St.meld. nr. 2 (2000-2001) vil departementet komme tilbake til Stortinget med en vurdering av virkningene for enkeltkommuner av de nye reglene. Vurderingen vil bygge på data fra eiendomsskatteåret 2001.

I november 2000 ble det fastsatt forskrifter som åpner for elektronisk betaling av en rekke av de viktigste skatte-, toll- og avgiftskravene. Forskriftsendringene trådte i hovedsak i kraft 1. mars 2001.

Som en oppfølging av NOU 2000:18 Skattlegging av petroleumsvirksomhet ble det i Ot.prp. nr. 86 (2000-2001) fremmet forslag til nye regler i petroleumsskatteoven, blant annet om fordeling av netto finansielle poster mellom sokkel og land. De nye reglene ble vedtatt av Stortinget i juni, jf.

Innst.O. nr. 106 (2000-2001), og trer i kraft fra og med inntektsåret 2002.

Engangsavgiften på motorvogner er fra 1. april 2001 lagt om fra å være en avgift som oppkreves ved innførsel til å være en avgift som oppkreves ved registrering. Dette innebærer blant annet at merverdiavgiften er trukket ut av beregningsgrunnlaget for engangsavgiften, og at bilbransjens kredittid er utvidet.

Finansdepartementet oppnevnte 26. april 2001 et utvalg som skal gjennomgå systemet med tilleggsskatt, herunder forholdet mellom tilleggsskatt og straff sett i lys av de krav Menneskerettighetskonvensjonen setter. Utvalget skal avgis sin utredning innen 31. mai 2002.

Etter anbefaling fra Embetsmannsutvalget mot økonomisk kriminalitet nedsatte Justisdepartementet og Finansdepartementet 31. januar 2001 en arbeidsgruppe for å utrede mulighetene for et samarbeidsprosjekt mellom politiet og utvalgte kontrolltater i relasjon til økonomisk kriminalitet, hvor hovedvekten skulle ligge på forebyggende økonomisk kontroll. Arbeidsgruppen har avgitt rapport 1. august 2001. Justisdepartementet og Finansdepartementet arbeider nå med oppfølging av rapporten.

En felles forskrift om særavgifter har vært sendt på høring. Det tas sikte på å fastsette ny forskrift høsten 2001. Den nye forskriften vil erstatte 28 eksisterende forskrifter.

Departementet har arbeidet med et forslag om revisjon av regelen om beskatning av personer med midlertidig opphold i utlandet (ett-årsregelen). Forslaget har vært på høring, og vil bli fremmet høsten 2001.

Et forslag om revisjon av regelen om skattemessig bosted i Norge for personer og folkeregisterlovens bestemmelser om registrering som bosatt i Norge ble sendt på høring 30. august 2001, og vil bli fremmet høsten 2001.

Et forslag om forenkling av reglene for beskatning av godtgjørelse til dekning av økte leviekostnader til norske tjenestemenn i utlandet (utenlandstillegg) har vært på høring, og vil bli fremmet våren 2002.

Departementet har foretatt en gjennomgang av reglene for fradrag i norsk skatt for skatt betalt i utlandet av utbytte eller overskudd fra utenlandsk datterselskap. Et forslag ble sendt på høring 28. juni 2001, og vil bli fremmet våren 2002.

Den 30. mars 2001 la Finansdepartementet fram Ot.prp. nr. 55 (2000-2001) med forslag til nye takseringsregler for bolig og fritidseiendom. Det ble foreslått enkelte endringer i forhold til komite-

flertallets skisse til nye takserings- og skatteregler for bolig i Innst.S. nr. 143 (1996-97), blant annet for å få et enklere og mer treffsikkert system. Forslaget fikk ikke flertall i Stortinget, jf. Innst.O. nr. 115 (2000-2001). Stortinget vedtok i stedet å videreføre gjeldende ligningstakster, samtidig som Stortinget 15. juni i år vedtok at det skulle være begrensninger i maksimal ligningsverdi (30 pst. av markedsverdien eller teknisk verdi).

I budsjettforliket for 2001 mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene var det enighet om å legge om kapital- og næringsbeskatningen fra og med 2002. Et flertall på Stortinget har senere vedtatt at det først skal fremmes en stortingsmelding om dette temaet. Departementet vil gi en vurdering av flere alternative modeller i forhold til kriteriene som ble fastsatt i budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene. Departementet arbeider med sikte på at en slik melding fortrinnsvis kan fremmes i løpet av høsten.

Departementet har fått gjennomført en undersøkelse av grensehandelens omfang og sammensettning i 2000. Hovedresultater fra undersøkelsen ble lagt fram i Revidert nasjonalbudsjett 2001.

Finansmarkedsområdet

På finansmarkedsområdet har hovedtyngden av regelverksarbeidet vært konsentrert om å forbedre lover og forskrifter, samt å gjennomføre internasjonale forpliktelser. Arbeidet har resultert i flere større lovforslag og en rekke forskrifter.

Departementet fremmet 3. november 2000 forslag om endringer i regnskapsloven og visse andre lover, jf. Ot.prp. nr. 13 (2000-2001) og Innst.O. nr. 32 (2000-2001). Loven ble vedtatt av Stortinget 18. desember 2000. Den 30. mars 2001 fremmet departementet i Ot.prp. nr. 53 (2000-2001) forslag om endringer i verdipapirhandelloven (regulering av handel med varederivater), jf. Innst.O. nr. 104 (2000-2001). Videre fremmet departementet 27. april 2001 forslag om endringer i verdipapirhandelloven som gjaldt tiltak mot ulovlig innsidehandel mv., jf. Ot.prp. nr. 80 (2000-2001) og Innst.O. nr. 111 (2000-2001). Begge lovene ble vedtatt av Stortinget 7. juni 2001. Den 1. juni 2001 fremmet departementet forslag til endringer i lov om verdipapirfond, jf. Ot.prp. nr. 98 (2000-2001) og Innst.O. nr. 132 (2000-2001). Loven ble vedtatt av Stortinget 14. juni 2001.

Departementet har fremmet tre proposisjoner med forslag til endringer i foretakspensjonsloven og innskuddspensjonsloven. Den 17. november 2000 fremmet departementet forslag til endringer

i lov om foretakspensjon i Ot.prp. nr. 20 (2000-2001), jf. Innst.O. nr. 39 (2000-2001). Loven ble vedtatt av Stortinget 18. desember 2000. Departementet fremmet Ot.prp. nr. 42 (2000-2001) 2. mars 2001, og Ot.prp. nr. 78 (2000-2001) 27. april 2001, begge med forslag til endringer i foretakspensjonsloven og innskuddspensjonsloven. Det vises til Innst.O. nr. 85 (2000-2001) og Innst.O. nr. 110 (2000-2001). Lovene ble vedtatt av Stortinget 7. juni 2001.

Banklovkommisjonen la 29. juni 2001 fram sine utredninger nr. 6 og nr. 7, jf. NOU 2001: 23 Finansforetakenes virksomhet og NOU 2001: 24 Ny livsforsikringslovgivning.

I forbindelse med at lov av 17. november 2000 nr. 80 om børsvirksomhet ble satt i kraft 31. mars 2001, er det fastsatt en rekke forskrifter og forskriftsendringer.

Budsjett 2002

Økonomisk politikk og forvaltning av statens gjeld og finansielle aktiva

Arbeidet med å utforme og samordne Regjeringens økonomiske politikk vil være en hovedoppgave for Finansdepartementet også i 2002.

Områder som forutsettes å kreve særlig innsats i 2002 er:

- styrket oppfølging og evaluering av forvaltningen av Statens petroleumsfond
- oppfølging av utredningen NOU 2000: 1 Et kvotesystem for klimagasser
- arbeidet med Pensjonskommisjonen

Arbeidet med statsbudsjettet og den statlige økonomiforvaltningen

Det tas sikte på at en gjennomgang av hele Økonomiregelverket skal være sluttført innen utgangen av 2002. Det vises til nærmere omtale i Gul bok 2002, kap. 7.

Regjeringen har oppnevnt et utvalg som skal vurdere budsjetteringsprinsippene for statsbudsjettet, herunder prinsipper for flerårig budsjettering. Utvalget skal gi sin innstilling innen 1. desember 2002. Det vises til nærmere omtale i kap. 2.

Skatte- og avgiftsområdet

Arbeidet på skatte- og avgiftsområdet har som målsetting at landet har et skatte-, toll- og avgiftssystem som tilfredsstiller politiske, faglige og administrative krav, og en forvaltning som ivare-

tar dette. I 2002 vil blant annet følgende saker forutsette særlig innsats:

- reform av næringsbeskatningen
- oppfølging av arveavgiftsutvalgets utredning
- endring av reglene om konserninterne overføringer
- oppfølging av reglene om eiendomsbeskatning av kraftanlegg mv.
- justering av reglene om kraftverkbeskatning
- oppfølging av eiendomsskatteutvalgets utredning
- følge opp det videre arbeid med å etablere et aksjonærregister for å effektivisere og forenkle arbeidet med gevinstbeskatningen av aksjer
- oppfølging av prosjektet for felles innkrevslov for skatt, avgift og toll
- oppfølging av tilleggsskatteutvalget
- gjennomgang av tollovens straffebestemmelser for å vurdere strengere straff for større, profesjonelt utførte og økonomisk motiverte overtredelser – arbeidet er planlagt ferdigstilt i 2002
- følge opp innføringen av generell merverdiavgiftsplikt på omsetning av tjenester fra 1. juli 2001, og vurdere forenklinger og struktur i regelverket
- følge opp Stortingets vedtak om avvikling av investeringsavgiften. Finansdepartementet vil gjennomgå regelverket med sikte på å klarlegge hvilke regler som kan avvikles etc.
- oppfølging av forprosjekt om en hensiktsmessig struktur i tollregelverket, ved etablering av et prosjekt som skal fremlegge forslag til en ny tollgrunnlagslov
- vurdering av regelverket for teknisk sprit
- en evaluering av reglene for norsk skattlegging av utbytte fra datterselskap i utlandet

Finansmarkedsområdet

Den uro som oppsto i de internasjonale finansmarkedene som følge av terroranslaget mot blant annet World Trade Centre i New York 11. september 2001, understreker generelt betydningen av nøye overvåking av soliditetsoppbyggingen i finansinstitusjoner og finanskonserner. Det vises for øvrig til omtale under kapittel 1602 Kredittilsynet.

På finansmarkedsområdet forutsettes det særlig innsats på følgende områder i 2002:

- regelverksarbeid med utgangspunkt i utredninger fra Banklovkommisjonen, herunder oppfølging av utvalget som utredet konkurranseflater i finansnæringen, jf. NOU 2000: 9

- videreføre regelverksarbeid mv. i tilknytning til forslaget om å omdanne Verdipapirsentralen, regulering av handel med varederivater samt modernisering av verdipapirfondloven

Post 01 Driftsutgifter

Driftsbevilgningen dekker lønnsutgifter og andre utgifter til drift av departementet. For 2002 foreslås en bevilgning på 198,8 mill. kroner. Økningen i forhold til 2001 skyldes blant annet en styrking av departementets oppfølging av Statens petroleumsfond, arbeidet med pensjonskommisjonen, opprettelse av utvalg for vurdering av budsjetteringsprinsipper, evaluering av regnskapsloven, revisjon av tollregelverket og lønns- og prisjusteringer.

Post 21 Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, kan overføres

Posten omfatter hovedsakelig utgifter til kjøp av eksterne forsknings- og utredningsoppdrag på departementets ansvarsområde. En vesentlig del av forskningen kanaliseres gjennom Norges forskningsråd. I tillegg kommer blant annet kjøp av utviklingstjenester fra Statistisk sentralbyrå.

For 2002 foreslås det en bevilgning på 23,95 mill. kroner. Dette er en økning på 6,85 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2001. I tillegg til prisjustering skyldes økningen i hovedsak behovet for utredning knyttet til departementets arbeid med Statens petroleumsfond. Det ble i Revidert nasjonalbudsjett 2001 skissert flere problemstillinger knyttet til investeringsstrategien som det vil være behov for å vurdere framover.

Post 90 Finansmarkedsfond

Oslo Børs var tidligere en stiftelse. Etter vedtagelsen av den nye børsloven er Oslo Børs omdannet til et allmennaksjeselskap. I forbindelse med vedtagelsen av den nye børsloven vedtok Stortinget 3. november 2000 å be Regjeringen legge fram forslag til oppretting og omfang av et fond for å fremme økt kunnskap om kapitaldannelse, samt øke bevisstheten og innsikten rundt næringslivsetikk, og også forskning på disse områdene. I Revidert nasjonalbudsjett 2001 uttalte Finansdepartementet at departementet ville komme tilbake til saken i Nasjonalbudsjettet 2002.

Salget av aksjene i Oslo Børs Holding ASA i mai 2001 ga et bruttoproveny på kr 475 005 141. Nettoprovenyet, etter fradrag for kostnader i forbindelse med aksjesalget, til sammen kr

450 196 723, er i tråd med forutsetningene for omdannelsen overført fra Oslo Børs til staten.

Finansdepartementet tilrår at om lag en femtedel av netto salgsbeløp avsettes til et finansmarkedsfond. Dette utgjør 90 mill. kroner. Beløpet foreslås bevilget på kap. 1600, post 90 og satt inn på egen konto i Norges Bank. Fondets avkastning vil i sin helhet bli inntektsført i statsbudsjettet, og vil gi grunnlag for en utgiftsbevilgning over statsbudsjettet til de nevnte formål.

Det legges til grunn at formålet med fondet skal være å bidra til økt kunnskap om, og forståelse for finansielle markeders virkemåte, herunder regulering av markeder og markedsaktørene, samt fremme innsikt og øke bevissthet mht.

næringslivsetikk på finansmarkedsområdet. Dette formål kan blant annet tenkes oppnådd ved at det opprettes lærestillinger ved egnede utdannelse-institusjoner, ved bidrag til forskningsprosjekter, ved tilbud om kurs/etterutdanning til ulike aktører i markedet, stipendordninger ved bidrag til oversettelse av relevant regelverk, og ved bidrag til allmennopplysning om finansmarkedets virkemåte og betydning. Finansdepartementet vil senere utarbeide mer konkrete retningslinjer for fondet. Det beløp som bevilges over statsbudsjettet til disse formål, vil trolig mest hensiktsmessig kunne disponeres ved at det opprettes et eget styre bestående av minst tre personer oppnevnt av Finansdepartementet.

Kap. 4600 Finansdepartementet (jf. kap. 1600)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Diverse inntekter	349	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	3 936	0	0
18	Refusjon av sykepenger	1 503	0	0
	Sum kap. 4600	5 788	0	0

Kap. 1602 Kredittilsynet (jf. kap. 4602)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	105 147	107 700	119 600
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	400	700	700
	Sum kap. 1602	105 547	108 400	120 300

Formål, hovedoppgaver og organisering

Kredittilsynet skal påse at institusjonene under tilsyn virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov, samt den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter. Kredittilsynets oppgaver er fastlagt i lov av 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel mv. (kredittilsynsloven) og de ulike særlovene for områdene under tilsyn.

Kredittilsynet har som hovedmål å bidra til:

- betryggende soliditet, risikobevisssthet, styring og kontroll i institusjonene under tilsyn
- å avdekke forhold som truer stabiliteten i det finansielle system og ha beredskap for håndtering av problemer i finanssektoren
- etterlevelse av lover og regelverk, gode etiske normer og ordnede forhold blant aktørene i finansmarkedet
- rammebetingelser som gir velfungerende markeder både for tilsynsenhetene og deres brukere

Kredittilsynets hovedoppgaver er:

- tilsyn og kontroll med institusjonene og deres virksomhet
- overvåkning av bransjer, markeder og makroøkonomiske forhold
- forvaltning av regelverk
- aktiv faglig rådgiving for overordnet myndighet, tilsynsenhetene og allmennheten.

Kredittilsynet ledes av et styre på fem medlemmer, supplert med to representanter fra de ansatte ved behandling av administrative saker. Virksomheten hadde pr. 1. mars 2001 en bemanning tilsvarende 145 årsverk.

Sentrale utfordringer i de nærmeste år

Sentrale satsingsområder for å møte utfordringene innen tilsynsarbeidet vil være:

- nøye overvåkning av soliditeten i institusjoner og finanskonsern
- påse at institusjonene har gode systemer for å overvåke, kontrollere og styre sin kreditt- og markedsrisiko
- overvåke makroøkonomiske forhold av betydning for tilsynet med norske finansinstitusjoner og finansmarkedet
- utvikling av et risikobasert tilsyn for å tilpasse tilsynsmetodene til endringene i finansmarkedene og som følge av det internasjonale arbeidet med endring av kapitaldekningsregelverket
- å være oppdatert i forhold til den teknologiske utviklingen, nye produkter, aktører og marke-

der, og ha oversikt over konkurranseforholdene i ulike markeder

- sikre et effektivt tilsyn med verdipapirområdet, herunder tilsyn med børsvirksomhet og infrastruktur for verdipapirmarkedet, samt nye tilsynsoppgaver i forbindelse med varederivater
- følge opp samarbeidsformer og inngåtte samarbeidsavtaler med andre lands tilsynsmyndigheter, spesielt de nordiske landene
- følge opp regelverket om tiltak mot hvitvasking av penger

Kredittilsynets strategiplan ble vedtatt av Kredittilsynet høsten 1998. Strategiplanen vil bli gjennomgått og revidert i 2002.

Den uro som oppsto i de internasjonale finansmarkedene som følge av terroranslaget mot blant annet World Trade Centre i New York 11. september 2001, fikk indirekte følger også for norsk finansnæring. Livsforsikringsselskaper og pensjonskasser tok betydelige tap som følge av det internasjonale fallet i aksjekursene som fulgte i dagene etter 11. september. Betydningen av fallet ble forsterket av at bufferkapitalen i selskapene var påvirket av at aksjekursene også hadde falt i 1. kvartal 2001, og reduserte institusjonenes evne til å bære eventuelle ytterligere tap. Hendelsen viser at enkelte internasjonale risikofaktorer kan ha stor betydning også for norsk finansnæring. Dette understreker generelt betydningen av nøye overvåking av soliditetsoppbyggingen i finansinstitusjoner og finanskonserner.

Rapport om virksomheten i 2000

Hovedtall for virksomheten i pst. (ressursbruk fordelt på tilsynsområder)

Tilsynsområder	Regnskap 1999	Regnskap 2000	Plantall 2001	Foreløpige plantall 2002
Banker	23,5	26,0	24,1	24,1
Finansieringsselskaper og kredittforetak	4,7	3,5	4,1	3,8
Forsikring	27,8	27,0	26,7	26,8
Pensjonskasser og fond	5,6	4,8	4,1	4,1

Tilsynsområder	Regnskap 1999	Regnskap 2000	Plantall 2001	Foreløpige plantall 2002
Verdipapirhandel og børsvirksomhet	18,9	18,5	21,9	22,2
Eiendomsmeglere	5,6	5,2	5,0	4,8
Inkassoforetak	2,0	2,2	2,1	2,4
Revisorer og regnskapsvirksomhet, IT mv.	11,9	12,8	12,0	11,8
Sum pst.	100,0	100,0	100,0	100,0

Generelt

Ressursinnsatsen, målt i årsverk, økte med ca. 1,4 pst. fra 1999 til 2000 (to årsverk). Økningen var mindre enn planlagt. Dette skyldes hovedsakelig at det har tatt tid å besette nye stillinger. Når det gjelder ressursinnsatsen rettet mot de ulike tilsynsgrupper, var det særlig for gruppen bank ressursinnsatsen økte. Økningen var her større enn planlagt. Det var også økning for gruppen regnskapsførere. For de øvrige tilsynsgruppene var det relativt små endringer i ressursinnsatsen. I de fleste tilfeller var ressursinnsatsen noe mindre enn planlagt.

Internasjonaliseringen av finansmarkedene krever stadig mer samarbeid og koordinering mellom tilsynsmyndighetene. Kredittilsynet har god kontakt med utenlandske tilsynsmyndigheter og med internasjonale organisasjoner. Dette gjelder tilsynssamarbeid med landene innenfor EØS-området som følge av EØS-avtalen, og det gjelder deltakelse i internasjonale organisasjoner innen bank-, forsikrings- og verdipapirområdet. Med bakgrunn i de strukturelle endringene i det nordiske finansmarkedet, ble det våren 2000 vedtatt og undertegnet en ny multilateral nordisk samarbeidsavtale. For det flernasjonale nordiske finanskonsernet Nordea, er det opprettet en egen samarbeidsavtale om tilsyn som vil kreve en betydelig ressursinnsats for å sikre et tilfredsstillende tilsyn.

Bank- og finansnæringen

Både forretnings- og sparebankene hadde gjennomgående gode resultater i 2000, og bedre enn i 1999. For sparebankene bidro salget av anleggsaksjer til resultatforbedringen. Det er fortsatt press på rentemarginer, men økte inntekter fra annen virksomhet enn innskudd og utlån kompenserer for fall i netto renteinntekter. Kostnads-

nivået gikk ned for begge bankgrupper. Selv om utlånstapene fortsatt er lave, var det enkelte banker som hadde relativt høye tap i 2000. Finansieringsselskapene hadde bedre resultater enn i 1999 og kredittforetakene noe svakere.

Tendensene til økte utlånstap i enkelte mindre og mellomstore banker ble fulgt nøye av Kredittilsynet. Kredittilsynet fører løpende tilsyn med at soliditets- og sikkerhetskrav er oppfylt. Dette gjelder blant annet kapitaldekningskrav, begrensninger på enkeltengasjementer og samlede store engasjementer, samt likviditetskrav og begrensninger på aksje- og eiendomsbeholdninger. Den årlige undersøkelsen av bankenes lån til risikoutsatte næringer ble utvidet til også å omfatte lån til informasjons- og kommunikasjonsbedrifter. Det ble også i 2000 gjennomført undersøkelser av bankenes kredittpraksis innenfor boligfinansiering.

Finansdepartementet vedtok 22. juni 2000, i tråd med Rådsdirektiv 98/31 (CAD II-direktivet), ny forskrift om minstekrav til kapitaldekning for markedsrisiko mv. for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Dette innebærer at kredittinstitusjoner og verdipapirforetak kan søke Kredittilsynet om å anvende interne risikostyringsmodeller (Value-at-Risk-modeller) for beregning av kapitalkravet for markedsrisiko. Det er imidlertid en rekke kvantitative og kvalitative krav som må oppfylles før Kredittilsynet kan godkjenne modellen for kapitaldekningsformål.

Kredittilsynet har i 2000 arbeidet med saker knyttet til fusjoner, oppkjøp og andre former for strukturelle endringer.

Forsikring

Forsikringsselskapenes resultater i 2000 ble svekket i forhold til 1999. Dette henger sammen med lavere finansinntekter som følge av kursfallet i aksjemarkedene. Livselskapenes samlede bufferkapital ble sterkt redusert i 2000. Selv om teknisk

resultat (resultat før finansinntekter) for skadeforsikringsselskapene fortsatt var negativt, var det en klar bedring i forhold til 1999. Alle forsikringsselskapene oppfylte minstekravet til kapitaldekning.

Livselskapenes virksomhet vil bli vesentlig påvirket av den nye lovgivningen om kollektive pensjonsordninger som ble gjennomført i løpet av 2000.

Det føres løpende tilsyn med at forsikringsselskapene oppfyller kapitalkravene mv. I det stedlige tilsynet med forsikringsselskaper og pensjonskasser er kapitalforvaltningen et sentralt tema.

Kredittilsynet anvender betydelige ressurser på regelverksutvikling og forvaltningsarbeid på forsikrings- og pensjonsområdet.

Kredittilsynet er sekretariat for Kredittforsikringsselskapenes Garantiordning og for Skadeforsikringsselskapenes Garantiordning.

Verdipapirmarkedet

Det norske aksjemarkedet var gjenstand for til dels store svingninger i 2000. Hovedindeksen på Oslo Børs var 193 i januar og nådde en topp på 225 den 14. september. Ved årets utgang var indeksen 195,8.

Omsetningen på Oslo Børs hadde i 2000 en vekst på 37 pst. sammenlignet med 1999. Markedsverdien av egenkapitalinstrumenter notert ved Oslo Børs økte med 9 pst. i løpet av året. Verdipapirforetakenes inntekter økte med 37 pst. Forvaltet kapital i norske og internasjonale fond økte med henholdsvis 20 pst. og 52 pst. Ved utgangen av året var det 2,3 millioner andelseiere i norske verdipapirfond, mot 2 millioner året før.

I det stedlige tilsynet har det vært et sentralt mål å få bekreftet at styret i foretakene har utarbeidet en strategi for virksomheten med klare målsettinger som følges opp i det daglige arbeidet. Videre har en vært opptatt av at verdipapirforetak skal ha rutiner som sikrer at kunder får riktig pris, og at det ikke skjer forfordeling mellom kunder.

Analyseprogrammet for videre bearbeiding av inntømte rapporter fra foretakene som ble tatt i bruk i 1999, har vært et viktig redskap for utvelgelse av foretak som skal prioriteres med tanke på stedlig tilsyn. Ordre- og omsetningsjournaler fra verdipapirforetakene kan nå innhentes over Internett i en form som gjør det mulig å se eventuelle indikasjoner på forfordeling av kunder eller annen uautorisert bruk av kontoer. I 2000 ble det gjennomført to undersøkelser blant nettmeglere

for å kartlegge særskilte problemstillinger, blant annet i forhold til intradaghandler, legitimasjonskontroll, hvitvasking mv. Det ble i ett tilfelle avdekket forsøk på kursmanipulering. Dette blir fulgt opp.

Kredittilsynet har sentrale oppgaver med håndhevingen av de generelle adferdsregler fastsatt i verdipapirhandelloven, herunder forbudet mot ulovlig innsidehandel og kursmanipulasjon. Oppgavene er å avdekke og forfølge ulovlig virksomhet, samt å bidra med tiltak som antas å ha en preventiv virkning i forhold til lovbrudd. Det ble i 2000 foretatt undersøkelser i en rekke saker oversendt fra Oslo Børs hvor det har vært mistanke om overtredelse av verdipapirhandellovens adferdsregler. Det største antall saker i 2000 har vært knyttet til primærinnsideres meldeplikt overfor børsen ved egne transaksjoner. 17 saker er anmeldt til ØKOKRIM. Det har gjennom året vært arbeidet med å videreutvikle samarbeidet mellom Kredittilsynet, Oslo Børs og ØKOKRIM.

Den nye børsloven som ble vedtatt i november 1999, og som trådte i kraft våren 2001, innebærer at børser og andre autoriserte markedsplasser for verdipapirer vil være underlagt tilsyn av Kredittilsynet.

Andre forhold

Eiendomsmarkedet var også i 2000 preget av høy boligomsetning og økende priser. Økningen i antall eiendomsmeglerforetak fortsatte i 2000. Det er likevel slik at de åtte største eiendomsmeglingskjedene eller -foretakene står for 62 pst. av det totale antall formidlinger. En økende andel av eiendomsmeglerforetakene er eid eller kontrollert av banker eller finansieringsforetak. Det er nå innført særskilte regler i eiendomsmeglerloven om at foretak til en hver tid skal ha positiv egenkapital.

Aktiviteten i inkassobransjen, målt ved nye inkassosaker og avsluttede saker, økte også i 2000. Bransjen har hatt økonomisk oppgang i flere år, blant annet som følge av utvikling av nye produkter og teknologisk utvikling. De fem største foretakene hadde første halvår 2000 over 85 pst. av fordringsmassen til inndrivning.

Kredittilsynet har etter revisorloven ansvar for godkjenningen av revisorer. Kredittilsynet har som tidligere gjennomført forskjellige former for tilsyn med revisorenes virksomhet. Det ble foretatt spesielle kontroller av revisorenes oppfølging av ny regnskapslov. Den nye regnskapsloven trådte i kraft 1. januar 1999, og fikk betydning for

revisorene i forbindelse med revisjon av regnskappene for 1999.

Forvaltningen av autorisasjonsordninger for regnskapsførere ble overført til Kredittilsynet fra 1. januar 1999. Oppgavene omfatter godkjenning av enkeltpersoner og foretak i henhold til lovkrav, samt registerføring og tilsyn. Dette er en omfattende forvaltningsmessig oppgave. Et høyt antall saker, kombinert med mange henvendelser, har medført at saksbehandlingstiden fortsatt er svært lang. Ressurssituasjonen har blitt noe styrket høsten 2001. Som et ledd i effektiviseringen av tilsynsaktiviteten forventes det at tilsyn i større grad vil bli gjennomført basert på konkrete signaler eller innrapporteringer, blant annet fra ligningsmyndighetene.

Tilsynsenhetenes bruk av ulike teknologiske systemer representerer en ikke uvesentlig risiko. Kredittilsynet har gjennom et eget prosjekt foretatt grundige gjennomganger av bankenes IT-systemer, spesielt rettet mot Internett som tjenestekanale. Det er avdekket enkelte mangler ved sikkerheten i eksisterende systemer i bankene generelt, og dette har nødvendiggjort tiltak fra Kredittilsynets side overfor bankene og datasentralene.

Budsjett 2002

Budsjettforslaget for 2002 innebærer en nominell økning på 11 pst. fra 2001. Budsjettøkningen gir rom for økt bemanning og andre tiltak for å opprettholde tilsynsstandarden med bakgrunn i den stadig økende aktivitet og kompleksitet innenfor Kredittilsynets tradisjonelle ansvarsområder. Forslaget tar også hensyn til ressursbehovet som følge av nye tilsynsoppgaver i forbindelse med varederivater og endringer i inkassoloven. Videre gis det mulighet for en gradvis opptrapping av ressursbruken som vil følge av nye kapitaldekningsregler, herunder utvikling av et risikobasert tilsyn. Kredittilsynet har behov for ytterligere kontorlokaler, og i påvente av en mer permanent løsning er det nødvendig å bruke midler til midlertidige tiltak.

Prioriterte oppgaver i 2002 vil være:

- *Stedlig tilsyn:* Det legges vekt på å utføre stedlig tilsyn i tilstrekkelig omfang. Arbeidet med å effektivisere og videreutvikle tilsynsmetodene skal fortsette. Dette gjelder særlig utvikling av et risikobasert tilsyn. Tilsynet med finanskonsern og med verdipapirområdet prioriteres fortsatt. Stedlig oppfølging av foretakenes styrings- og kontrollsystemer er viktig.
- *Dokumentbasert tilsyn* effektiviseres ved økt bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi, herunder elektronisk rapportering. Interaksjonen mellom dokumentbasert tilsyn, stedlig tilsyn og makroøkonomiske analyser forsterkes.
- *Makroøkonomisk overvåking:* Arbeidet med makroøkonomisk overvåking av forhold av betydning for tilsynet med norske finansinstitusjoner og finansmarkedet følges opp gjennom regelmessig overvåking av viktige økonomiske indikatorer og analyser av utvalgte forhold.
- *Forvaltning og utvikling av regelverk:* Kredittilsynets arbeid gjelder kontroll med at regelverk overholdes, oppfølging av regelbrudd og behandling av saker som forelegges av overordnet myndighet, tilsynsenheter og andre. Arbeid med effektivisering og forenkling av regelverket prioriteres. Det er viktig å ha beredskap for håndtering av eventuelle kriser i institusjonene.
- *Internasjonalt rettet arbeid* har i de senere år fått et økende omfang som følge av internasjonaliseringen av finansnæringen og som følge av internasjonale forpliktelser. Dette gjelder blant annet deltakelse i ulike komiteer og arbeidsgrupper under EU-kommisjonen og konsultasjoner med EU-organ knyttet til oppfølging av EØS-avtalen. Det skjer også en opptrapping av deltakelse og kontakt med andre internasjonale organer. I budsjettet er det tatt hensyn til økte kontingentutgifter for Norge som følge av at Den Europeiske sammenslutning av Verdipapirtilsyn (FESCO) skal omdannes til et permanent samarbeidsorgan for tilsynsmyndigheter på verdipapirområdet, Committee of European Securities Regulators, med blant annet etablering av et sekretariat. Samarbeid med andre lands tilsynsmyndigheter, for tilsyn med norske finansinstitusjoners etablering i utlandet og utenlandske finansinstitusjoners etablering i Norge, får stadig økt betydning. Integrasjon av bank og forsikring i Norden reiser særlige utfordringer.
- *Organisasjonsutvikling:* For å effektivisere Kredittilsynets organisasjon prioriteres utvikling og bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Den teknologiske plattformen gir gode muligheter for videreutvikling av systemløsninger. Det legges opp til økt bruk av elektroniske kanaler. Lederutvikling og utvikling av medarbeidernes kompetanse og omstillingsevne i organisasjonen vil fortsatt prioriteres. Gode systemer for ressursstyring, resul-

tatmåling og rapportering er viktig. Strategiplanen for Kredittilsynet skal i 2002 gjennomgås og revideres.

Kap. 4602 Kredittilsynet (jf. kap. 1602)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Bidrag fra tilsynsenhetene	91 370	108 400	120 300
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	1 189	0	0
18	Refusjon av sykepenger	804	0	0
	Sum kap. 4602	93 363	108 400	120 300

Kredittilsynets utgifter dekkes i sin helhet av de institusjoner som er under tilsyn etter kredittilsynslovens § 1 eller annen lovhjemmel. Utlikningen foretas av Kredittilsynet og godkjennes av Finansdepartementet. Inndekningen av utgiftene er hjemlet i § 9 i kredittilsynsloven. Det totale

bidrag fra tilsynsenhetene i 2002 er budsjettert til 120,3 mill. kroner. På grunn av at beregningen og betalingen av den enkelte tilsynsenhets bidrag skjer etterskuddsvis, vil ikke de budsjetterte inntektene for 2002 bli inntektsført før i 2003, jf. forslag til romertallsvedtak VII.

Programkategori 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon

Utgifter under programkategori 23.20 fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
1610	Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)	862 136	821 300	866 800	5,5
1618	Skatteetaten (jf. kap. 4618)	3 232 403	3 341 800	3 662 800	9,6
	Sum kategori 23.20	4 094 539	4 163 100	4 529 600	8,8

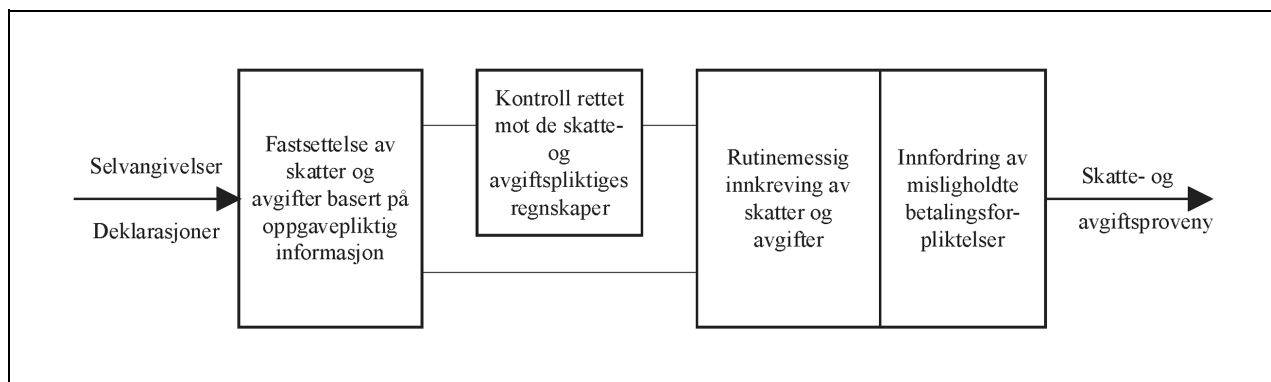
Organisering, hovedoppgaver og hovedmål

Finansdepartementet har det overordnede ansvaret for forvaltning av skatte- og avgiftssystemene. Dette omfatter arbeid med skatte- og avgiftslovgivningen og den administrative styring av den statlige delen av skatte-, avgifts- og tolladministrasjonen (skatteetaten og toll- og avgiftsetaten). De kommunale skatteoppkreverne hører administrativt til kommunene, men er underlagt Finansdepartementets og skatteetatens faglige instruksjonsmyndighet for innkreving av skatt og folkestrygdavgifter og kontrollfunksjoner overfor arbeidsgivere. Kommunerevisjonen hører administrativt også til kommunene, men er underlagt Finansdepartementets instruksjonsmyndighet og tilsyn på de samme områder.

Finansdepartementet og den øvrige skatte- og avgiftsadministrasjonen skal blant annet sikre en

tilfredsstillende etterlevelse av regelverket for skatter, avgifter og toll. Etatene har som primære oppgaver å utføre fastsettelse, innkreving og kontroll. Ved siden av regelverksutvikling, informasjon og veiledning, kan det skilles mellom følgende hovedtyper av arbeidsoppgaver i en verdikjede:

Etatenes overordnede mål er å sikre riktig fastsettelse, og riktig og rettidig innbetaling av skatter, avgifter og toll. I tillegg har toll- og avgiftsetaten som mål å forhindre ulovlig inn- og utførsel av varer, blant annet av narkotika. Skatteetaten har i tillegg som mål å sørge for et korrekt og oppdatert folkeregister, og yte økonomitjenester til andre statlige etater. Det gis en nærmere beskrivelse av etatenes hovedmål og resultater mv. under henholdsvis kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten og kap. 1618 Skatteetaten.

Figur 11.1 Verdikjede for skatte- og avgiftsadministrasjonens arbeid

Sikre riktig fastsettelse og riktig og rettidig innbetaling av skatter, avgifter og toll

For årene 1998–2000 fordeler skatte- og avgifts-inntektene seg som følger:

Innbetaling av skatter, avgifter og toll (mill. kroner)

	Regnskapstall		
	1998 ¹⁾	1999 ²⁾	2000 ³⁾
Innbetaling av skatter, avgifter og toll			
Skatter på inntekt og formue	81 158	88 667	98 144
Arbeidsgiveravgift	61 697	67 019	70 116
Trygdeavgift	45 600	48 585	51 890
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	27 600	18 736	61 455
Merverdi- og investeringsavgift	110 615	114 076	121 710
Andre avgifter	53 225	55 504	60 065
Sum skatte-, avgifts- og tollinntekter over statsbudsjettet	385 005	394 995	464 381
Kommune- og fylkeskommuneskatt på inntekt og formue ⁴⁾	85 376	86 896	90 251
Samlede skatte-, avgifts- og tollinntekter	470 381	481 891	554 632

¹⁾Jf. St.meld. nr. 3 (1998-1999)

²⁾Jf. St.meld. nr. 3 (1999-2000)

³⁾Jf. St.meld. nr. 3 (2000-2001)

⁴⁾Jf. Statistisk Sentralbyrå

Andelen innbetalte beløp av fastsatte beløp ligger mellom 98 og 99 pst. for de viktigste skattene og avgiftene de senere årene. For toll- og avgiftsetaten har restanseutviklingen vært stabil de senere år, men restansene har økt noe fra 1999 til 2000. For skatteetaten er restanseutviklingen stabil. Den høye andelen rettidig innbetaling skyldes trolig den generelle utviklingen i norsk økonomi.

Sentrale utfordringer og tiltak

Skatte-, avgifts- og tolladministrasjonens organisering og virksomhet vurderes og utformes i lys av den generelle samfunnsutviklingen. Sentrale trekk er:

- skatte- og avgiftspliktiges forhold blir mer komplekse
- internasjonalisering av næringsliv, arbeidsmarked, kapital og varehandel, friere grensepasing og nedbygging av grensebarrierer

- skatte- og avgiftsunndragelser, valutasmugling, hvitvasking av penger gjennom internasjonale pengetransaksjoner og andre former for økonomisk kriminalitet
- mer utstrakt bruk av elektronisk handel og Internett
- høyere krav fra publikum til effektiv tjenesteyting

Nedenfor følger en kort omtale av enkelte sentrale utfordringer. Punktene er nærmere beskrevet under kap. 1610 og kap. 1618.

Økte krav til samarbeid

Samarbeid mellom offentlige myndigheter og bransjeorganisasjoner vil fortsatt prioriteres høyt. Det gjelder for eksempel samarbeid mellom politiet, skatteetaten og toll- og avgiftsetaten i kampen mot økonomisk kriminalitet. Regelverksutviklingen foregår i større grad i internasjonale fora, og

etatene har tett kontakt med internasjonale aktører.

Større prosjekter for omorganisering

Organisering er ansett som et viktig strategisk virkemiddel for utvikling av virksomheten både i skatteetaten og toll- og avgiftsetaten. Her nevnes spesielt tiltak på skatteetatens område. Stortinget sluttet seg i desember 2000 til en ny modell for organisering av likningsforvaltningen, og Finansdepartementet fastsatte i juni 2001 ny kontorstruktur for denne delen av skatteetaten. Omorganiseringen skal etter planen være gjennomført innen 31. desember 2003, jf. omtale under kap. 1618. Skattedirektoratet skal i 2002 ha en bred organisasjonsgjennomgang av fylkesskattekontorene, jf. kap. 1618. Det er gjennomført en evaluering av skattefogdkontorene etter innlemmelsen i skatteetaten, blant annet med tanke på videre utvikling av dette organisasjonsleddet, jf. omtale i proposisjonens innledningsdel.

Innføring av ny teknologi

Både skatteetaten og toll- og avgiftsetaten arbeider med å forbedre tjenestetilbudet og forenkle oppgaveløsningen ved bruk av teknologiske løsninger. Etatene har erfaring med utvikling og innføring av nye IT-løsninger. Dette har vært gjort blant annet gjennom prosjekt med forhåndsutfylt selvangivelse (PSA) og Økonomitjenesteprosjektet i skatteetaten, og TVIST2000 i toll- og avgiftsetaten. Blant de pågående prosjektene i skatteetaten kan nevnes nytt forvaltningssystem for merverdiavgift (MVA3), nytt forvaltningssystem for skatteoppgjøring (SKARP), system for likning av næringsdrivende (SLN) og arbeidet med nytt aksjonærregister. Mer utstrakt bruk av elektronisk handel og Internett gjør at etatene vurderer fremtidige krav til tjenestetilbud og regelverksutvikling på disse områdene.

Koordinert innsats mot skatte- og avgiftsunndragelser og annen økonomisk kriminalitet

Økonomisk kriminalitet fører til en urettmessig og uønsket fordeling av samfunnets ressurser. For å motvirke skatte- og avgiftsunndragelser og annen økonomisk kriminalitet samarbeider Finansdepartementet med andre departementer og egne ytre etater om strategier og tiltak. Det er opprettet et tverrdepartementalt embetsmannsut-

valg som skal koordinere innsatsen mot økonomisk kriminalitet. Finansdepartementet og Justisdepartementet alternerer i ledelsen av utvalget. Justisdepartementet overtok ledelsen sommeren 2001. Utvalget vil fremover blant annet prioritere å se nærmere på det danske systemet knyttet til alkohol- og serveringsbevillinger. I det danske systemet er hele den saksforberedende og kontrollerende myndighet lagt til politiet. Det pågår også et omfattende kontrollsamarbeid mellom ulike etater, herunder politi- og påtalemyndighet, skatteetaten og toll- og avgiftsetaten.

I arbeidet mot hvitvasking av penger fra straffbare handlinger følger Kredittilsynet blant annet opp finansinstitusjonenes meldeplikt i forhold til ØKOKRIM. Toll- og avgiftsetaten har iverksatt tiltak for å styrke kontrollen med inn- og utførsel av kontanter. Dette arbeidet medfører at flere saker oversendes politiet for etterforskning for overtredelser etter hvitvaskingsbestemmelsen i straffeloven. Skattedirektoratet arbeider med å utrede skatteetatens rolle i forhold til hvitvasking og annen straffbar bistand til alvorlig kriminalitet. Både Finansdepartementet og underliggende etater deltar i tverretattlig samarbeid nasjonalt og i internasjonale fora som har som formål å styrke innsatsen mot hvitvasking av penger.

I arbeidet mot økonomisk kriminalitet er myndighetenes innfordringspraksis også av betydning. Et forslag om å innføre hjemmel for skatteoppgreverne til å innhente kontrollopplysninger fra tredjepersoner ved utføring av arbeidsgiverkontroll har vært sendt på høring.

Kontrollmyndighetene driver et utstrakt samarbeid med bransjeorganisasjonene for å bedre etterlevelsen av regelverket. Informasjon og veiledning forsøkes tilpasset bransjenes behov. I tillegg legges det vekt på langsiktig, forebyggende arbeid mot flere målgrupper, særlig informasjons tiltak rettet mot ungdom. I arbeidet for å bedre etterlevelsen av skatte- og avgiftsregelverket er også kunnskap om sammenhengen mellom skatte- og avgiftsetatenes ressursbruk og statens inntekter viktig.

Forventede resultater av den foreslåtte bevilgning for 2002

Skatteetatens og toll- og avgiftsetatens resultater innenfor de ulike hovedmål forventes i hovedsak å kunne videreføres på dagens nivå. Det vises for øvrig til omtalen under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten og kap. 1618 Skatteetaten om oppgaver og mål for etaten 2002.

Kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	809 245	775 900	808 300
21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	808	4 000	4 000
22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	34 447	0	0
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	17 636	41 4000	54 500
Sum kap. 1610		862 136	821 300	866 800

Formål, hovedoppgaver og organisering

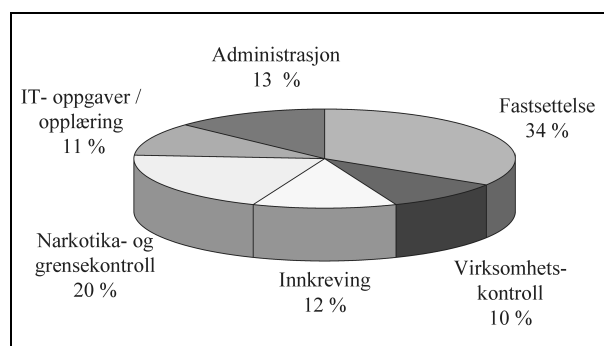
Toll- og avgiftsetatens overordnede mål er å sikre korrekt fastsettelse og innbetaling av toll og avgifter, og hindre ulovlig inn- og utførsel av varer. Etaten skal yte god service.

Etaten legger vekt på å fordele ressurser slik at primæroppgavene prioriteres, blant annet med sikte på å øke oppdagelsesrisiko ved forsøk på ulovlig inn- og utførsel av varer samt toll- og avgiftsunndragelser.

Etaten består av et sentralt direktorat og 10 tolldistrikter med 34 underliggende tollsteder. I 2000 hadde etaten en bemanning tilsvarende ca. 1 700 årsverk. Det er i de senere år lagt vekt på å forenkle organisasjonsstrukturen og samordne fastsettelses- og kontrollfunksjonene. Dette arbeidet vil bli videreført.

Rapport 2000**Fordeling av toll- og avgiftsetatens ressurser i 2000**

Etatens ressurser for 2000 var fordelt med ca. 66 pst. til tolldistriktene, ca. 29 pst. til Toll- og avgiftsdirektoratet og ca. 5 pst. til øremerkede prosjektmidler. Etatens ressurser fordelt på funksjonsområder framgår av figuren nedenfor:

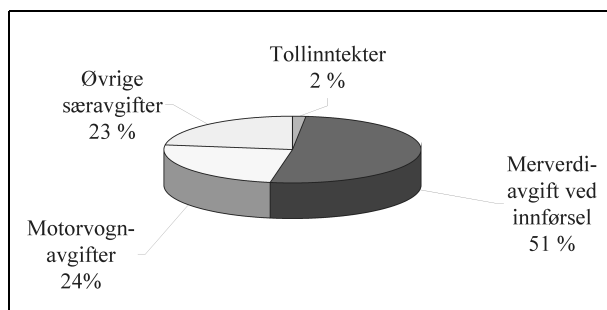

Figur 11.2 Etatens ressurser fordelt på funksjonsområder

Nøkkeltall vedrørende antall deklarasjoner, firmaer, etatens inntekter og restanser

	1998	1999	2000
Antall deklarasjoner i mill.	4,5	4,6	4,8
Antall toll- og avgiftspliktige firmaer	40 000	40 000	40 000
	1998	1999	2000
Inntekter i mill. kroner	117 739	117 050	125 031
– tollinntekter	2 589	2 409	2 014
– merverdiavgift ved innførsel	61 924	59 138	63 887
– avgift på motorvogn	31 070	29 001	30 510
– øvrige særavgifter	22 156	26 503	28 620
Akkumulerte restanser i mill. kroner	971	1 131	1 338
Nye restanser i året i mill. kroner	346	450	546

Toll- og avgiftsetatens samlede inntekter utgjorde ca. 125 mrd. kroner i 2000. Dette er en økning på ca. 8 mrd. kroner fra 1999. Økningen skyldes i hovedsak økte innbetalinger av merverdiavgift og særavgifter. Det vises for øvrig til omtale i St.prp. nr. 1 (2001-2002) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Figur 11.3 Fordeling av inntekter i 2000

Hovedmål og resultater

1. Sikre riktig fastsettelse av toll og avgifter

Andelen kontrollerte innførselsdeklarasjoner økte fra 1999 til 2000, mens andelen kontrollerte utførselsdeklarasjoner viser resultater på samme nivå som for 1999. Antall virksomhetskontroller (etter-syn og kontroll av næringsdrivendes regnskaper mv.) var noe lavere i 2000 enn i 1999. Utviklingen går i retning av at kontrollene blir mer omfattende og kompliserte. Informasjon til næringslivet inngår som en del av kontrollvirksomheten. Treffpro-senten ved utvalgelse av kontrollobjekter (andel kontrollobjekter med endret fastsettelse) har økt fra 67,8 pst. i 1999 til 81 pst. i 2000.

2. Sikre rettidig innbetaling av toll og avgifter

Restansesituasjonen viser en viss negativ utvikling fra 1999 til 2000, jf. oversikt over nøkkeltall. Andel nye restanser av fastsatt beløp er økt fra 0,39 pst. i 1999 til 0,43 pst. i 2000, mens andelen akkumulerte restanser har økt fra 0,98 pst. til 1,06 pst. av fastsatt beløp. Restansenivået vurderes fortsatt som lavt.

Beslag av narkotika, alkohol og tobakk

	Resultater	Resultater	Resultater
	1998	1999	2000
Antall narkotikabeslag	1 313	2 176	1 785
Cannabisbeslag (i kg)	1 551	725,2	256,9
Heroinbeslag (i kg)	18,9	14,3	31,3
Amfetaminbeslag (i kg)	144,9	18,9	38,7
Kokainbeslag (i kg)	1,1	1,9	5,4
Ecstasybeslag (tabl.)	2 865	14 670	17 967
Brennevinsbeslag (i liter)	9 357	23 524	13 433
Spritbeslag (i liter)	90 425	124 323	122 258
Sigarettbeslag (i mill.)	3,9	7,2	11,2

3. Forhindre ulovlig inn- og utførsel av varer

Toll- og avgiftsetatens kontrollinnsats og samlede resultater på dette området er stabile. Erfaringsmessig kan beslagene variere fra år til år, og enkeltstående beslag kan gjøre store utslag på årsresultatet. I 2000 var det en betydelig økning i mengden av beslaglagte harde narkotiske stoffer, og en nedgang i beslag av cannabis.

Ved tilførsel av ny kompetanse og omstillinger i underretningsarbeidet, baseres grensekontrollen nå i større grad på risikoanalyser og sikrere kontrollmetoder for å avdekke den profittmotiverte smuglingen.

Sentrale utfordringer og tiltak

Toll- og avgiftsetaten vil møte en rekke utfordringer i årene som kommer, blant annet knyttet til økende internasjonalisering og økonomiske transaksjoner over Internett. I tillegg er det et økende krav til kvalitet og service på etatens tjenester fra brukerne, samtidig som etaten fokuserer sterkere på effektiv ressursutnyttelse.

Nedenfor er enkelte sentrale utfordringer og tilhørende tiltak beskrevet nærmere. Toll- og avgiftsetaten har utarbeidet en strategiplan for perioden 2001-2004.

Internasjonalisering

Økt internasjonalisering stiller toll- og avgiftsetaten overfor nye krav på flere områder. Den frie verdenshandelen øker i omfang, samtidig som

virksomheter gjerne etableres, avvikles, fusjoneres og flyttes i et større omfang og raskere enn tidligere. Samtidig endrer transportmønsteret seg, og trafikken over enkelte grenseoverganger har økt betydelig. Endringstakten påvirkes også av den raske utviklingen innen informasjons- og kommunikasjonsteknologien. Den økte internasjonaliseringen har medført at regelutvikling skjer i større grad på internasjonalt nivå. Utviklingen krever blant annet økt kompetanse og aktiv bruk av informasjonsteknologi, økt samarbeid nasjonalt og internasjonalt, og mer fleksibel grensekontroll.

Økte krav til samarbeid

Toll- og avgiftsetaten har en stor internasjonal kontaktflate, og er representert i en rekke komitéer og arbeidsgrupper som arbeider med toll- og prosedyrespørsmål. Målsettingen med samarbeidet er på den ene siden å forbedre rutiner og prosedyrer for å lette forholdene for næringsliv og handel over grensene. På den annen side spiller internasjonalt samarbeid en viktig rolle i arbeidet med å forhindre ulovlig innførsel av varer.

I det internasjonale samarbeidet er tollavtaler viktig, ikke minst for å sikre at norsk næringsliv har samme konkurransevilkår som våre handelspartnere.

Økt internasjonalisering krever også tettere nasjonalt samarbeid mellom offentlige myndigheter og private organisasjoner, hovedsakelig aktører i transportmarkedet. Det er blant annet utviklet tett faglig samarbeid med politiet i saker knyt-

tet til smugling og økonomisk kriminalitet. Toll- og avgiftsdirektoratet har også etablert et godt samarbeid med Skattedirektoratet, både i forbindelse med informasjonsutveksling og ved felles kontrollaksjoner. Andre viktige samarbeidspartnere er blant annet Vegdirektoratet, Kystvakten og Produkt- og elektrisitetstilsynet.

Økt innsats for å styrke grensekontrollen

Flere reisende og økning i godsmengdene over grensene kan føre til økt smugling. I tillegg viser utviklingen at smuglingsmetoder og -ruter stadig endres. Det synes å være en tendens til at store aktører kommer inn på det ulovlige markedet, og at de i tillegg til narkotika og sprit også smugler andre vareslag.

Toll- og avgiftsetatens tilstedeværelse har en preventiv effekt, samtidig som den gir resultater i form av beslag. Utviklingen krever at kontrollressursene brukes mer fleksibelt over tolldistriktsgrensene. Staten satser derfor på bruk av mobile grupper som dekker større geografiske områder, i tillegg til samordnede aksjoner mellom tolldistriktene.

Større krav til service og kvalitet

Døgnåpen forvaltning

Toll- og avgiftsetaten tilbyr elektroniske tjenester på flere områder. Siden 1986 har det vært åpnet for elektronisk fortolling av varesendinger gjennom TVINN-systemet, og i 1994 ble dette et døgnåpent tilbud. Det arbeides med å etablere en ny TVINN-løsning som vil gi et utvidet tjenestetilbud, jf. omtale nedenfor. Staten arbeider videre med en ny elektronisk informasjonstjeneste (web-tjeneste), samt en ordning med e-faktura for kunder som deklarerer innenfor dagsoppgjørordningen.

Ny TVINN-løsning

Dagens TVINN-løsning bygger på eldre teknologi, og må moderniseres. Toll- og avgiftsetaten arbeider med å erstatte denne løsningen med en ny og moderne løsning gjennom et eget prosjekt (MAKS-prosjektet). Prosjektet vurderer også endringer i tollprosedyrene, med sikte på tilpasning til den internasjonale utviklingen, samt tilpasning til endringer i handels- og transportmønsteret. I en ny løsning tas det sikte på at all fortolling/deklarerer og all innbetaling av toll og avgifter kan skje elektronisk. Innføring av en ny løsning vil medføre forenkling for både næringsliv, privat-

personer og toll- og avgiftsetaten, ved blant annet fortolling av varer. Toll- og avgiftsdirektoratet arbeider nå med et forprosjekt som skal gi et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere oppstart av et hovedprosjekt. Det tas sikte på at et eventuelt hovedprosjekt kan vurderes i forbindelse med 2003-budsjettet.

Regelverksforenkling

Det er prioriterte oppgaver å modernisere og forenkle gjeldende regelverk for næringsliv, publikum og avgiftsmyndighetene, samt å forbedre tilgjengeligheten av oppdatert regelverk og andre rettskilder.

Ny fellesforskrift for særavgifter

Det tas sikte på at en ny fellesforskrift for særavgifter skal tre i kraft 1. januar 2002. Innføring av fellesforskriften vil innebære at 28 eksisterende forskrifter kan oppheves. Dette vil gjøre særavgiftsregelverket mer oversiktlig og tilgjengelig for både publikum og etaten selv.

Omlegging av engangsavgift for motorvogner

Engangsavgift på motorvogner ble fra 1. april 2001 lagt om fra å være en avgift som betales ved innførsel, til en avgift som betales ved registreringstidspunktet. Formålet med endringen har vært å forenkle avgiftsbehandlingen av motorvogner og fjerne svakheter ved den tidligere ordningen. Omleggingen er primært en systemteknisk endring uten provenymessige konsekvenser. For nærmere omtale vises det til St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Omlegging av «flyttebilordningen»

Etter Stortingets vedtak om engangsavgift på motorvogner mv., jf. Budsjettinnst. S. nr. 1 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, skal det betales engangsavgift ved all innførsel og innenlandsk tilvirkning av motorvogner. Motorvogner som innføres som flyttegods er på visse vilkår fritatt for avgift.

Ordningen er ressurskrevende å forvalte, og medfører betydelige administrative problemer, blant annet i forhold til likebehandlingsprinsippet. På denne bakgrunn foreslår departementet at kjøretøy som innføres i forbindelse med eierens flytting til Norge avgiftsbelegges på samme måte som andre kjøretøy. Se nærmere omtale i St.prp.

nr. 1 (2001-2002) Skatte-, avgifts- og tollvedtak kapittel 3.5.

Bedre ressursutnyttelse

Organisering av toll- og avgiftsetaten

Telemark og Vestfold tolldistrikt ble i henhold til Innst.S. nr. 220 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 61 (1999-2000), slått sammen med Buskerud tolldistrikt fra 1. januar 2001. I forbindelse med sammenslåingen er det overført anslagsvis 15 årsverk fra administrative oppgaver og intern drift til prioriterte kontrolloppgaver. Toll- og avgiftsetaten vil fortsatt vurdere distriktsforvaltningens organisering og samhandling over distriktsgrensene, med tanke på kostnadseffektiv ressursutnyttelse og utvikling av gode fagmiljøer.

Effektiv utnyttelse av ny teknologi/nye IT-systemer

Etaten har i samarbeid med EU arbeidet med å utvikle et nytt transitteringssystem. Innføring av dette systemet vil innebære at varer som er på vei fra et land til et annet i Europa, registreres elektronisk. Det vil dermed være mulig til enhver tid å vite hvor en godslast befinner seg. Systemet vil kunne medvirke til raskere vareflyt og bedre kontrollmuligheter for toll- og avgiftsmyndighetene i de ulike land, og samtidig være kostnadsbesparende for næringslivet. En testversjon av systemet ble satt i drift som planlagt høsten 2000.

Virksomhetskrollsystemet (VIRK) er et hjelpemiddel i innsatsen mot avgiftsunndragelser og økonomisk kriminalitet. Systemet bidrar blant annet til håndtering av resultatinformasjon og kontrollhistorikk i forbindelse med virksomhetskroller. VIRK ble satt i drift våren 2000. Erfaringene med systemet er hittil gode.

I 2000 har Toll- og avgiftsdirektoratet også arbeidet med anskaffelse av et nytt innfordrings-system (tvangsinnfordring). Systemet skal sikre en rask, effektiv og rasjonell oppfølging av toll- og avgiftsetatens utestående og misligholdte krav. Innføring av systemet skal etter planen starte høsten 2001. Det ble vinteren 2000 inngått avtale med ekstern leverandør for systemet.

Etaten utreder også alternativer for elektronisk saksbehandling, herunder elektronisk arkivering. Målet er at dette skal redusere saksbehandlingstiden, og dermed frigjøre ressurser.

Andre saker

Kontrollarbeid knyttet til norsk fiskeeksport

I medhold av frihandelssamarbeidet med EU har fisk med norsk opprinnelse, dvs. fisk fanget av norsk fartøy, gjennomgående lavere tollbelastning ved innførsel til EU enn fisk med opprinnelse utenfor EØS-området, f.eks. fra Russland. EU har mistanker til at norske eksportører misbruker regelverket, og selger russisk fanget fisk som «norsk» til det europeiske markedet. For å avdekke omfanget av dette har toll- og avgiftsetaten det siste året gjennomført en større aksjon rettet mot eksport av fisk til EU fra 18 norske firma og deres leverandører. Norske tollmyndigheter har under hele prosessen samarbeidet tett med både danske tollmyndigheter og the European Anti-Fraud Office (OLAF) som ligger under EU-systemet. Toll- og avgiftsetaten vil prioritere dette kontrollarbeidet også i 2002.

Småbåtregisteret

Det sentrale registeret for småbåter ble opprettet i 1994, mens registreringsplikten trådte i kraft fra 1. januar 1998. Fra 1. januar 2000 ble det innført et gebyr på kr 300 for registrering av småbåter. Registeret er i en oppbyggingsfase, og inneholder pr. august 2001 ca. 321 000 båter. I 2000 og hittil i 2001 er det foretatt 64 000 registreringer.

Stortinget ba i Innst.O. nr. 37 (1999-2000) Regjeringen om å legge fram en evaluering av ordningen med registrering av fritids- og småbåter etter sesongen 2001, slik at Stortinget får anledning til å evaluere ordningen senest i vårseksjonen 2002. Regjeringen tar sikte på å legge fram en evaluering av registeret i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2002.

Budsjett 2002

Den foreslåtte bevilgningen skal anvendes i samsvarende driftsmålene og utviklingsstrategiene for etaten som er omtalt foran. Toll- og avgiftsetatens budsjetttramme for 2002 foreslås satt til 866,8 mill. kroner. Forslaget innebærer at aktivitetsnivået i hovedsak kan videreføres.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser, kontorutstyr mv., og er budsjetttert til 808,3 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, overslagsbevilgning

Posten omfatter etatens utgifter til innfordring av restanser, og er budsjettert til 4 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten omfatter i hovedsak anskaffelser til IT-formål, herunder større utskiftninger i etatens IT-infrastruktur. Posten er budsjettert til 54,5 mill kroner. Økningen på ca. 13 mill. kroner i forhold til 2001 skyldes kostnader til IT-infrastruktur, blant annet for å ivareta Datatilsynets retningslinjer for behandling av personopplysninger.

Kap. 4610 Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Ekspedisjonsgebyr	12 729	15 800	16 300
02	Andre inntekter	7 033	1 700	1 800
03	Pante- og tinglysingsgebyrer	515	1 000	1 000
04	Gebyr for registrering av småbåter		13 500	13 900
05	Gebyr ved kontroll av teknisk sprit		400	400
11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	88 754	101 700	113 700
12	Ekspedisjonsgebyr	3 892	0	0
13	Gebyr ved avskilting av kjøretøy	126	300	300
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	343	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	12 289	0	0
17	Refusjon lærlinger	45	0	0
18	Refusjon av sykepenger	13 608	0	0
	Sum kap. 4610	139 334	134 400	147 400

Post 01 Ekspedisjonsgebyr

Posten omfatter gebyrer for privat rekvirert tollbehandling og ekspedisjonsgebyr for utført tollforretning utenfor kontorsted og ekspedisjonstid. Satsene for privat rekvirert tollbehandling foreslås økt med kr 20 pr. time til henholdsvis kr 230 for 50 pst. overtid og kr 300 for 100 pst. overtid. Økningen i timesatsene skal kompensere for økte lønnsutgifter. Ekspedisjonsgebyret foreslås økt med kr 5 til kr 105 pr. påbegynt halvtid. Økningen skal kompensere for prisjustering av posten. Ordningen med fritak for gebyr for Værnes lufthavn videreføres inntil videre.

Post 02 Andre inntekter

Posten omfatter leieinntekter, inntekter fra auksjonssalg av overliggende, inndratte varer og forsinkelsesrenter.

Post 03 Pante- og tinglysingsgebyrer

Posten omfatter gebyrer og lignende fra toll- og avgiftsinnkrevingen, jf. kap. 1610, post 21.

Post 04 Gebyr for registrering av småbåter

Posten omfatter gebyr for registrering av småbåter. Gebyret er satt til kr 300.

Post 05 Gebyr ved kontroll av teknisk sprit

Gebyrinntektene omfatter gebyrer i forbindelse med kontroll av teknisk sprit.

Post 11 Gebyr på kredittdeklarasjoner

Gebyret på kredittdeklarasjoner foreslås økt fra kr 35 til kr 39 fra 1. januar 2002.

Post 13 Gebyr ved avskilting av kjøretøy

Posten omfatter gebyr ved avskilting av kjøretøy ved manglende innbetalt motorvognavgift. Gebyret er satt til kr 900.

Kap. 1618 Skatteetaten (jf. kap. 4618)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	2 777 866	2 874 700	3 103 600
21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	68 930	58 700	58 700
22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	202 773	284 800	376 400
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	182 834	123 600	124 100
Sum kap. 1618		3 232 403	3 341 800	3 662 800

Formål, hovedoppgaver og organisering

Skatteetatens overordnede mål er å sikre korrekt fastsettelse og innbetaling av de skatter og avgifter som de politiske myndigheter vedtar. Staten skal også sørge for et korrekt og oppdatert folkeregister, og levere økonomitjenester av høy kvalitet til andre statsetater. Staten skal yte god service. Skatteetatens hovedoppgaver kan inndeles etter følgende operative hovedfunksjoner:

- folkeregistrering
- gjennomføre forskuddsutskriving
- sikre skatte- og avgiftsprovenyet, herunder kontrollere grunnlaget for oppgavene fra skatte- og avgiftspliktige og tredjepart
- kontrollere og fastsette skatt på formue og inntekt, i tillegg til folketrygdavgifter
- fastsette og innkreve merverdi-, investerings- og arveavgift mv.
- faglig ansvar for de kommunale skatteoppkrevers innkreving av direkte skatter
- kontroll og tilsyn med de kommunale skatteoppkrevers innfordring av arbeidsgiveravgift, og statens og folketrygdens andel av fellesskatten

- levere økonomitjenester til statlige virksomheter

Skatteetaten omfatter Skattedirektoratet, 19 fylkesskattekontor, 18 skattefogdkontor, 436 likningskontor/folkeregistre, samt Sentralskattekontoret for utenlandssaker, Sentralskattekontoret for storbedrifter og Oljeskattekontoret. Stortinget har vedtatt ny organisering av likningsforvaltningen, jf. Innst.S. nr. 6 (2000-2001) og St.prp. nr. 1 (2000-2001), jf. nedenfor. I 2000 hadde etaten en bemanning tilsvarende ca. 6100 årsverk.

Rapport 2000*Fordeling av skatteetatens budsjett i 2000*

Etatens budsjett var i 2000 fordelt som det framgår av figuren nedenfor.

Nøkkeltall

Skatte- og avgiftsinntekter

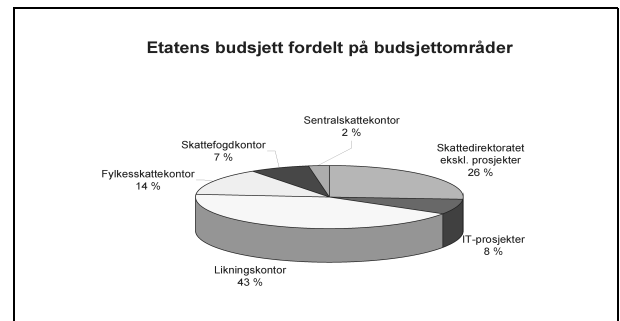
Tabellen nedenfor viser samlede fastsatte/utlignede skatter og avgifter fra skatteetaten.

Fordeling av skatte- og avgiftsinntekter (i mill. kroner)

	1998	1999	2000
Skatt og trygdeavgift ¹⁾	197 300	212 100	230 300
Petroleumsskatt	29 000	9 800	24 300
Arbeidsgiveravgift ²⁾	57 700	62 900	66 100
Arveavgift	1 000	1 000	1 300
Merverdiavgift	111 600	113 500	121 000
Sum	396 600	399 300	443 000

¹⁾Ekskl. petroleumsskatt²⁾Ekskl. sentralt beregnet arbeidsgiveravgift for statsansatte

Skatteetaten bidro til at det ble fastsatt skatte- og avgiftsinntekter på ca. 443 mrd. kroner i 2000. Dette er en økning på ca. 43,7 mrd. kroner fra året før. Inntektene fra petroleumsvirksomheten økte i denne perioden med ca. 14,5 mrd. kroner, en økning som i stor grad kan tilskrives høye oljepri- ser. Det vises for øvrig til omtale i St.prp. nr. 1 (2001-2002) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Figur 11.4 Etatens budsjett fordelt på budsjettområder

Skattytere og merverdiavgiftspliktige (antall)

	1998	1999	2000
Skatt – forskuddspliktige	3 297 000	3 391 000	3 424 000
Skatt – etterskuddspliktige	158 000	145 000	149 000
Merverdiavgiftspliktige	272 000	270 000	268 000

I alt fikk 3 424 000 personlige skattytere og 149 000 selskaper skatteoppgjør i 2000. Dette utgjør en mindre økning for begge gruppene i forhold til året før. Antall merverdiavgiftspliktige har

de siste årene sunket noe. Antallet vil imidlertid øke som følge av merverdiavgiftsreformen fra 1. juli 2001, hvor merverdiavgiftsgrunnlaget ble utvidet til å gjelde tjenester.

Behandlede oppgaver (antall)

	1998	1999	2000
Forenklet selvangivelse			
– Forhåndsutfylt selvangivelse inkl. fritaksskattytere	1 500 000	3 023 000	3 097 000
Ordinær selvangivelse	2 050 000	589 000 ¹⁾	578 000
Grunnlagsdata	32 800 000	33 900 000	35 200 000
Merverdiavgiftsoppgaver			
– Eksklusive restitusjonsoppgaver	1 017 000	993 000	975 000
– Restitusjonsoppgaver	226 000	223 000	237 000
Arve- og gavemeldinger	41 000	42 000	53 000

¹⁾Den tidligere «ordinære» selvangivelsen gjaldt fra 1999 bare personlig næringsdrivende.

Fra og med 1999 ble det innført forhåndsutfylt selvangivelse for alle personlige skattytere. I alt ble det behandlet ca. 3,7 mill. selvangivelser fra personlige skattytere og selskaper i 2000. Tallene har vært relativt stabile de siste årene.

Sentralskattekontorene

Sentralskattekontoret for storbedrifter, Sentral-skattekontoret for utenlandssaker, samt Oljeskattekontoret er opprettet for å ivareta spesielle områder innen bedriftsbeskatning, beskatning av utenlandske selskaper og arbeidstakere med midlertidig tilknytning til landet, og petroleumsvirksomheten.

Sentralskattekontoret for storbedrifter liknet i 2000 ca. 2 800 selskaper. En rekke av disse selskapene inngår i større konsern. Det ble utliknet skatt for ca. 6,1 mrd. kroner i perioden. Både antallet liknede selskaper og utliknet skatt viste økning i forhold til 1999.

Sentralskattekontoret for utenlandssaker liknet i 2000 ca. 31 000 lønnstakere og sjømenn, og ca. 500 selskaper. Det ble liknet skatt for ca. 1,65 mrd. kroner i perioden. Utliknet skatt viste en økning i forhold til 1999, mens antallet selskaper er relativt stabilt.

Oljeskattekontoret liknet 45 selskaper i 2000, og utliknet skatt var ca. 24,3 mrd. kroner. Økningen fra året før var på hele 14,5 mrd. kroner, og har sammenheng med de høye oljeprisene i 2000.

Hovedmål og resultater

Hovedproduksjonen innen skatt, avgift og folkeregistrering er gjennomført innenfor de tidsrammer som er forutsatt. Omfanget av utestående skatter

og avgifter er relativt lavt. Nedenfor følger mer om etatens hovedmål og resultater for 2000.

1. Oppgavepliktige skal gi riktige og fullstendige opplysninger til rett tid

I 2000 ble 99,2 pst. av selvangivelsene sendt inn til rett tid, mens 90,6 pst. av alle pliktige merverdiavgiftsoppgaver ble levert innen fristen. Kravet om at grunnlagsdataleveranser skal være mottatt i Skattedirektoratet innen fristen, ble oppfylt. Totalt ble det mottatt ca. 35,2 millioner grunnlagsdataoppgaver for inntektsåret 1999, en økning på 1,5 millioner oppgaver fra året før. Det har vært en økning i kontroll av leverandører av saldo- og renteoppgaver i forhold til året før.

2. Registre og manntall skal være riktige

Resultatene viser at registerkvaliteten knyttet til folkeregistermanntallet, skattemanntallet og merverdiavgiftsmanntallet holder et jevnt over tilfredsstillende nivå. På folkeregisterområdet er resultatoppnåelsen omtrent som i 1999. Det har vært bedre resultater for merverdiavgiftsmanntallet, både med hensyn til korrekt register og behandlingstid på registermeldinger. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på registermeldingene var fem dager, og 97 pst. var ferdigbehandlet innen tre uker.

3. Skatter og avgifter skal fastsettes riktig og til rett tid, og uoppgitte beløp skal avdekkes

Utskrevet forskudd utgjorde 100,4 pst. av utliknet skatt. Det ble fastsatt restskatt på 10,3 mrd. kroner, og 5,5 pst. av skattyterne fikk restskatt på

over 10 000 kroner. Samlet tilgodebeløp for skattyterne var på 17,6 mrd. kroner. Nesten 15 pst. av skattyterne hadde mer enn kr 10 000 til gode. Resultatene er i hovedsak på nivå med de foregående år.

Det ble oppdaget tekniske feil etter utlegging av likningen for 1,3 pst. av skattyterne, og andelen

feil er dermed lavere enn for tidligere år. Dette antas å henge sammen med innføringen av forhåndsutfylt selvangivelse. Andelen av disponible ressurser som benyttes til verdiorientert arbeid overfor næringsdrivende og sentralt prioriterte skattytergrupper, viser økning, og er nå på ca. 17 pst.

Skatteetatens bokettersyn (eksklusive sentralskattekontorene)

	1998	1999	2000
Antall bokettersyn	4 700	3 900	3 800
Netto økning inntektsgrunnlag skatt	1,6 mrd	0,7 mrd	1,0 mrd
Netto økning inntektsgrunnlag mva.	1,9 mrd	2,0 mrd	2,8 mrd

Det er fremdeles en liten reduksjon i antall bokettersyn, men samlet sett for skatt og avgift har netto økning i inntektsgrunnlag som følge av ettersynene hatt en betydelig vekst. Skatteetaten

har hatt økt fokus på kontrollutvelgelse og gjennomføring av kontroller i forhold til risiko og vesentlighet.

Kontrollresultater (endret inntektsgrunnlag) ved sentralskattekontorene (i mill. kroner)

	1998 ¹⁾	1999 ¹⁾	2000
Sentralskattekontoret for utenlandssaker	1 500	1 800	3 000
Sentralskattekontoret for storbedrifter	2 200	2 700	11 900
Oljeskattekontoret	3 000	3 000	3 400

1) Likningsår

Kontrollresultatene (kontorkontroller og bokettersyn) utført ved sentralskattekontorene viser kraftig økning i fastsatt inntektsgrunnlag i 2000. Den betydelige økningen ved Sentralskattekonto-

ret for storbedrifter har sammenheng med ny kraftverksbeskatning, noe som har generert klagesaker som fremdeles er til behandling i nemndene.

Skatt og arbeidsgiveravgift for 1998-2000 (i mill. kroner)

Skatteår		1998	1999	2000
Forskuddsordningen ¹⁾	Sum krav	185 164	196 863	207 052
	Totalt innbetalt pst.	99,5 pst.	99,5 pst.	99,6 pst.
	Aktiv restanse	956	931	920
Etterskuddsordningen ²⁾	Sum krav	24 551	29 274	-
	Totalt innbetalt pst.	98,7 pst.	98,3 pst.	-
	Aktiv restanse	291	408	-

Skatteår		1998	1999	2000
Arbeidsgiveravgift ¹⁾	Sum krav	58 883	63 226	66 771
	Totalt innbetalt pst.	99,7 pst.	99,6 pst.	99,6 pst.
	Aktiv restanse	225	229	238

¹⁾ Målt pr. 30.06. – 1/2 år etter skatteåret

²⁾ Målt pr. 30.06. – 1 1/2 år etter skatteåret

4. Skatter og avgifter skal innbetales og avregnes riktig og til rett tid

Samlede innbetalinger pr. 30. juni 2001 for inntektsåret 2000 viser at 99,6 pst. av kravene for forskuddsordningen ble innbetalt. Dette er en økning på 0,1 pst. fra året før. Andel innbetalte

krav for etterskuddsordningen for inntektsåret 1999 viser derimot en nedgang fra året før. Nedgangen er på 0,4 prosentpoeng. Andel innbetalt arbeidsgiveravgift av sum krav for inntektsåret 2000 er 99,6 pst., som tilsvarende andelen for inntektsåret 1999.

Merverdiavgift og investeringsavgift for avgiftsårene 1997-1999 (i mill. kroner)

Avgiftsår	1997	1998	1999
Sum krav ¹⁾	81 861	92 846	96 385
Totalt innbetalt i pst. av sum krav	99,2 pst.	99,3 pst.	99,2 pst.
Aktiv restanse ²⁾	122	113	89
Akkumulert restanse (ekskl. restkrav)	2 739	2 796	2 917
Restanseprosent ³⁾	3,2 pst.	3,0 pst.	2,9 pst.

¹⁾ Målt pr. 31.12. – 1 år etter avgiftsåret

²⁾ Eksklusiv restkrav og konkurser

³⁾ Akkumulerte restanser/utliknet siste år

Totalt innbetalt merverdiavgift for avgiftsåret 1999, målt pr. 31. desember 2000, var 99,2 prosent av sum krav. Dette var en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra året før. Akkumulert restanse, også målt pr. 31. desember 2000, var ca. 2,9 milliarder kroner, mot ca. 2,8 milliarder kroner året før.

5. Lønns- og regnskapstjenester skal leveres som avtalt

Driftsresultatene knyttet til økonomitjenesteområdet er tilfredsstillende for 2000. Resultatkravene knyttet til lønnsutbetalinger, rapportering til det sentrale statsregnskapet, samt tilfredshet hos etatens kunder på området, er i hovedsak oppfylt. Staten tilfredsstiller imidlertid ikke fullt ut kravene om å gjennomføre alle instruksfestede avstemminger innen fristen. Kvaliteten på de

avlagte regnskaper er forbedret, og regnskapsføringen er mer oversiktlig og korrekt enn tidligere. Dette gjør at man har fått bedre tid til å følge opp kundene, dokumentere kvalitet, iverksette tiltak på kundeopplæring og utvikle nye tjenester.

6. Staten skal være rettferdig, effektiv og servicepreget

Skatteetaten har i løpet av 2000 utviklet serviceerklæringer for virksomheten. Behandlingstiden for de mest publikumsintensive tjenestene er i hovedsak innenfor det erklærte servicenivå. Gjennomsnittlig behandlingstid for endring av skattekort var under fem dager. Nærmere 90 pst. av skattyterne med forhåndsfylt selvangivelse (PSA) fikk skatteoppgjøret i juni måned.

Antall saker behandlet i nemnder

	1998	1999	2000
Behandlet i likningsnemnd og overlikningsnemnd	66 000	59 000	61 000
Behandlet i Klagenemnda for merverdiavgift ¹⁾	264	205	211

¹⁾Eksklusive saker vedr. saksomkostninger og saker som ble returnert til fylkesskattekontorene.

Saksbehandlingstiden for klager til likningsnemnd er økt noe i forhold til tidligere år, men er innenfor de frister som framgår av serviceerklæringen. Behandlingstiden for klagenemndssaker på merverdiavgiftsområdet ble redusert fra 17 md. i 1999 til 15 md. for 2000. Det arbeides med å redusere saksbehandlingstiden ytterligere.

Skattefogdkontorene mottok totalt ca. 47 000 saker knyttet til arve- og gavesaker i 2000. Dette er en økning på ca. 5 pst. fra 1999. 12 av 18 skattefogdkontorer bygde ned restansen i 2000, og den totale nedbygging av restansen var på ca. 4 600 saker. Den positive utviklingen kan ses i sammenheng med at fastsettelse av arveavgift har fått større prioritet det siste året.

Sentrale utfordringer og strategier

Skatteetaten vil møte en rekke utfordringer i årene som kommer, blant annet knyttet til økende internasjonalisering og økonomiske transaksjoner over Internett. Generelt antas at det også blir stilt større krav til service og kvalitet på etatens tjenester framover. Det må samtidig fokuseres på å finne kostnadseffektive løsninger. Nedenfor er enkelte sentrale utfordringer og tilhørende tiltak beskrevet nærmere. Skatteetaten har utarbeidet en strategiplan for perioden 2001-2005.

Internasjonalisering og teknologisk utvikling

Økt internasjonalisering setter skatteetaten overfor nye krav. Nye konserndannelser og mer taktsk lokalisering er tydelige trekk. Regelverksutviklingen skjer i større grad på internasjonalt nivå, og etaten har tettere kontakt med internasjonale aktører. Videre har den teknologiske utvikling gitt grunnlag for at stadig større deler av handel og næringsvirksomhet foregår gjennom elektroniske transaksjoner. Dette er utfordrende, og stiller nye krav til skatteetaten.

Økte krav til samarbeid og kompetanse

Internasjonalisering og økt elektronisk basert næringsvirksomhet stiller skatteetaten overfor økte krav til samarbeid med internasjonale aktører så vel som til økt kompetanse.

For å bygge opp kompetansen på internasjonal skattekontroll samarbeider og utveksler skatteetaten erfaringer med andre lands skattemyndigheter. På nordisk plan pågår det et samarbeid i en arbeidsgruppe for å utvikle kompetanse innen bruk av Internett. I tillegg vil den samme gruppen arbeide med skatte- og avgiftsfaglige områder knyttet opp mot e-handel. Det er også et kontinuerlig kontrollsamarbeid med andre nordiske land, blant annet i forhold til kontroll og likning av personlig næringsdrivende innenfor ulike bransjer. Etaten arbeider kontinuerlig med kompetansehevede tiltak for å møte utfordringene, og nye opplæringsprogrammer er utviklet og implementert. E-læring vil være et viktig element i denne opplæringen. Direktoratet ser også på muligheter for avdekning av svart økonomi ved hjelp av Internett.

Større krav til service og kvalitet

Skatteetaten arbeider med å forbedre kvalitet og service på sine tjenester. Både informasjonsvirksomheten, serviceerklæringer og kvalitetssikring av arbeidsprosessene er viktige virkemidler her.

Informasjonsvirksomheten

Etaten har gitt informasjonsvirksomheten sterkere fokus. Informasjonen skal være mest mulig tilgjengelig og brukerorientert, og informasjon og veiledning skal være en integrert del av all oppgaveløsning i etaten. Etaten legger i sin informasjonsstrategi vekt på at informasjon skal bidra til god regelforståelse, forståelse for skatteetatens virksomhet og til å skape holdninger mot svart økonomi mv. Informasjon via Internett er prioritert, og en rekke av etatens tjenester er tilgjengelig der. Blant annet kan skattytere finne skjemaer,

levere selvangivelser og endre skattekort. Fra 1. mars 2001 ble det etablert tilgang for alle næringsdrivende over hele landet til å levere merverdiavgiftsoppgaver over Internett. Den økte trafikken på etatens hjemmesider viser at brukerne aktivt søker informasjon gjennom denne kanalen. Tilbakemeldingene fra brukerne av nettsidene er positive.

Ved oppfølgingen av merverdiavgiftsreformen har skatteetaten i samarbeid med Finansdepartementet hatt en sentral rolle i utarbeidelsen av en rekke nye forskrifter, endringer i eksisterende forskrifter, fortolkningsuttalelser og rundskriv. Det er også blitt utarbeidet informasjonsmaterieell og informasjon på Internett. Det er opprettet en egen nettside med informasjon om merverdiavgiftsreformen. Denne siden har hatt meget stort besøk, og har vært en viktig faktor i informasjonsarbeidet med denne reformen.

Serviceerklæringer

Skatteetaten har utarbeidet serviceerklæringer innenfor etatens ulike virksomhetsområder. Disse ble gjort gjeldende fra 2001. Erklæringene skal bidra til å sikre at brukerne får en effektiv og god service av etaten.

Døgnåpen forvaltning

Skatteetaten har utarbeidet en strategi for «døgnåpen forvaltning» i perioden 2001–2004. Siktemålet er å gi publikum lettere tilgang til etatens tjenester gjennom blant annet å bygge ut etatens internettbaserte tjenester.

Offentlige servicekontorer

Skatteetaten har utarbeidet en strategi for deltakelse i ordningen med offentlige servicekontorer. Strategien er basert på gjennomføring av ny organisering av likningsforvaltningen, og skal blant annet gjøre de vanligste publikumstjenestene tilgjengelig for publikum i kommuner hvor etaten ikke er representert med eget kontor.

Bedre ressursutnyttelse

Skatteetaten fokuserer på bedre ressursutnyttelse, blant annet gjennom omorganiseringer, og effektiv utnyttelse av ny teknologi.

Ny organisering av likningsforvaltningen

Stortinget vedtok i desember 2000 ny modell for organisering av likningsforvaltningen, og Finansdepartementet fastsatte i juni 2001 ny kontorstruktur for denne delen av skatteetaten. Skatteetaten skal fortsatt være representert i nesten alle kommuner, enten ved kontorer i egen regi eller i samarbeid med andre offentlige etater. Skatteetaten vil for øvrig delta ved etablering av offentlige servicekontorer. Det blir distriktskontor i 99 kommuner, mens 191 kommuner får et etatskontor. I 134 kommuner vil etaten være representert gjennom samarbeid med andre offentlige etater. I tolv kommuner blir likningsfunksjonene samlokalisert til nabokommunene. Omorganiseringen skal etter planen i hovedsak være gjennomført innen 31. desember 2003.

Organisasjonsutvikling ved fylkesskattekontorene

Som et ledd i den videre organisasjonsutvikling av etaten, og blant annet som en konsekvens av den nye organiseringen av likningsforvaltningen, vil fylkesskattekontorenes oppbygning, oppgavefordeling og virkemåte vurderes nærmere i 2002.

Effektiv utnyttelse av ny teknologi/nye IT-systemer

Etaten vektlegger aktiv og effektiv utnyttelse av ny teknologi i oppgaveløsningen. Det pågår blant annet et arbeid for å redusere IT-funksjonens sårbarhets- og risikonivå, samt styrke evnen til å utvikle nye systemer. Prosjektet skal vurdere det generelle markedsgrunnlaget for bruk av eksterne tjenester, utvikle de interne styringssystemene og bidra til bedre samspill mellom IT-funksjonen og de øvrige funksjoner i etaten. Det er i løpet av 1999 og 2000 gjennomført omfattende utskiftninger av IT-utstyr i etaten, og det tas sikte på at etaten vil ha en enhetlig IT-struktur i løpet av 2001.

Arbeidet med organisering av likningsforvaltningen og nye IT-systemer gir etaten gode virkemidler for bedre organisering, rasjonelle arbeidsprosesser og enheter med tyngre fagmiljøer. Ved full elektronisk støttet saksbehandling endres også behovet for geografisk nærhet. Dette gir større mulighet for alternativ organisering. Nedfor følger en nærmere beskrivelse av de store IT-prosjektene i etaten. Slike prosjekter er generelt beheftet med risiko med hensyn til kvalitet, økonomi og framdrift.

Nytt forvaltningssystem for merverdiavgiften (MVA3-prosjektet)

I St.prp. nr. 1 (1999-2000), St.prp. nr. 30 (1999-2000) samt St.prp. nr. 1 (2000-2001) er det redegjort for MVA3-prosjektet. MVA3 vil bidra til å gi riktig avgiftsinngang til staten, og effektivisere og gi høyere kvalitet på merverdiavgiftsforvaltningen. En landsdekkende ordning for elektronisk innlevering av omsetningsoppgaver ble etablert fra 1. mars 2001. En versjon av MVA3 ble satt i produksjon 1. juli 2001. Denne versjonen har hatt feil og mangler som har berørt arbeidet med forvaltning av merverdiavgift. Sammen med leverandørene arbeider Skattedirektoratet for å rette opp manglene. Problemer rundt igangsetting av versjonen har ført til merkostnader som har skapt usikkerhet rundt kostnadsrammen. Versjonen som er satt i drift, vil bli utvidet med ytterligere funksjonalitet før systemets versjon 1 er komplett. Dette arbeidet er noe forsinket.

Det legges videre opp til at systemets versjon 1 vil bli utvidet med en del tilleggsfunksjonalitet i en versjon 2.

I budsjettet for 2002 er det foreslått avsatt 35,7 mill. kroner til MVA3-prosjektet.

System for likning av næringsdrivende (SLN-prosjektet)

I St.prp. nr. 1 (1999-2000) og St.prp. nr. 1 (2000-2001) er det redegjort for SLN-prosjektet. SLN-prosjektet skal gi et landsdekkende tilbud om elektronisk innrapportering av selvangivelser og likningsoppgaver fra næringsdrivende. Utviklingsarbeidet i prosjektet omfatter to systemer:

- system for elektronisk overlevering av likningsopplysninger til offentlige etater
- system for likningsbehandling av næringsdrivende

I 2001 har arbeidet i prosjektet blant annet vært knyttet til elektronisk innrapportering fra næringsdrivende i fem pilotkommuner. Skattedirektoratet tar sikte på å gjøre ordningen med tilbud om elektronisk overlevering av likningsoppgaver landsdekkende fra og med likningen for inntektsåret 2001. I 2001 har det også vært arbeidet med å utvikle det elektroniske likningsbehandlingssystemet. Likningsbehandlingssystemet skal i første omgang settes i drift i 22 kommuner i 2002. Det er planlagt landsdekkende drift fra 2004. Risiko i prosjektet er særlig knyttet til i hvilket omfang næringsdrivende vil ta i bruk den elektroniske innrapporteringsløsningen. I bud-

sjettet for 2002 er det foreslått avsatt 97 mill. kroner til prosjektet.

Nytt forvaltningssystem for skatteoppkreving (SKARP-prosjektet)

I St.prp. nr. 1 (1999-2001) og i St.prp. nr. 1 (2000-2001) er det redegjort for SKARP-prosjektet. Utviklingsarbeidet i prosjektet er delt opp i to hoveddeler:

- utvikling av basisløsning og pilotdrift av denne
- utvikling av utvidelser som er nødvendige for landsdekkende innføring

Basisløsningen er planlagt satt i pilotdrift i tre kommuner i Østfold i løpet av høsten 2002. Basisløsningen består i hovedsak av funksjonalitet for regnskapsføring. Etter gjennomført pilotdrift planlegges det nye systemet innført på landsbasis i løpet av 2004 og 2005. Beslutning om landsdekkende innføring vil etter planen omtales i St.prp. nr. 1 (2003-2004). Kostnadene forbundet med å utvikle basisløsningen og gjennomføre pilotdrift av denne er fastsatt til 375 mill. kroner, jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001). Det vil i tillegg være kostnader til blant annet ytterligere systemutvidelser, og forberedelse og gjennomføring av landsdekkende innføring. Samlet kostnadsramme for prosjektet er anslått til ca. 905 mill. kroner. Det er knyttet en viss usikkerhet til prosjektets framdrift. I budsjettet for 2002 er det foreslått avsatt 221,9 mill. kroner til SKARP-prosjektet.

Nytt lønns- og personalsystem fra skattefogdkontorene

Skattefogdkontorene har ansvaret for månedlig lønnsberegning og utbetaling av lønn til ca. 55 000 ansatte fordelt på mer enn 500 små og store statlige virksomheter. Årlig skrives det ut 140 000 lønns- og trekkoppgaver. Skattedirektoratet vurderer å erstatte den eksisterende lønnsløsningen (SLP-4) med et moderne lønns- og personalsystem som blant annet kan gi bedre datamateriale om bemanning, lønnsdata, fravær og kompetanse, og dermed legge til rette for bedre ressursplanlegging. Skattedirektoratet arbeider nå med et pilotprosjekt for en ny løsning. Pilotprosjektet, som dels er samfinansiert med andre brukere, skal etter planen være ferdigstilt i 2002. Det foreslås avsatt 4 mill. kroner over kap. 1618 til pilotprosjektet i 2002. På bakgrunn av resultatene fra pilotprosjektet vil det bli vurdert å igangsette et hovedprosjekt. Det legges opp til at innføring av ny løsning gjennom et eventuelt hovedprosjekt i

hovedsak skal finansieres gjennom brukerbetaling.

Nytt aksjonærregister

I St.prp. nr. 1 (2000-2001) er det redegjort for arbeidet med å utvikle og etablere et aksjonærregister. Hensikten med et aksjonærregister er i hovedsak å legge til rette for automatisk beregning av skattemessig gevinst og tap ved salg av aksjer. Bruken av registeret vil føre til forenkling både for skattytere og for skatteetaten. Forprosjektrapport ble lagt fram for Finansdepartementet i april 2001. Hovedprosjektet skal etter planen fullføres innen utgangen av 2002, og systemet skal etter planen være i drift fra 1. januar 2003. Det er knyttet risiko til prosjektets framdrift og økonomi. I budsjettet for 2002 er det foreslått avsatt 15 mill. kroner til prosjektet.

Andre saker

Boligtaksering

I forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2001 vedtok Stortinget følgende, jf. Innst.O. nr. 115 (2000-2001):

«Stortinget ber Regjeringen instruere likningskontorene om å legge til grunn at klager på dagens likningstakster skal tas til følge ved at takst maksimalt settes til 30 pst. av husets tekniske verdi eller 30 pst. av observerbar markedspris hvis dagens likningstakst overgår dette.»

Det er foreløpig beregnet at vedtaket kan få konsekvenser for om lag 20 pst. av alle helårsboliger. Det antas at en tilsvarende andel av fritidsboligene kan bli berørt. Det er i dag ca. 2,3 mill. bolig- og fritidseiendommer i Norge. Ordningen antas dermed å berøre ca. 460 000 av disse.

Selv med en form for forenklet klagebehandling vil behandling av klager i et slikt volum gi betydelige administrative kostnader for skatteetaten. Foreløpig er kostnadene for 2002 beregnet til ca. 50 mill. kroner. For 2003 og framover antas kostnadene å være ca. 20-30 mill. kroner årlig. Det er usikkerhet knyttet til anslagene.

For nærmere omtale, se Ot.prp. nr. 1 (2001-2002) for Finansdepartementet, samt St.prp. nr. 1 (2001-2002) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Merverdiavgiftsreformen – reduserte administrative kostnader

De administrative kostnadene av forslaget til merverdiavgiftsreform for skatteetaten ble omtalt i Ot.prp. nr. 1 (2000-2001) og St.prp. nr. 1 (2000-2001) for Finansdepartementet. Det ble der lagt til grunn at reformen ville medføre økte administrative kostnader for skatteetaten, først og fremst som følge av nye avgiftspliktige etter at merverdiavgiftsplikten ble utvidet til også å gjelde tjenester. Kostnadene ble beregnet til ca. 58 mill. kroner for 2001, og 88 mill. kroner (helårsvirkning) fra 2002 og framover. Det ble understreket at det var usikkerhet knyttet til anslaget.

Stortinget vedtok 7. desember 2000 at det skal innføres generell merverdiavgiftsplikt på omsetning av tjenester, jf. Innst.O. nr. 24 (2000-2001), Besl. O. nr. 32 (2000-2001). Den utvidete merverdiavgiftsplikten trådte i kraft 1. juli 2001. Generell merverdiavgiftsplikt betyr at alle tjenester i likhet med varer blir omfattet av avgiftsplikten, med mindre de er uttrykkelig unntatt. Stortinget vedtok flere unntak fra den generelle merverdiavgiftsplikten, blant annet for helsetjenester, sosiale tjenester, undervisningstjenester, finansielle tjenester og flere tjenester innen kultur og reiseliv. Det ble videre besluttet at omsetning av næringsmidler fra 1. juli 2001 skal skje med redusert sats på 12 pst., se Budsjett-Innst.S. nr. 1 (2000-2001).

Antall nye avgiftspliktige vil bli lavere, blant annet på grunn av unntaksbestemmelsene som ble vedtatt av Stortinget. I tillegg er det vedtatt at enkelte næringsdrivende nå skal levere årsoppgaver seks ganger i året. Foreløpige beregninger viser derfor at de administrative konsekvensene av reformen for skatteetaten vil være mindre enn tidligere antatt. Beregningene er imidlertid beheftet med usikkerhet.

Budsjett 2002

Den foreslåtte bevilgningen skal anvendes i samsvar med driftsmålene og utviklingsstrategiene for etaten som er omtalt foran. Skatteetatens budsjetttramme for 2002 foreslås satt til 3 662,8 mill. kroner. Forslaget innebærer at aktivitetsnivået i hovedsak kan videreføres.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser, kontorutstyr mv. Posten dekker også beta-

lingsformidlingsutgifter mv. i forbindelse med skattebetalingsordningen og midler til innkreving av skatt på undersjøiske petroleumsforekomster. Beløpet inkluderer godtgjørelse til Stavanger kommune fram til 1. juli 2002 vedrørende regnskapsføring, innkreving og kontroll av skatt som liknes av oppdrags- og arbeidstakere som er skattepliktige i Norge, men som ikke har tilknytning til noen kommuner. I tillegg inngår en avsetning i forbindelse med ny ordning for boligtaksering, samt omstillingskostnader i forbindelse med omorganiseringen av likningsforvaltningen. Det er videre innarbeidet kompensasjon i forbindelse med innføring av merverdiavgift på tjenester. Kompensasjonen er avsatt samlet under post 01.

Posten dekker også direkte utgifter til lønnskjøring hos ekstern leverandør for andre statlige etater.

Post 01 er for 2002 budsjettert til 3 103,6 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, overslagsbevilgning

Posten omfatter skatteetatens utgifter til innkreving, samt de kommunale skatteoppkrevernes

utgifter til innkreving av arbeidsgiveravgift, skatt og trygdeavgift. Posten dekker også utgifter til faglig bistand i skattesaker på petroleumsområdet. Post 21 er for 2002 budsjettert til 58,7 mill. kroner.

Post 22 Større IT-prosjekter, kan overføres

Posten omfatter bevilgning til større IT-prosjekter, som utvikling av nytt system for skatteoppkreving (SKARP), utvikling av nytt system for merverdiavgiftsforvaltning (MVA3), utvikling av system for likning av næringsdrivende (SLN), samt utvikling av et nytt aksjonærregister. Post 22 er for 2002 budsjettert til 376,4 mill. kroner. Beløpet inkluderer ikke merverdiavgift på tjenester, jf. omtalen under post 01.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten omfatter en avsetning til IT-formål, herunder utgifter til større IT-utskifting i etaten. Post 45 er for 2002 budsjettert til 124,1 mill. kroner.

Kap. 4618 Skatteetaten (jf. kap. 1618)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Pante- og tinglysingsgebyr (Namsmannen)	23 499	23 500	24 200
02	Andre inntekter	26 130	0	14 500
03	Lignings-ABC	285	400	400
04	Gebyr for folkeregisteropplysninger	703	1 000	1 030
05	Gebyr for utleggsforretninger	7 332	8 100	8 300
06	Økonomitjenester	7 953	13 700	11 000
07	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	0	1 900	2 000
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	6 881	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	41 391	0	0
18	Refusjon av sykepenger	53 257	0	0
	Sum kap. 4618	167 431	48 600	61 430

**Post 01 Pante- og tinglysingsgebyr
(Namsmannen)**

Inntektene under posten omfatter gebyrer for utpantinger som utføres av de ordinære namsmenn for skattefogdkontorene.

Post 02 Andre inntekter

Inntektene under posten er knyttet til blant annet refusjon av fellesutgifter i bygg der skatteetaten er største bruker, kursstøtte fra Statskonsult og andre tilfeldige inntekter.

Post 03 Lignings-ABC

Inntektene under posten omfatter royalty ved salg av lignings-ABC.

Post 04 Gebyr for folkeregisteropplysninger

Inntektene under posten er knyttet til salg av folkeregisteropplysninger.

Post 05 Gebyr for utleggsforretninger

Inntektene under posten omfatter gebyrer ved utleggsforretninger skattefogdkontorene selv utfører.

Post 06 Økonomitjenester

Posten omfatter betaling for skattefogdkontorenes kunder til dekning av direkte utgifter ved lønnskjøringer for disse.

Post 07 Gebyr for bindende forhåndsuttalelser

Posten omfatter inntekter fra gebyrer for utstedelse av bindende forhåndsuttalelser i skatte- og avgiftssaker.

Programkategori 23.30 Offisiell statistikk

Utgifter under programkategori 23.30 fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
1620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)	433 503	459 500	458 600	-0,2
	Sum kategori 23.30	433 503	459 500	458 600	-0,2

Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	313 448	297 700	312 950
21	Spesielle driftsutgifter	100 060	91 000	106 000
22	Folke- og bolig telling mv., <i>kan overføres</i>	14 769	63 200	32 000
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 226	7 600	7 650
	Sum kap. 1620	433 503	459 500	458 600

Hovedoppgaver og organisering

Statistisk sentralbyrå (SSB) er det sentrale organ for innsamling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk. Statistisk sentralbyrå har dessuten et spesielt ansvar for å:

- kartlegge og prioritere behov for offisiell statistikk
- samordne omfattende statistikk som blir utarbeidet av forvaltningsorganer
- utvikle statistiske metoder og utnytte statistikken til analyse og forskning
- gi opplysninger til statistisk bruk for forskningsformål og for offentlig planlegging
- ha det norske hovedansvaret for internasjonalt statistisk samarbeid

Statistisk sentralbyrå er etter statistikkloven en faglig uavhengig institusjon administrativt underlagt Finansdepartementet. Statistisk sentralbyrå

har eget styre, og har virksomhet både i Oslo og Kongsvinger. Det ble utført 839 årsverk i 2000. Statistisk sentralbyrå har 29 rådgivende utvalg eller kontaktutvalg, med representanter for brukere og oppgavegivere, som gir råd om mål og prioriteringer innen ulike statistikkområder.

Rapport 2000

Statistikkvirksomheten

Hovedmålet for 2000 var å holde produksjonsvolumet på samme nivå som i 1999. Dette målet ble nådd. Antall statistikkfrigivninger økte med 3 pst. i forhold til 1999. Antall publikasjoner utgitt av Statistisk sentralbyrå totalt avtok til nivået fra 1998.

I 2000 ble 85 pst. av statistikkene frigitt og publisert på tidspunktet som ble annonsert på forhånd. Dette var en nedgang på to prosentpoeng i

forhold til 1999. Det noe dårligere resultatet har sammenheng med at Dagens statistikk overtok etter Ukens statistikk sommeren 1999, med skjerpede krav til forhåndsmelding. Aktualiteten for

månedss- og kvartalsstatistikken vurderes som god. For årsstatistikkene ble imidlertid ikke målet for aktualitet nådd, jf. tabellen nedenfor.

Aktualitet. Varighet fra referanseperiodens utløp til publisering. Uker

	1998			1999		2000	
	Antall	Mål	Resultat	Mål	Resultat	Mål	Resultat
Månedssstatistikk	13	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Kvartalsstatistikk	17	9,8	9,1	9,0	8,6	8,2	8,0
Årsstatistikk ¹⁾	-	42,5	44,9	43,4	41,0	43,8	45,4

¹⁾ Det er et noe varierende utvalg av årsstatistikker som inngår i beregningene, slik at aktualitetsmålet også blir påvirket av dette.

Kvalitet og tilgjengelighet

Svarprosentene i spørreskjemaundersøkelsene holdt et rimelig godt nivå i 2000, men målene ble

likevel ikke nådd. Det blir stadig mer arbeidskrevende å holde svarprosentene på et akseptabelt nivå.

Svarprosjenter. Undersøkelser med og uten oppgaveplikt

Undersøkelser	1998			1999		2000	
	Antall	Mål	Resultat	Mål	Resultat	Mål	Resultat
Med oppgaveplikt							
– lønnsstatistikker ¹⁾	11	100	84	100	95	100	96
– andre	17	93	92	90	91	92	89
frivillige	21	74	69	71	73	79	74

¹⁾ Lønnsstatistikkene er skilt ut som egen gruppe for å unngå for sterk påvirkning på samlet prosent.

Byrden for oppgavegiverne ble anslått til rundt 148 årsverk i 2000, noe som er en nedgang fra tidligere år.

Brukernes tilgang til Statistisk sentralbyrås produkter har økt betydelig i takt med at stadig flere statistikker og analyseresultater er tilgjengelig på SSBs nettsider. Antall oppslag på Statistisk sentralbyrås nettsider økte fra 11,9 mill. i 1999 til 19,8 mill. i 2000. Arbeidet med å etablere brukervennlige, interaktive statistikkbasert på nettsidene vil fortsette i 2002. Opplysningstelefonen, som ble etablert i 1999 for besvarelse av enkle spørsmål om indekser, ble utvidet i 2000.

Folke- og bolig telling

Arbeidet i 2000 fulgte planene for prosjektet. Det er utarbeidet et endelig boligskjema for hovedundersøkelsen i november 2001.

Arbeidet med å oppgradere GAB-registeret (grunneiendom, adresser og bygninger) og utvide adressebegrepet i GAB og Det sentrale folke registeret (Boligadresseprosjektet) følger de oppsatte planene. Framdriften i kommunenes arbeid med å identifisere boenheter har vært god.

Byggearealstatistikken

Etter at publiseringen av byggearealstatistikken ble stanset i første kvartal 1999, utarbeidet Statistisk sentralbyrå og Statens kartverk en tiltaksplan

for å få til bedre innrapportering. Årsstatistikken for 1999 ble publisert med normalt omfang i mai 2000, og publisering av månedsstatistikken ble tatt opp igjen i 2000. Statens kartverk legger opp til å følge gangen i byggesaksbehandlingen. Det vil trolig kunne redusere omfanget av forsinkelser i innrapportering til GAB-registeret i 2001.

Detaljomsetningsindeksen

Dekningsgraden til utvalget for detaljomsetningsindeksen økte betydelig til 62,5 pst. i 2000, uten at oppgavebyrden økte. Dette må ses i sammenheng med at elektronisk innrapportering av omsetningsopplysninger direkte fra kjedekontorene førte til økning i antall bedrifter som rapporterer månedlig omsetning.

Tidsbruksundersøkelsen

Statistisk sentralbyrå gjennomfører datainnsamlingen til tidsbruksundersøkelsen. Resultatene er viktige for å belyse utviklingen i befolkningens tidsbruk siden 1990, blant annet på områdene likestilling, ubetalt arbeid, levekår og arbeidsmarked. Undersøkelsen er en oppfølging av tilsvarende undersøkelser som er foretatt hvert tiår siden 1970. Det har vist seg vanskelig å oppnå forventet svarprosent på denne undersøkelsen. Hovedresultater fra undersøkelsen vil bli publisert innen utgangen av 2001.

Statistikk for offentlig sektor – KOSTRA-prosjektet

Arbeidet i KOSTRA-prosjektet (Kommune-Stat-Rapportering) i 2000 fulgte planene. Elektronisk innrapportering og publisering for rapporteringsåret 1999 ble gjennomført på en tilfredsstillende måte. Det foreligger nå IT-løsninger for mottak, produksjon og publisering av nøkkeltall. Erfaringene viser imidlertid at det er behov for å utvikle mer driftssikre produksjons- og IT-løsninger. Det gjenstår en del arbeid knyttet til å utvikle et statistikkopplegg for sysselsetting basert på å utnytte eksisterende registre.

Tallrevisjon av nasjonalregnskapet

Arbeidet startet i november 2000 med etablering av nytt institusjonelt regnskap og nytt realregnskap for 1998. Med noen unntak er rammen for de integrerte årsregnskap med eksisterende kontoplan og teknisk opplegg for å beregne nasjonalregnskapet uforandret. Nødvendige endringer som er gjennomført i kontoplanen, er innarbeid-

ing av nye konsumgrupperinger og innføring av enkelte nye produkter, blant annet for å forbedre koplingen til energi- og miljøanalyser.

I det institusjonelle regnskapet blir det etablert nye beregningsrutiner for direkte estimering av konti for sektorene private, ikke-finansielle foretak, husholdninger og ideelle organisasjoner.

Elektronisk overlevering av informasjon fra næringslivet (IDUN-prosjektet)

Statistisk sentralbyrå samarbeider med Skattedirektoratet og Brønnøysundregistrene om en felles elektronisk avgiverløsning for årlige regnskapsdata fra næringslivet (SLN-prosjektet). Med tanke på å utvide målsettingen i SLN-prosjektet til mer enn mottak av årlige regnskapsdata, opprettet Statistisk sentralbyrå i februar 2000 et eget prosjekt, IDUN-prosjektet (Informasjons- og datautveksling med næringslivet). Prosjektet er planlagt gjennomført i perioden 2000-2003, og har som mål å gi alle næringsdrivende et godt elektronisk utvekslingstilbud så raskt som mulig. De elektroniske løsningene som tilbys, skal bidra til å redusere næringslivets oppgavebyrde.

I 2000 ble det satt i gang elektronisk innrapportering fra flere av kjedenes hovedkontorer direkte til Statistisk sentralbyrå. Dette medfører at butikkutvalgene kan bli vesentlig større samtidig som den enkelte detaljist slipper å rapportere direkte til Statistisk sentralbyrå. Arbeidet med en web-basert innrapporteringsløsning startet i 2000, og forventes å bli et godt tilbud for mange næringsdrivende allerede i 2001.

Jordbrukstelling 1999

De første foreløpige tallene som er basert på administrative data kombinert med egen innsamling, ble publisert i februar 2000. Publiseringen av endelige resultater startet i desember 2000. På Statistisk sentralbyrås internettsider er det lagt ut artikler med til dels detaljerte kommunetall for hvert fylke.

Miljøstatistikk/miljøregnskaper

Arbeidet med miljøstatistikk/-regnskaper har i hovedsak fulgt planene for 2000. Statistisk sentralbyrå var aktiv deltaker i arbeidet med å utforme utkast til nasjonale nøkkeltall for oppfølging av miljøvernpolitikken. Statistisk sentralbyrå skal utarbeide en oversikt over områder der statistikk fra SSB kan brukes i regjeringens rapportering til Stortinget.

Utslippsregnskapet til luft ble komplettert med statistikk over miljøgifter. Videre har Statistisk sentralbyrå fått en koordinerende rolle for all nasjonal statistikk på området avfallsstatistikk. Arealstatistikken ble videre utbygget.

Forskningsvirksomheten

Forskningsvirksomheten har i hovedsak fulgt planene for 2000.

Publisering av analyserapporter og akademisk orienterte publikasjoner var høyt sammenlignet med tidligere år. Internasjonal publisering, som er et viktig mål for forskningsvirksomheten, økte i 2000. I oktober 2000 arrangerte Statistisk sentralbyrå en stor internasjonal konferanse om modell- og analysearbeid (LINK-samarbeidet).

Modellverktøyet ble oppdatert om lag til planlagt tid. Bruken av verktøyet for forvaltningen, Stortinget og publikum økte ytterligere i omfang.

Internasjonalt statistisk samarbeid

Det internasjonale samarbeidet er i stor grad dominert av samarbeidet som er hjemlet i EØS-avtalen. Grunnlaget for harmonisering av tall og leveranser til Eurostat er i økende grad gitt jenn-

nom forpliktende rettsakter. Statistisk sentralbyrå må forholde seg til vel 70 rettsakter innen statistikkområdet som er tatt inn i EØS-avtalen. I 2000 ble 18 reviderte og nye rettsakter inkludert, blant annet to viktige rettsakter knyttet til arbeidskraftundersøkelsene og korttidsstatistikk. Statistisk sentralbyrå følger i hovedsak opp forpliktelsene når det gjelder dataleveranser som følge av EØS-samarbeidet. Det er imidlertid etterslep på enkelte områder. Problemene er blant annet knyttet til deler av strukturstatistikken, korttidsstatistikken og samferdselsstatistikken.

Gjennom utviklingen av en spesiell standard for formidling av statistikk, særlig økonomiske korttidsindikatorer, har det internasjonale pengefondet (IMF) stilt store krav til dokumentasjon, hyppighet og aktualitet på enkelte statistikkområder.

Brukerfinansierte oppgaver

Inntektene fra de brukerfinansierte oppgavene i 2000 var 99 mill. kroner. Departementer og andre statsinstitusjoner er de viktigste brukergruppene, og bidro med om lag 64 prosent av disse inntektene, jf. tabellen nedenfor.

Brukerfinansierte oppdrag etter kundegrupper i 2000

	Mill. kroner	Prosent
I alt	99,0	100,0
Departementer	44,1	44,6
Andre statlige etater	18,9	19,1
Private kunder	10,1	10,2
Kommunale kunder	1,0	1,0
Utenlandske kunder	12,1	12,2
Forskningsinstitutter og universiteter	4,4	4,4
Norges forskningsråd	8,4	8,5

Kvalitetssikring

En viktig satsing i 2000 var tiltak for en forbedret og mer enhetlig dokumentasjon av statistikkene. Det ble blant annet satt i gang et prosjekt for å bedre kompetanse og metoder knyttet til mer systematisk kvalitetsarbeid i Statistisk sentralbyrå. Arbeidet med spørreskjemametodikk ble videreført i 2000, og bidro både til utformingen av

skjema til bolig tellingen og til andre viktige datainnsamlingsprosjekter.

Sentrale utfordringer og prioriteringer

I sine prioriteringer framover vil Statistisk sentralbyrå legge til grunn at:

- *Den økonomiske statistikken* skal bidra til å gi best mulig informasjon om struktur og utvik-

ling i norsk økonomi, særlig som grunnlag for nasjonalregnskapet.

- *Demografisk og levestandardstatistikk* skal bidra til økt samfunnsforståelse, og dermed utgjøre et grunnlag for utforming av politikk knyttet til sosiale og økonomiske forhold.
- *Offentlig og privat tjenesteytende virksomhet* utgjør en stadig større andel av norsk økonomi. Dette skal avspeiles i satsingen framover. Av særlig betydning er kartleggingen av utbredelse og bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi.
- *Kravet til styringsinformasjon i offentlig forvaltning* og innsikt i offentlig sektors ressursanvendelse, virkemåte og resultatoppnåelse medfører økt prioritering av statistikk på dette området.
- *Miljø- og ressursstatistikken* må prioriteres i forhold til den betydning dette området etter hvert har fått i den løpende overvåking og den langsiktige samfunnsplanleggingen både nasjonalt og internasjonalt.
- *Egen forskningsvirksomhet* skal bidra til å heve standarden på statistikk- og analysearbeidet, og bidra med kunnskaper om virkemåten til norsk økonomi og om sosiale prosesser. Det vises for øvrig til omtale av forskningsvirksomheten i kapittel 5.
- *Internasjonaliseringen* krever økt oppmerksomhet omkring internasjonal statistisk sammenligning og standardisering. Internasjonalt statistisk samarbeid og oppfylld av internasjonale krav og pålegg må derfor tillegges stor vekt.

Det legges stor vekt på at statistikkarbeidet skal være preget av stabilitet med vekt på å beskrive de lange linjene i samfunnsutviklingen. Samtidig er det viktig å inkludere nye, vesentlige områder, og dekke behovet for løpende overvåking av utviklingen. Krav til kvalitet og aktualitet må oppfylles. Det skal arbeides systematisk med å øke kvaliteten i statistikkproduksjonen, og kvalitetsarbeidet skal ta utgangspunkt i brukernes behov. Forskningsstandarden skal holdes på et høyt internasjonalt nivå. Formidlingen må være under kontinuerlig modernisering og effektivisering i forhold til brukernes behov. Et viktig arbeid vil være knyttet til prosjektet Formidling 2002 med hovedvekt på formidlingen av Folke- og boligtellingen og KOSTRA-prosjektet i fullskaladrift, som både er rettet inn mot publiseringsprosessen og mot databaseformidling. Det legges videre opp til at papirpublisering reduseres i takt med videreutviklingen av Statistisk sentralbyrås internettsider.

Dessuten skal Statistisk sentralbyrå utføre sine oppgaver kostnadseffektivt, faglig kompetent og med sterk vekt på integritet og faglig uavhengighet. Statistisk sentralbyrå må samarbeide nært og tillitsfullt med oppgavegivere og offentlige registreiere, og oppgavebyrden må søkes holdt på et forsvarlig nivå. Arbeidet med elektronisk datainnsamling fra offentlig sektor og fra næringslivet står sentralt (KOSTRA- og IDUN-prosjektet).

Konfidensialitet og personvern

I statistikkproduksjon og formidling legges avgjørende vekt på hensynet til konfidensialitet og personvern. Vern av oppgavegivere er en avgjørende forutsetning for Statistisk sentralbyrås virksomhet. Individuelle data om personer eller bedrifter/foretak skal behandles med taushetsplikt, og slik at opplysninger om enkeltindivider eller enheter ikke kommer på avveier. Slike data skal bare utnyttes til statistiske formål og i samsvar med de retningslinjer Datatilsynet fastsetter. Sikkerhetsordningene er i ferd med å bygges ut for å unngå tap eller misbruk av data.

Budsjett 2002

Hovedmålet for Statistisk sentralbyrå har de siste årene vært å opprettholde omfanget av den løpende produksjonen, med like høye svarprosenten og like god aktualitet og punktlighet som før. Dette er også hovedmålet for 2002. I 2002 vil særlig arbeid med å kvalitetssikre den løpende statistikkproduksjonen, datasikkerhet, formidling og tallrevisjon av nasjonalregnskapet bli høyt prioritert. Det er dessuten avsatt midler til Folke- og boligtellingen, inkludert utvidelse av berørte registre. Arbeidet med å utvikle løsninger for elektronisk overlevering av informasjon fra næringslivet vil også bli prioritert. Det samme gjelder arbeidet med å etablere et nytt datagrunnlag for utenriksregnskapet.

Post 01 Ordinære driftsutgifter

Økonomisk statistikk

Nasjonalregnskapet, tallrevisjon av nasjonalregnskapet og statistikker som inngår i nasjonalregnskapet, er blant Statistisk sentralbyrås prioriterte områder. Planlegging av tallrevisjon av nasjonalregnskapet startet i 2000. Selve beregningsarbeidet begynte i 2001, og vil fortsette i 2002. I budsjettet for 2002 er det satt av 5 mill. kroner til arbeidet med tallrevisjon av nasjonalregnskapet.

Elektronisk overlevering av informasjon fra næringsdrivende (IDUN-prosjektet)

Gjennom SLN-prosjektet (System for likning av næringsdrivende) er det etablert et samarbeid mellom Skattedirektoratet, Statistisk sentralbyrå og Brønnøysundregistrene for å realisere en samordnet løsning for elektronisk overlevering av data fra næringslivet til de tre etatene. Hovedsatsingen i 2002 vil være fullskaladrift av forskjellige pilotløsninger, blant annet web-baserte innrapporteringskanaler. I tillegg tas det sikte på at grunnlaget for den direkte datafangsten baseres mer på uttrekk fra bedriftenes fagsystemer. I budsjettet for 2002 er det satt av 5,1 mill. kroner til Statistisk sentralbyrå i forbindelse med dette arbeidet.

Omlegging av valutastatistikken

Norges Bank har varslet at dagens valutastatistikk må avvikles. Data fra dette systemet er avgjørende for Norges nasjonal- og utenriksregnskap.

Som følge av denne avviklingen må dagens indirekte rapportering av betalinger via banker erstattes med innhenting direkte fra foretak som har økonomisk aktivitet overfor utlandet. Et nytt opplegg for datafangst er planlagt satt i drift i Statistisk sentralbyrå senest fra januar 2005. Det medfører redusert rapporteringsbyrde for banker og – isolert sett – økt byrde for andre foretak. Det er imidlertid et potensial for å effektivisere datafangsten gjennom elektronisk innhenting og større grad av standardisering og samordning av oppgaver. For 2002 foreslås det satt av 6,4 mill. kroner til dette arbeidet.

Internasjonalt statistisk samarbeid

Statistikk brukes i stadig større grad som et sentralt verktøy for internasjonalt økonomisk samarbeid, og særlig i styring innen ulike nivåer av det europeiske samarbeidet. Dette har blant annet gitt seg utslag i en aksjonsplan for forbedring av

korttidsstatistikk. Det er også bred interesse for en rask utbygging av de såkalte strukturindikatorer, som er ment å vurdere landenes situasjon innen ulike politikkområder som økonomisk vekst, sosial samhörighet og bærekraftig utvikling. For å sikre god internasjonal sammenliknbarhet er det viktig at Norge deltar i det internasjonale statistiksamarbeidet. Det foreslås avsatt 7 mill. kroner til dette arbeidet i 2002.

Post 21 Spesielle driftsutgifter*Brukerfinansierte oppdrag*

Det legges opp til økt aktivitet knyttet til brukerfinansierte oppdrag sammenliknet med vedtatt budsjett for 2001. Utgiftsøkningen dekkes inn ved tilsvarende økning i inntektene, jf. kap. 4620, post 02. Det foreslås en merinntekts-/merutgiftsfullmakt, jf. forslag til romertallsvedtak II og omtale i innledningens kap. 4.

Statistikk for offentlig sektor – KOSTRA-prosjektet

Planene for KOSTRA-prosjektet legger opp til fullskaladrift fra og med rapporteringsåret 2001, med første innrapportering og publisering for alle kommuner og fylker i 2002. Utviklingsprosjektet avsluttes 1. juli 2002.

Post 22 Folke- og bolig telling mv., kan overføres

For 2002 foreslås bevilget til sammen 32 mill. kroner til arbeidet med Folke- og bolig tellingen og Boligadresseprosjektet.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten omfatter en avsetning til arbeidet med å videreutvikle datasikkerhet og -kapasitet på Statistisk sentralbyrås teknologiske plattform.

Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Salgsinntekter	4 790	4 800	4 900
02	Spesialoppdrag	99 089	91 000	106 000
04	Tvangsmulkt	5 095	3 000	5 100
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	36	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	3 710	0	0
18	Refusjon av sykepenger	5 391	0	0
	Sum kap. 4620	118 111	98 800	116 000

Post 01 Salgsinntekter

Posten omfatter inntekter knyttet til salg av publikasjoner. Det forventes at inntektene knyttet til salg av publikasjoner blir på om lag samme nivå i 2002 som i 2001.

Post 02 Spesialoppdrag

Posten omfatter inntekter fra eksternt finansierte statistikk-, analyse- og forskningsoppdrag. For 2002 foreslås en oppjustering av oppdragsram-

men i forhold til budsjettet for 2001, jf. omtale under kap. 1620, post 21.

Post 04 Tvangsmulkt

Ved manglende overholdelse av oppgaveplikten har Statistisk sentralbyrå med hjemmel i statistikkloven adgang til å ilegge tvangsmulkt. I 2002 anslås inntektene fra innkreving av tvangsmulkt innbetalt til Statens innkrevingssentral å bli på om lag samme nivå som i 2001.

Programkategori 23.40 Andre formål

Utgifter under programkategori 23.40 fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
1630	Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning	0	8 000	9 400	17,5
1632	Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner	989 266	1 117 200	1 217 000	8,9
1634	Statens innkrevingsentral (jf. kap. 4634)	0	163 400	169 200	3,5
1635	Oppgjør av skattefordelingstvist mv.	183 389	0	0	0,0
1637	EU-opplysning	2 000	2 000	2 000	0,0
Sum kategori 23.40		1 174 655	1 290 600	1 397 600	8,3

Programkategori 23.40 Andre formål omfatter tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning, kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner for kjøp av visse tjenester fra

registrerte næringsdrivende, Statens innkrevingsentral og tilskudd til frivillige organisasjoner til informasjonsarbeidet om EU.

Kap. 1630 Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	0	8 000	9 400
Sum kap. 1630		0	8 000	9 400

I Gul bok 2002 er det gitt en omtale av tiltak som er iverksatt eller som planlegges for å styrke økonomiforvaltningen i staten (jf. kap. 7). Blant tiltakene er seminar for regnskapsmedarbeidere i statlige virksomheter, utarbeidelse av veiledninger og eksempler på hvordan virksomhetene kan tilpasse seg regelverket på området på en god måte, og ulike andre tiltak med sikte på å bistå virksomhetene. Hensikten med tiltakene er å bedre kvaliteten av regnskapsføringen og økono-

mistyringen i statlige virksomheter, å legge til rette for en best mulig utnyttelse av ressursene i sektoren og å videreutvikle et tjenestetilbud internt i staten som er godt tilpasset de statlige virksomhetenes behov.

For 2002 foreslås det en bevilgning på 9,4 mill. kroner under kap. 1630 til arbeidet med å styrke den statlige økonomiforvaltning. Tiltak som er til nytte for alle departementer, vil bli prioritert.

Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
60	Tilskudd	989 266	1 117 200	1 217 000
	Sum kap. 1632	989 266	1 117 200	1 217 000

I 1995 ble det innført en ordning med kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner mv. Formålet med kompensasjonsordningen er å motvirke konkurransevridning mellom kommunal og fylkeskommunal tjensteproduksjon i egen regi som ikke er merverdiavgiftspliktig, og kommuners og fylkeskommuners kjøp av tjenester fra private næringsdrivende som er merverdiavgiftsbelagt.

Ordningen innebærer at kommuner og fylkeskommuner kan kreve kompensasjon for merverdiavgift på tjenstedelen av sine kjøp. Ordningen finansieres av kommunesektoren samlet. Etter loven gjelder ordningen kun for tjenester knyttet til bygg og anlegg, samt vask og rens av tekstiler. Fra 1. januar 2000 ble ordningen utvidet til også å gjelde private og ideelle virksomheter som er tatt med i offentlige planer som en integrert del av det kommunale eller fylkeskommunale tjenestetilbudet, og som finansieres fullt ut med offentlige midler, samt eventuell brukerbetaling på lik linje med tilsvarende offentlige virksomheter.

Offentlig forvaltning har ikke fradragsrett for merverdiavgift, og får dermed økte kostnader som følge av at flere tjenester er blitt avgiftspliktige. For virksomheter som etter merverdiavgiftsreformen står utenfor avgiftsområdet, kan motivene til virksomhet i egen regi øke ved at flere tjenester er blitt avgiftspliktige. Spørsmålet ble omtalt i Ot.prp. nr. 2 (2000-2001) kapittel 8.5. Her ble det vist til at så lenge merverdiavgiftsgrunnlaget ikke gjøres helt generelt og uavhengig av omsetningskriteriet, vil avgiftsfordelen ved virksomhet i egen regi bestå for næringsdrivende og

annen (offentlig) virksomhet som driver virksomhet utenfor avgiftsområdet. Det ble vist til at merverdiavgiftsreformen, som bidrar til at flere næringsdrivende blir avgiftspliktige og dermed oppnår fradragsrett for inngående merverdiavgift, gjør at problemet fjernes for en rekke aktører. Det ble videre vist til at kompensasjonsordningen har vært vurdert en rekke ganger av Stortinget på 1990-tallet. Det ble anført at en utvidelse av avgiftsplikten til flere tjenesteområder ikke innebærer sterkere incentiver for kommunene til å utføre disse tjenesteområdene med egne ansatte, enn det som tidligere gjaldt for ikke-kompensasjonsberettigede tjenester. På denne bakgrunn ble det ikke foreslått noen endringer i loven om kompensasjonsordningen. Spørsmålet om kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner ble for øvrig omtalt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2001, jf. St.meld. nr. 2 (2000-2001).

Beregnete utbetalinger i 2002 (for søknadsåret 2000) vil øke med 8,9 pst. i forhold til utbetalinger i 2001 (søknadsåret 1999). Dette er en mindre økning enn fra 2000 til 2001 (19,8 pst.). Det foreslås bevilget 1 217 mill. kroner i 2002. Finansdepartementet legger til grunn at det løpende oppfølgingskriteriet for ordningen vil være at kompensasjonssøknadene fra den enkelte mottaker er dokumentert, og at kompensasjonen skjer som forutsatt i forskrift av 19. april 1995 og forskrift av 7. januar 2000. Søknader om kompensasjon skal være godkjent av henholdsvis revisjonen i kommunene og fylkeskommunene.

Kap. 1634 Statens innkrevingsssentral (jf. kap. 4634)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	0	163 400	169 200
	Sum kap. 1634	0	163 400	169 200

Ansvar for Statens innkrevingssentral (SI) ble overført fra Justisdepartementet til Finansdepartementet fra og med 1. januar 2001. Bevilgningen som tidligere ble gitt under kap. 449 Statens innkrevingssentral, er fra 2001 ført opp under kap. 1634 Statens innkrevingssentral.

Formål, hovedoppgaver og organisering

SIs hovedoppgaver er å innkreve bøter, erstatninger, saksomkostninger og inndragningsbeløp for justisetatene, samt avgifter, gebyrer og misligholdte krav for andre statlige virksomheter. Videre skal SI tilby tjenester som regnskapssentral for politi- og lensmannsetaten. Etaten skal yte god service. Etaten hadde per 1. juni 2001 en bemanning tilsvarende ca. 260 årsverk.

Rapport 2000

Nøkkeltall

	1998	1999	2000
Inntektsført i statsregnskapet i mill. kroner	858	885	999
Total omsetning i mill. kroner	1 025	1 188	1 343
Driftsutgifter i mill. kroner	113	128	139
Antall registrerte krav (i hele 1000)	416	460	458

De økonomiske nøkkeltallene viser en vekst fra 1998 til 2000, mens volumet av totalt registrerte krav synes å stabilisere seg.

Mål og resultater

Hovedmålet for SI er at innkrevingen skal være effektiv. Resultatindikatoren er andelen av registrerte saker per kravtype som er ferdigbehandlet (kalt løsningsprosent). Nedenfor vises mål og resultater for innkrevingen i 2000.

Kravtype	Mål (pst.)	Resultat (pst.)
Bøter	96	96,3
Erstatninger	84	85,1
Saksomkostninger	76	79,3
Inndragninger	76	76,6

Sett under ett oppnådde SI tilfredsstillende resultater i 2000. På driftssiden ble alle krav som var satt til behandling av innkrevingssaker for justismyndighetene (løsningsprosenter) nådd. I tillegg ble utviklingsprosjektene gjennomført i henhold til fastsatte planer.

Sentrale utfordringer og tiltak

Nedenfor er beskrevet enkelte sentrale utfordringer og tiltak på SIs ansvarsområde. SI har utarbeidet en strategiplan for perioden 2001-2004.

Politi- og lensmannsetatens økonomisystem (PLØS)

Målsettingen for prosjektet er å innføre nytt økonomisystem med tilhørende rutiner tilpasset politi- og lensmannsetaten. Systemet skal håndtere hele budsjett- og regnskapsprosessen, og tilfredsstille kravene i økonomiregelverket. Det er etablert drifts- og støtteapparat hos SI for det nye økonomisystemet. Prosjektet ble startet i 1999, og etter planen skal systemet være innført i alle landets politidistrikt og særorganer i løpet av 2001. Prosjektet i sin opprinnelige form vil da bli avsluttet. Fra 1. januar 2002 skal det gjennomføres en omstrukturering av politidistriktene der antall

politidistrikter vil bli betydelig redusert. Dette vil bety både splitting av regnskaper, og at flere regnskaper skal slås sammen. I noen tilfeller vil også nye administrative enheter overta ansvaret for regnskapsføringen. PLØS-prosjektet må da videreføres inn i en ny fase med dette som hovedmål. SIs utgifter til prosjektet føres over kap. 440 Politi- og lensmannsetaten.

Nytt innkrevingssystem

SI utvikler et nytt innkrevingssystem. Det nye systemet skal blant annet kunne håndtere store transaksjonsmengder på en hurtig måte, og vil være mer kostnadseffektivt enn dagens system. En pilot-versjon av det nye systemet ble satt i produksjon medio mai 2001. Det tas sikte på at arbeidet med å videreutvikle og innføre det nye systemet skal fullføres innen utgangen av 2002. For 2002 foreslås det avsatt 15 mill. kroner til ferdigstillelse av prosjektet.

Kompetanseutvikling

Høy IT-faglig kompetanse er nødvendig for at SI skal kunne utføre sine oppgaver effektivt og med god kvalitet. Staten vil også arbeide med kompetanseøkning innenfor andre prioriterte områder for såvel ledere som fagpersonell.

Innkreving av krav i utlandet

Innkreving av krav i utlandet vil være et satsingsområde. Dette gjelder blant annet innkreving av misligholdte/utestående krav som gjelder nordmenn bosatt i utlandet. I 2002 vil SI bygge opp kompetanse om innkreivingsordningene i enkelte aktuelle land. I tillegg vil SI inngå samarbeidsavta-

ler med enkelte inkassobyrå for innkreving av spesielle krav i utvalgte land. I 2002 foreslås det avsatt 2 mill. kroner til økt satsing på innkreving av krav i utlandet.

Innkreving av krav på vegne av Lotteritilsynet

I Ot.prp. nr. 84 (1998-1999) Om lov om lotterier mv. og Statens Lotteritilsyn, jf. Innst.O. nr. 33 (1999-2000), ble det foreslått å opprette et eget Lotteritilsyn og en uavhengig Lotterinemnd. Stortinget har vedtatt forslaget, jf. Innst.O. nr. 12 (2000-2001). Det er der blant annet forutsatt at SI skal ha ansvar for innkrevingen av tilsynets avgifter og gebyrer fra 1. januar 2001. Driftsutgifter knyttet til innkreving av disse gebyrene faktureres Lotteritilsynet. Inntektene føres på kapittel 4634, post 02 Refusjoner.

Budsjett 2002

Budsjettrammen for SI foreslås satt til 169,2 mill. kroner for 2002. Forslaget innebærer at etaten i hovedtrekk opprettholder driften på nåværende nivå. Det vil imidlertid bli økt aktivitet på området innkreving av krav i utlandet.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser, kontorutstyr, drift og innkjøp av IT-utstyr mv., og er budsjettert til 169,2 mill. kroner for 2002. Dette beløpet inkluderer også 15 mill. kroner til nytt innkrevingssystem.

Det foreslås en merinntektsfullmakt, jf. forslag til romertallsvedtak II og omtale i innledningens kap. 4.2.2.

Kap. 4634 Statens innkreivingsentral (jf. kap. 1634)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
02	Refusjoner	0	11 500	15 900
81	Bøter, inndragninger	0	550 000	550 000
82	Vegadministrasjonsgebyr	0	49 000	49 000
84	Gebyr ved for sent innsendt regnskap m.m.	0	56 000	57 700
85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	0	85 000	85 000
	Sum kap. 4634	0	751 500	757 600

Post 02 Refusjoner

På posten inntektsføres refusjoner for etatens utgifter i forbindelse med tjenester som utføres for eksterne oppdragsgivere. Dette gjelder blant annet innkreving av misligholdt kringkastingsavgift og gebyrer fra Lotteritilsynet.

Post 81 Bøter, inndragninger

Inntektene på denne posten kommer i hovedsak fra bøter (forenklete forelegg, vanlige forelegg, og bøter ilagt ved dom), men også i økende grad inndragninger.

Post 82 Vegadministrasjonsgebyr

Inntektene kommer i hovedsak fra trafikkgebyr og overlastgebyr utstedt av politiet og Statens vegvesen.

Post 84 Gebyr ved for sent innsendt regnskap mv.

Inntektene på denne posten kommer i all hovedsak fra bedrifter som ikke har sendt inn regnskap til Brønnøysundregistrene.

Post 85 Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning

Innkreving av misligholdte lån som er tapsført i Statens lånekasse for utdanning føres på denne posten.

Kap. 1635 Oppgjør av skattefordelingstvist mv.

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
70	Tilbakebetaling av skatt	183 389	0	0
	Sum kap. 1635	183 389	0	0

I forbindelse med Stortingets behandling av St.prp. nr. 84 (2000-2001) Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet for 2001 ble det bevilget midler til et forenklet oppgjør av en skattesak for Norsk Hydro ASA og Norsk Hydro Produksjon AS, jf. omtalen i St.prp. nr. 84 (2000-2001) s. 221. Saken er av ekstraordinær karakter, og berører foruten selskapene også staten og flere kommuner og fylkeskommuner.

Skattedirektoratet har i år foretatt utbetaling til selskapene og de berørte kommuner i henhold til bevilgningene for 2001. Utbetalingen til Hydro-selskapene under post 70 ble ca. 0,5 mill kroner høyere enn det Regjeringen la til grunn i St.prp. nr. 84 (2000-2001). Dette skyldes mindre justeringer i selskapenes krav på rente fra landvirksomheten. Regjeringen uttalte i St.prp. nr. 84 (2000-2001) at selskapenes krav på renter fra sokkelvirksomhetene, anslått til 191,4 mill kroner, ville bli belastet kap. 5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum uten bevilgning. Selskapenes krav på renter fra sokkelvirksomheten ble lavere enn tidli-

gere anslag, og beløpet som er utbetalt og belastet dette kapitlet i år utgjør 22,6 mill. kroner. Det er også bevilget midler under dette kapitlet til dekning av saksomkostninger til Tinn kommune og Notodden kommune. Det er satt som vilkår for utbetaling at de kommunene trekker søksmål mot de øvrige kommunene om gyldigheten av likningsvedtakene som ligger til grunn for oppgjøret. Utbetalingen er ikke gjennomført fordi de to kommunene foreløpig ikke har bekreftet at søksmål er trukket. Utbetalingene vil bli foretatt straks slik bekreftelse foreligger. For øvrig er oppgjøret gjennomført i samsvar med bevilgningene for 2001.

Det gjenstår å ajourføre skatteregnskapene i de kommunene som er berørt av saken. Dette arbeidet pågår, og vil bli søkt avsluttet innen utgangen av inneværende år. Regjeringen anser ellers saken som avsluttet med de likningsvedtak som i dag foreligger, både i forhold til berørte kommuner og fylkeskommuner og i forhold til Hydro-selskapene.

Kap. 1637 EU-opplysning

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	2 000	2 000	2 000
	Sum kap. 1637	2 000	2 000	2 000

Bevilgningen omfatter tilskudd til organisasjonene Europabevegelsen og Nei til EU, som skal anvende tilskuddene til informasjonsarbeid om

EU. Bevilgningen foreslås videreført i 2002 med 2 mill. kroner.

Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.

Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv.

Utgifter under programkategori 24.10 fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
1650	Statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606)	15 411 931	17 177 000	17 260 250	0,5
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	3 761 025	44 415 200	47 418 000	6,8
Sum kategori 24.10		19 172 956	61 592 200	64 678 250	5,0

Til renter m.m. på innenlandsk og utenlandsk statsgjeld er det ført opp 17 260 mill. kroner i 2002 mot 17 177 mill. kroner i 2001. Til avdrag på innenlandsk og utenlandsk statsgjeld er det ført opp 47 418 mill. kroner i 2002 mot 44 415 mill. kroner i 2001.

Finansdepartementets fullmakt til å ta opp innenlandske og utenlandske statslån fastsettes

av Stortinget på grunnlag av den årlige stortingsproposisjonen om lånefullmakter, jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001) Tillegg nr. 11, jf. Innst.S. nr. 6 (2000-2001) for 2001.

Tabellen nedenfor viser den innenlandske statsgjelden, inklusive fondenes inntående i statskassen pr. 31. desember 2000.

Innenlands statsgjeld

Type lån	Beløp (mill. kroner)
Faste innenlandske lån ¹⁾	142 996
Uhevede spareobligasjoner og premieobligasjoner	16
Statssertifikater	31 000
Langsiktige kontolån	66 200
Kortsiktige kontolån	38 323
Fondenes inntående i statskassen	10 451
Grunnkjøpslån	75
Sum ¹⁾	289 061

¹⁾ Beløpet er et nettobeløp. Statens beholdning av tilbakekjøpte, ikke nedskrevne statsobligasjoner, som var på 1 417,0 mill. kroner ved årsskiftet, er trukket fra.

Kap. 1650 Statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	10 680	12 000	12 250
88	Renter og provisjon m.m. på utenlandsk stats- gjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	422 534	695 000	355 000
89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk stats- gjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	14 978 717	16 470 000	16 893 000
	Sum kap. 1650	15 411 931	17 177 000	17 260 250

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter driftsutgifter knyttet til den innenlandske og den utenlandske statsgjelden. Dette gjelder utgifter Norges Bank og Verdipapirsentralen har vedrørende behandling av statens innenlandske lån i tillegg til utgifter til eventuell markedsføring av nye innenlandske statslån. Posten dekker også utgifter i forbindelse med betjeningen av den utenlandske statsgjelden, som portoutgifter, annonseringer, gebyrer mv., utgifter til ulike informasjons- og analysesystemer og utarbeidelse av eventuelle låneprospekt mv.

Videre er det under denne posten satt av midler til betaling til Norges Bank for tjenester banken yter staten ved Finansdepartementet i forbin-

delse med forvaltning av statens gjeld og likviditet, herunder markedspleie i statens referanselån, kontohold og drift av statens kontosystem, herunder konsernkontoordningen.

For 2002 foreslås det satt av 12,25 mill. kroner på denne posten.

Post 88 Renter og provisjon m.m. på utenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Det foreslåtte beløpet på 355 mill. kroner i 2002 er beregnet å dekke kontraktsmessige renter og provisjoner på løpende utenlandsk statsgjeld. Beløpet omfatter også utgifter i forbindelse med låneopptak og forvaltning av utenlandslånene. Utgiftene kan bare beregnes anslagsvis.

Post 89 Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

(i mill. kr)

Underpost	Underpostens betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
89.11	Faste lån	8 696 ¹⁾	8 418	7 491 ²⁾
89.13	Kontolån	4 228	4 703	6 112
89.15	Statskasseveksler og statssertifikater	2 045	2 398	2 487
89.17	Nye, faste lån	0 ¹⁾	944	799
89.19	Grunnkjøpsobligasjoner	10	7	4
	Sum post 1650.89	14 979	16 470	16 893 000

1) I regnskapet føres faste lån og nye, faste lån samlet.

2) Justert for renter på statens beholdning av tilbakekjøpte, ikke nedskrevne statsobligasjoner.

Anslag for renteutgiftene på den innenlandske statsgjelden er dels basert på lån som allerede er tatt opp, og dels på antatt behov for nye låneopp-tak i 2001 og 2002. Omfanget av ny opplåning og sammensetningen av denne, avhenger blant annet av den løpende pengepolitikken og behovet for å holde et visst minstevolum på statens kontantbeholdning gjennom året. Anslaget for renteutgiftene er beheftet med vesentlig usikkerhet.

Underpost 89.11 Faste lån

Som faste lån regnes statens innenlandske obligasjonslån. Under denne posten budsjetteres bare lån tatt opp før 1. januar 2001. Ved utvidelser av eksisterende statsobligasjonslån kan det på grunn av forskjell mellom kupongrenten på det aktuelle lånet og markedrenten på lånetidspunktet, oppstå over-/underkurs. For å gi et riktigere bilde av statens årlige finansieringskostnader, blir en slik over-/underkurs ikke inntekts-/utgiftsført på lånetidspunktet, men avregnet mot en balansekonto i statsregnskapet (gruppe 77) og inntekts-/utgiftsført på kap. 1650 post 89.11 over lånets gjenværende løpetid. Anslaget for renteutgifter på faste lån i 2002 framkommer dermed som utgiftene til kupongrenter justert for den delen av over-/underkursen som inntekts-/utgiftsføres i 2002.

Utgiftene knyttet til rente- og provisjonsutgiftene for faste lån i 2002, justert for beholdningen av tilbakekjøpte, ikke nedskrevne statsobligasjoner pr. utgangen av august 2001, er beregnet til om lag 7 491 mill. kroner. Ytterligere tilbakekjøp og eventuell førtidig innfrielse av statslån i 2001 vil kunne føre til lavere rentebetalinger i 2002.

Underpost 89.13 Kontolån

Statsinstitusjoner og andre foretak kan plassere sine ledige midler som innskudd (kontolån) i statskassen. For de fleste av disse innskuddene må staten betale renter. Den største innskyteren av kontolån pr. i dag er Folketrygdfondet. Folke-

trygdfondets plasseringer knyttet til statsobligasjonslån blir for over-/underkurs behandlet som utvidelser av statsobligasjonslån. Kontolånsplasseringer basert på statlige konti blir ikke forrentet. Det foreslås satt av 6 112 mill. kroner til dekning av renter på kontolån i 2002.

Underpost 89.15 Statskasseveksler og statssertifikater

Siden juni 2000 har statskasseveksler overtatt etter statssertifikater som omsettelige statspapirer med inntil ett års løpetid. I motsetning til statssertifikater bærer statskassevekslene ingen kupongrente. Den effektive renten på statskassevekslene vil avhenge av kursen slik den framkommer ved de auksjonene staten gjennomfører. Pr. 31. desember 2000 utgjorde statens sertifikatgjeld 31 000 mill. kroner, regnet til pari kurs. Statens renteutgifter til statskasseveksler anslås til 2 487 mill. kroner i 2002.

Underpost 89.17 Nye, faste lån

Underposten omfatter renteutgifter på innenlandske obligasjonslån med faste rente- og avdragsterminer tatt opp etter 1. januar 2001. Det er beregningsmessig lagt til grunn at faste lån tatt opp i 2002 ikke gir renteutgifter i 2002, fordi renten normalt betales årlig og etterskuddsvis. Over-/underkurs ved de enkelte lån er budsjettert som omtalt under post 89.11. Anslaget på renteutgifter for nye, faste lån på 799 mill. kroner i 2002, er beheftet med vesentlig usikkerhet.

Underpost 89.19 Grunnkjøpsobligasjoner

Ordningen med oppgjør i form av grunnkjøpsobligasjoner, det vil si oppgjør for offentlig erverv av grunn mv., er avviklet, jf. Stortingets vedtak av forslaget til skattereform (Ot.prp. nr. 35 (1990-91)). For 2002 foreslås det ført opp 4 mill. kroner til renter på grunnkjøpsobligasjoner.

Kap. 1651 Statsgjeld, avdrag og innløsning

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
90	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	3 700 787	43 388 400	45 836 000
91	Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner, <i>overslagsbevilgning</i>	55 840	31 200	21 000
92	Avdrag på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	4 398	995 600	1 561 000
Sum kap. 1651		3 761 025	44 415 200	47 418 000

Avdragene er knyttet til statsobligasjoner og langsiktige kontolån, og til statens grunnkjøpsobligasjoner og utenlandske lån. Tilbakekjøp og førtidig innfrielse av lån regnes som avdrag. Anslått behov for bevilgning for 2002, justert for tilbakekjøp av obligasjoner pr. utgangen av august 2000, er på om lag 47 418 mill. kroner. Eventuelle framtidige tilbakekjøp og førtidige innfrielser er ikke anslått, da det på forhånd er vanskelig å vite omfanget av disse transaksjonene. I tillegg anses det som uhensiktsmessig i forhold til statens forretningsmessige handlefrihet i markedet å spesifisere eventuelle planer om tilbakekjøp.

Post 90 Avdrag på innenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Under denne posten føres opp avdrag på faste innenlandske statslån og avdrag på langsiktige kontolån, jf. oppstillingen under kap. 1650 post 89.11, 89.13 og 89.17. I 2002 anslås avdragene, justert for tilbakekjøpte statsobligasjoner, til 45 836 mill. kroner. Eventuelle oppkjøp og førtidige innfrielser av faste lån og langsiktige kontolån vil bli ført under denne posten. Folketrygdfondet har på sine langsiktige kontolån anledning til å endre enkeltplasseringer fra en løpetid til en annen. Når

dette skjer i lån som har forfall mer enn ett år fram i tid, vil dette ikke bli regnet som avdrag.

Post 91 Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner, overslagsbevilgning

Pr. 31. desember 2000 var det utestående grunnkjøpsobligasjoner for 75 mill. kroner. Det foreslås ført opp 21 mill. kroner til avdrag og innløsning av grunnkjøpsobligasjoner for 2002. Eventuelle førtidige innløsninger av grunnkjøpsobligasjoner vil bli ført under denne posten.

Post 92 Avdrag på utenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Den utenlandske statsgjelden pr. 31. desember 2000, bokført etter valutakurser på samme tidspunkt og justert for inngåtte valutabytteavtaler («swaps»), var om lag 7 408 mill. kroner. For oversikt over utestående lån pr. 31. desember 2000, fordelt etter valutaslag, vises det til St.meld. nr. 3 (2000-2001).

Under denne posten er det for 2002 ført opp 1 561 mill. kroner. Beløpet utgjør avdrag på lån, i tillegg til oppgjør av valutabytteavtaler. Eventuelle tilbakekjøp og nedskriving av utenlandske lån vil bli regnet som avdrag og ført under denne posten.

Programkategori 24.20 Statlige fordringer, avsetninger mv.

Utgifter under programkategori 24.20 fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank	31 339	26 000	10 000	-61,5
	Sum kategori 24.20	31 339	26 000	10 000	-61,5

Kap. 1670 Avsetninger til Den nordiske investeringsbank

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
50	Tapsfond for miljølåneordningen	5 000	0	10 000
51	Tapsfond for prosjektlåneordningen	2 000	2 000	0
90	Innbetalt grunnkapital	24 339	24 000	0
	Sum kap. 1670	31 339	26 000	10 000

Post 50 Tapsfond for miljølåneordningen

Den nordiske investeringsbankens miljølån (MIL) ble opprettet i 1997 for å finansiere miljøprosjekter av nordisk interesse i Nordens nærområder. Ordningen garanteres 100 pst. av de nordiske stater. Norges andel av det samlede garantiansvaret er 19,5 mill. euro eller om lag 155 mill. kroner. I perioden 1998-2000 ble det årlig bevilget 5 mill. kroner til et tapsfond til dekning av Norges andel av eventuelle tap under ordningen. Avsetningene på til sammen 15 mill. kroner tilsvarer således omlag 10 pst. av Norges garantiansvar.

På bakgrunn av forslaget om utvidelse av garantirammen for NIBs miljølån, jf. omtale i innledningsdelens pkt. 3.2, foreslås det avsatt 10 mill. kroner i 2002 til dekning av Norges andel av eventuelle tap under MIL-ordningen dersom den blir utvidet. Det tas sikte på å sette av ytterligere 10 mill. kroner i 2003 og 2004. Sammen med tidligere avsetninger innebærer dette at de samlede avsetninger i 2004 vil beløpe seg til 45 mill. kro-

ner. Forholdet mellom reserveavsetninger og Norges garantiansvar vil i såfall opprettholdes på i underkant av 10 pst. Utnyttelse av bevilgningen til økt reserveavsetning forutsetter at det er tilslutning fra de nordiske landene til styrets forslag om utvidelse av garantirammen.

Post 51 Tapsfond for prosjektlåneordningen

I forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (1998-99) samtykket Stortinget i forslaget om forhøyelse av utlånsrammen for prosjektinvesteringsslån (PIL) under Den nordiske investeringsbank fra 2 000 mill. euro til 3 300 mill. euro. Taket for medlemslandenes samlede garantiansvar på 1 800 mill. euro er derimot holdt uendret. Fordi massen av lån som potensielt kan gi tap har økt som følge av forhøyelsen av utlånsrammen, er det foretatt en tilleggsavsetning til tapsfondet for PIL på 6 mill. kroner fordelt over årene 1999-2001. Det fremmes ikke bevilgningsforslag for 2002.

Post 90 Innbetalt grunnkapital

Ved behandlingen av St.prp. nr. 1 (1998-99) samtykket Stortinget i forhøyelsen av NIBs grunnkapital fra 2 809 mill. euro til 4 000 mill. euro. En

andel av forhøyelsen av grunnkapitalen innbetales av medlemslandene. Norge har i samsvar med vedtaket innbetalt et beløp på til sammen 8 943 846 euro fordelt over årene 1999-2001. Det fremmes derfor ikke bevilgningsforslag for 2002.

Inntekter**Kap. 5341 Avdrag på utestående fordringer**

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
91	Alminnelige fordringer	9 642	30 521	19 517
99	Avdrag fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån	799	0	0
	Sum kap. 5341	10 441	30 521	19 517

Post 91 Alminnelige fordringer

Budsjettforslaget for 2002 omfatter avdrag på lån, blant annet til næringsvirksomhet, på 19,517 mill. kroner.

Låneforpliktelsene for Kroatia, Slovenia og Bosnia Hercegovina er regulert. Det er ikke budsjettert med renter og avdrag for 2002 på grunn av usikkerhet med hensyn til Serbias gjeld.

Avdrag på lån til Jugoslavia

Det ble i 1983 gitt lån til Jugoslavia på 40 mill. norske kroner, jf. Innst.S. nr. 262 (1982-83), og St.prp. nr. 92 (1982-83). Lånet var et avdragslån med endelig forfall i august 1999. Det ble betalt avdrag til og med terminen 1. februar 1991 og renter til og med terminen som forfalt 1. februar 1992.

Lånet til Jugoslavia er fordelt på de enkelte republikkene med 36,52 pst. på Serbia, 28,49 pst. på Kroatia, 16,39 pst. på Slovenia, 13,20 pst. på Bosnia Hercegovina og 5,40 pst. på Makedonia.

Post 99 Avdrag fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån

Pr. 31.12.2000 utgjorde Kommunalbankens grunnkjøpslån til staten i underkant av 0,4 mill. kroner, mens det hittil i år er betalt inn avdrag til staten på snau 0,2 mill. kroner. De avdragsbeløp på grunnkjøpslån som Kommunalbanken mottar fra kommunene, innbetales til staten til avdrag på lånene som banken har fått i tilknytning til grunnkjøpslån. Kommunene kan også betale ekstraordinære avdrag.

Kap. 5345 Tilbakeføring til statskassen

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
90	Statsgaranterte fiskelån	0	29 200	0
	Sum kap. 5345	0	29 200	0

Post 90 Statsgaranterte fiskelån

Garantiordningen er nå avviklet i tråd med vedtaket i saldert budsjett for 2001.

Kap. 5350 Tilbakeføring av midler fra Statens Banksikringsfond

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
50	Overføringer	0	4 284 800	0
51	Utbytte og renter mv.	182 000	0	0
	Sum kap. 5350	182 000	4 284 800	0

Statens Banksikringsfond ble opprettet for å styrke soliditetsvernet for banknæringen, jf. nærmere omtale i Ot.prp. nr. 20 (1990-91) og Innst.O. nr. 31 (1990-91). Statens Banksikringsfond solgte i 2001 sin eierandel på 13,3 pst. av aksjene i Den norske Bank for 4 316 mill. kroner, mens Statens

Bankinvesteringsfond fremdeles har en eierandel på 47,3 pst. av aksjene. Salgsinntektene fratrasket kostnader er overført statskassen i 2001. Statens Bankinvesteringsfond var tillagt forvaltningsoppgaver knyttet til Banksikringsfondets eiendeler i norske banker.

Kap. 5351 Overføring fra Norges Bank

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
70	Overføring	10 685 127	10 685 127	8 857 301
	Sum kap. 5351	10 685 127	10 685 127	8 857 301

Ifølge retningslinjer for Norges Banks årsoppgjørdisposisjoner skal eventuelt overskudd etter avsetninger til kursreguleringsfond mv. avsettes til et overføringsfond. Ved hvert årsoppgjør foretas det en overføring fra overføringsfondet til statskassen som tilsvarende gjennomsnittet av bruttoavsetningene til fondet de tre foregående år. I 1998 ble det avsatt 26 571,9 mill. kroner til overføringsfondet, mens det i 1999 og 2000 ikke ble avsatt midler i overføringsfondet. En årsak til at det ikke ble avsatt midler i overføringsfondet i

2000, var en endring i reglene for disponeringen av Norges Banks overskudd i regnskapsåret 2000. Denne endringen medførte blant annet et behov for en viss oppbygging av kursreguleringsfondet for å gi et bedre bilde på bankens risikoeksponering. De nye reglene ble vedtatt i kgl. res. av 21. desember 2000. På bakgrunn av avsetningene i overføringsfondet i årene 1998-2000, vil det for 2002 bli overført 8 857,3 mill. kroner fra Norges Bank til statskassen.

Kap. 5352 Tilbakeføring av midler fra Statens Bankinvesteringsfond

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
90	Salg av aksjer	2 179 029	0	0
	Sum kap. 5352	2 179 029	0	0

I St.meld. nr. 38 (1999-2000) Om statens eierskap i Kreditkassen legger departementet til grunn at det statlige eierskapet bør konsentreres i én nasjonal enhet bygd rundt DnB. Staten solgte i

2000 sin eierpost i Kreditkassen, som utgjorde 34,6 pst. av aksjene i banken. Departementet legger til grunn at det opprettholdes en statlig eierandel på minst en tredjedel i DnB. Ved Stortingets

behandling av St.meld. nr. 38 (1999-2000) sluttet flertallet seg til dette, jf. Innst.S. nr. 245 (1999-2000). Statens Bankinvesteringsfond har en eier-

andel på 47,3 pst. av aksjene i DnB. Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond er nærmere omtalt under kap. 5691.

Kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	15 276	3 000	5 000
82	Av innenlandske verdipapirer	117	100	100
83	Av alminnelige fordringer	446 916	50 000	130 000
85	Renter fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån	90	0	0
86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	3 348 130	5 073 000	4 885 000
	Sum kap. 5605	3 810 529	5 126 100	5 020 100

Post 81 Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta

Posten omfatter blant annet renter på statens bankinnskudd til bruk på utestasjonene. Det foreslås 5 mill. kroner på post 81 for 2002.

Post 82 Av innenlandske verdipapirer

Statens innenlandske verdipapirer omfatter blant annet verdipapirer i offentlige fond forvaltet av Norges Bank. Det foreslås kr 100 000 under post 82 for 2002.

Post 83 Av alminnelige fordringer

Posten omfatter renteinntekter av statens regnskapsføreres innskudd i Norges Bank og andre steder, utlån som forvaltes av Finansdepartementet og andre departementer og renteinntekter av likviditetslån til industrien som forvaltes av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond.

Statens regnskapsførere skal etter planen delta i statens konsernkontoordning. I den grad regnskapsførerne inkluderes i ordningen, vil renteinntektene under post 83 falle bort. I konsernkontoordningen vil regnskapsførernes midler stå på konto i Norges Bank, og renteinntektene vil posteres under kap. 5605 post 86 Av statskassens foliokonto i Norges Bank. Reduserte renteinntekter til statskassen under kap. 5605 post 83 vil der-

for reflekteres i økte renteinntekter under kap. 5605 post 86.

Alle regnskapsførere vil ikke delta i konsernkontoordningen. Praktiske forhold, som endringer i tekniske løsninger, gjør at enkelte av de regnskapsførere som skal gå over, har behov for noe tid før de er i stand til å delta i konsernkontoordningen.

Statens utestående til enkelte av regnskapsførerne har gått opp den siste tiden. Dette gjelder i særlig grad lån gjennom Statens Pensjonskasses boliglånsordning for statsansatte, men også til toll- og avgiftsetaten og enkelte andre etater. Fra og med budsjettåret 2002 er renteinntekter fra Statens Pensjonskasse skilt ut i eget kapittel under Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Det foreslås 130 mill. kroner under post 83 for 2002.

Post 85 Renter fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån

Det vises til omtale av statens grunnkjøpsobligasjoner under kap. 1651 post 91 og avdrag fra Kommunalbanken på grunnkjøpslån under kap. 5341 post 99.

Post 86 Av statskassens foliokonto i Norges Bank

Ved utgangen av 2000 var statskassens kontantbeholdning i Norges Bank 85 mrd. kroner, mot 57

mrd. kroner ved utgangen av 1999. Overføringene til Statens petroleumsfond fra statens kontantbeholdning har fram til nå blitt gjort én gang pr. kvartal. En tar sikte på å gå over til månedlige overføringer fra og med andre halvår 2001 (se nærmere omtale i Nasjonalbudsjettet 2002 under omtalen av Statens petroleumsfond). Statens kontantbeholdning må for øvrig ses i sammenheng med likviditetsstyringen i pengepolitikken og statens låneopptak. Statens finansieringsbehov dekkes dels ved trekk på statens kontantbeholdning og dels ved låneopptak, avhengig av blant annet likviditetssituasjonen i pengemarkedet.

I forbindelse med samordning av forvaltningen av statens utenlandsgjeld og deler av Norges Banks valutareserver er det opprettet en særskilt valutainnskuddskonto under statens konsernkonto i Norges Bank. Denne blir gitt en avkastning som står i forhold til avkastningen på Norges Banks valutaplasseringer. Det vises for øvrig til omtale i Nasjonalbudsjettet 1995. Kroneinnskuddene i Norges Bank forrentes for tiden med en rentesats på 5,0 pst. pr. år. De samlede renteinntektene på statens kontantbeholdning i Norges Bank anslås til 4 885 mill. kroner for 2002.

Kap. 5691 Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
80	Avkastning på bevilget kapital	597 000	1 217 276	828 000
	Sum kap. 5691	597 000	1 217 276	828 000

Utbytte i DnB for regnskapsåret 2000 var på kr 2,25 pr. aksje. Dette utgjør 828 mill. kroner. Utbyttet resultatføres i Bankinvesteringsfondet i 2001, og danner grunnlag for utbyttebetaling til staten i

2002. Statens Bankinvesteringsfond er nærmere omtalt under kap. 5352 Tilbakeføring av midler fra Statens Bankinvesteringsfond.

Kap. 5692 Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert bud- sjett 2001	Forslag 2002
80	Utbytte	53 542	52 000	59 000
	Sum kap. 5692	53 542	52 000	59 000

Post 80 Utbytte

Den nordiske investeringsbank utbetaler utbytte i forhold til medlemslandenes innskutte kapital. Utbyttets størrelse vedtas av bankens styre på grunnlag av regnskapsmessige resultater av virksomheten foregående år. Basert på NIBs regn-

skap for 2000 ble det vedtatt et utbytte til den norske stat på 7,3 mill. euro i 2001 (mot et vedtatt utbytte på 6,5 mill. euro i 2000 basert på regnskapet for 1999). I budsjettforslaget for 2002 legges det til grunn et tilsvarende beløp som i 2001. Basert på valutakurser primo september 2001 foreslås det således avsatt 59 mill. kroner i 2002.

Finansdepartementet

tilrår:

1. I St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet for år 2002 føres opp de summene som er nevnt i et framlagt forslag:

a. Sum utgifter under kap. 20-51 og 1600-1670	kr	72 576 970 000
b. Sum inntekter under kap. 3024-3051, 4602-4634, 5341, 5351, 5605 og 5691-5692	kr	15 996 068 000

**Forslag
til vedtak om bevilgning for budsjetterminen 2002,
kapitlene 20-51 og 1600-1670, 3024-3051, 4602-4634, 5341,
5351, 5605 og 5691-5692**

I
Utgifter:

Kap.	Post		Kroner	Kroner
Regjering				
0020		Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)		
	01	Driftsutgifter	51 370 000	51 370 000
0021		Statsrådet (jf. kap. 3021)		
	01	Driftsutgifter	89 800 000	89 800 000
0024		Regjeringsadvokaten (jf. kap. 3024)		
	01	Driftsutgifter	31 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 900 000	36 300 000
		Sum Regjering		177 470 000
Stortinget og underliggende institusjoner				
0041		Stortinget (jf. kap. 3041)		
	01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	478 200 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	54 300 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	66 900 000	599 400 000
0042		Forsvarets ombudsmannsnemnd		
	01	Driftsutgifter	3 500 000	3 500 000
0043		Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043)		
	01	Driftsutgifter	26 900 000	26 900 000
0044		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	01	Driftsutgifter	3 200 000	3 200 000
0051		Riksrevisjonen (jf. kap. 3051)		
	01	Driftsutgifter	259 400 000	259 400 000
		Sum Stortinget og underliggende institusjoner		892 400 000

Kap.	Post	Kroner	Kroner
Finansadministrasjon			
1600	Finansdepartementet (jf. kap. 4600)		
	01 Driftsutgifter	198 800 000	
	21 Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, <i>kan overføres</i>	23 950 000	
	90 Finansmarkedsfond	90 000 000	312 750 000
1602	Kredittilsynet (jf. kap. 4602)		
	01 Driftsutgifter	119 600 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	700 000	120 300 000
	Sum finansadministrasjon		433 050 000
Skatte- og avgiftsadministrasjon			
1610	Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)		
	01 Driftsutgifter	808 300 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	4 000 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	54 500 000	866 800 000
1618	Skatteetaten (jf. kap. 4618)		
	01 Driftsutgifter	3 103 600 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	58 700 000	
	22 Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	376 400 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	124 100 000	3 662 800 000
	Sum skatte- og avgiftsadministrasjon		4 529 600 000
Offisiell statistikk			
1620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)		
	01 Driftsutgifter	312 950 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	106 000 000	
	22 Folke- og boligtelling mv., <i>kan overføres</i>	32 000 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 650 000	458 600 000
	Sum offisiell statistikk		458 600 000

Kap.	Post		Kroner	Kroner
Andre formål				
1630	Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning			
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	9 400 000	9 400 000
1632	Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner			
	60	Tilskudd	1 217 000 000	1 217 000 000
1634	Statens innkrevingssentral (jf. kap. 4634)			
	01	Driftsutgifter	169 200 000	169 200 000
1637	EU-opplysning			
	70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	2 000 000	2 000 000
		Sum andre formål		1 397 600 000
Statsgjeld, renter og avdrag				
1650	Statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606)			
	01	Driftsutgifter	12 250 000	
	88	Renter og provisjon m.m. på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	355 000 000	
	89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	16 893 000 000	17 260 250 000
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning			
	90	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	45 836 000 000	
	91	Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner, <i>overslagsbevilgning</i>	21 000 000	
	92	Avdrag på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	1 561 000 000	47 418 000 000
		Sum statsgjeld, renter og avdrag		64 678 250 000
Statlige fordringer, avsetninger mv.				
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank			
	50	Tapsfond for miljølåneordningen	10 000 000	10 000 000
		Sum statlige fordringer, avsetninger mv.		10 000 000
Sum Finansdepartementets utgifter				72 576 970 000

Inntekter:

Kap.	Post	Kroner	Kroner
Regjering			
3024	Regjeringsadvokaten (jf. kap. 24)		
	01 Erstatning for utgifter i rettssaker	2 570 000	
	03 Oppdrag	300 000	2 870 000
	Sum Regjering		2 870 000
Stortinget og underliggende institusjoner			
3041	Stortinget (jf. kap. 41)		
	01 Salgsinntekter	66 000	
	03 Leieinntekter	5 984 000	6 050 000
3051	Riksrevisjonen (jf. kap. 51)		
	01 Refusjon innland	250 000	
	02 Refusjon utland	250 000	500 000
	Sum Stortinget og underliggende institusjoner		6 550 000
Finansdepartementet			
4602	Kredittilsynet (jf. kap. 1602)		
	01 Bidrag fra tilsynsenhetene	120 300 000	120 300 000
4610	Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610)		
	01 Ekspedisjonsgebyr	16 300 000	
	02 Andre inntekter	1 800 000	
	03 Pante- og tinglysingsgebyrer	1 000 000	
	04 Gebyr for registrering av småbåter	13 900 000	
	05 Gebyr ved kontroll av teknisk sprit	400 000	
	11 Gebyr på kredittdeklarasjoner	113 700 000	
	13 Gebyr ved avskilting av kjøretøy	300 000	147 400 000
4618	Skatteetaten (jf. kap. 1618)		
	01 Pante- og tinglysingsgebyr (Namsmannen)	24 200 000	
	02 Andre inntekter	14 500 000	
	03 Lignings-ABC	400 000	
	04 Gebyr for folkeregisteropplysninger	1 030 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner
	05	Gebyr for utleggsforretninger	8 300 000
	06	Økonomitjenester	11 000 000
	07	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	2 000 000
4620		Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620)	61 430 000
	01	Salgsinntekter	4 900 000
	02	Spesialoppdrag	106 000 000
	04	Tvangsmulkt	5 100 000
4634		Statens innkrevingssentral (jf. kap. 1634)	116 000 000
	02	Refusjoner	15 900 000
	81	Bøter, inndragninger	550 000 000
	82	Vegadministrasjonsgebyr	49 000 000
	84	Gebyr ved for sent innsendt regnskap m.m.	57 700 000
	85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	85 000 000
		Sum Finansdepartementet	757 600 000
			1 202 730 000
Ymse inntekter			
5341		Avdrag på utestående fordringer	
	91	Alminnelige fordringer	19 517 000
5351		Overføring fra Norges Bank	19 517 000
	70	Overføring	8 857 301 000
		Sum ymse inntekter	8 857 301 000
			8 876 818 000
Renter og utbytte mv.			
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	
	81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	5 000 000
	82	Av innenlandske verdipapirer	100 000
	83	Av alminnelige fordringer	130 000 000
	86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	4 885 000 000
5691		Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond	5 020 100 000

Kap.	Post	Kroner	Kroner
	80	Avkastning på bevilget kapital	828 000 000
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	828 000 000
	80	Utbytte	59 000 000
		Sum renter og utbytte mv.	5 907 100 000
		Sum Finansdepartementets inntekter	15 996 068 000

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2002 kan:

overskride bevilgning under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1620 post 21	kap. 4620 post 02
kap. 1634 post 01	kap. 4634 post 02

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2002 kan overskride bevilgningen på kapittel 21 Statsrådet for å iverksette nødvendige sikkerhets-tiltak for Statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer.

- lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringsslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 340 991 000 euro.
- miljølån til Nordens nærområder gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 63 500 000 euro.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2002 kan gi garantier for:

- grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 715 959 651 euro.

V

Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2002 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 21,5 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under henholdsvis kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Andre fullmakter

værende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

VI

Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposter i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2002 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte differanser i regnskapene og feilposter i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i det sentrale statsregnskapet i det inne-

VII

Mindreinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at inntektene under kap. 4602 Kredittilsynet kan bli lavere enn i saldert budsjett 2002, da bidrag fra tilsynsenhetene for dekning av Kredittilsynets utgifter i 2002 skjer etterskuddsvis, og ikke vil bli innbetalt før i 2003.

Vedlegg 1**Ledernes ansettelsesvilkår i heleide statlige foretak***Statens Bankinvesteringsfond*

Samlet innberetningspliktig lønn og godtgjørelser til administrerende direktør utgjorde i 2000 kr 1 032 969.

Bankinvesteringsfondet har inngått en pensjonsavtale med administrerende direktør som gir rett til pensjonsytelser for administrerende direktør fra 64 år til 67 år.

Pensjonen beregnes slik: Hvert år beregnes premien for en livsvarig pensjon for administrerende direktør etter den årlige lønn han oppebærer. Pensjonen er 70 pst. alderspensjon, uførepensjonen lik alderspensjonen og ektefellepensjonen er 60 pst. av alderspensjonen. Bankinvesteringsfondet har dekket sin pensjonsforpliktelse med en kapitalforsikring som Bankinvesteringsfondet vil få utbetalt ved administrerende direktørs fratreden etter 60 år.

Kostnaden for Bankinvesteringsfondet utgjør for 2000 kr 672 544.

Dersom adm. direktørs arbeidsavtale sies opp av Bankinvesteringsfondet, begrunnet i virksom-

heten eller arbeidsgivers forhold, skal adm. direktør motta lønn i ett år etter oppsigelsesfristens utløp, dog slik at annen arbeidsinntekt kommer til fradrag i lønnen fra Bankinvesteringsfondet med en halvdel.

Norges Bank

Sentralbanksjefens lønn er for 2000 fastsatt av Finansdepartementet til kr 1 027 700. I tillegg disponeres fri bil (fordel beregnet til kr 66 000) og fri telefon. Full alderspensjon utgjør 2/3 av den lønn som til enhver tid er fastsatt for stillingen. Alderspensjon løper fra fratreden, dog ikke fra før fylte 65 år. Opptjeningstiden for full pensjon er 12 år, regnet fra tiltredelsen i stilling som sentralbanksjef i Norges Bank. Pensjonen samordnes med andre pensjons- og trygdeytelser som pensjonisten har rett til etter bestemmelsene i lov av 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser.
